

Hørings svar: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Alkohol & Samfund takker for muligheden for at komme med høringssvar til Del II af udmøntningen af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge.

Generelle kommentarer

<p>Alkohol & Samfund</p>	<p>Grundlæggende ønsker Alkohol & Samfund en højere aldersgrænse for salg af alkohol – en ensartet aldersgrænse på 18 år. Alkohol & Samfund mener ikke, at en mindsket alkoholvolumegrænse fra 16,5 % til 6 % for 16-17-årige vil få betydning for unges alkoholdebut og alkoholforbrug.</p> <p>Alkohol & Samfund bakker op om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • flere beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden. • at Sikkerhedsstyrelsen i visse sager kan udstede administrative bødeforelæg. • at Forbrugerombudsmanden i visse sager får mulighed for at udstede administrativt bødeforelæg samt får beføjelse til i sit tilsyn at anvende skjult identitet. • at der stilles krav til placering i detailhandlen af alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på over 1,2 %. • at alkoholholdige drikkevarer ikke må sælges til personer under 18 år mellem kl. 22.00-08.00 i nattelivs zoner.
<p>OBS der kan være modstridende lovgivning i §4 stk. 2 og stk. 3 med markedsføringsloven §11, stk. 2.</p>	<p>Læs specifik kommentar til "Ang. Sikkerhedsstyrelsens beføjelser om markedsføring af alkoholholdige drikkevarer" nedenfor.</p>

Specifikke kommentarer

<p>Kommentar vedr. 3. Konsekvenser for FN's verdensmål, s 50.</p>	<p>Alkohol & Samfund gør opmærksom på, at alkohol påvirker 14 ud af de 17 verdensmål. Der er derfor større potentiale i at forebygge alkoholforbrug, end det er anvist i afsnit "3. Konsekvenser for FN's verdensmål". I kan orientere jer yderligere i, hvordan alkohol påvirker FN's verdensmålene i <u>Mo-vendi Internationals rapport</u>.</p>
--	--

Til §3, s 9-10

Ang. aldersgrænsen for salg af alkohol med alkoholvolumeprocent på 6

Alkohol & Samfund mener aldersgrænsen for al salg af alkohol bør være 18 år. Det vil følge lovgivningen i de fleste Europæiske landeⁱ og følge Sundhedsstyrelsens anbefalinger om, at unge under 18 år ikke bør drikke alkohol, da det er skadeligt.

En ændring med lavere procentvolumer vil ikke ændre alkoholdebut eller indtaget hos børn og unge i Danmark. Vi forventer derfor, at ministeriet vil følge udviklingen og vurdere effekten af justeringen og hæve aldersgrænsen, hvis der ikke ses en væsentlig ændring i unges forbrug.

I tabellen ses aldersgrænserne i Danmarks 11 nabolande til sammenligningⁱⁱ:

Tabel 3: Aldersgrænser (i år) for salg af alkohol i detailhandlen og på serveringssteder i Danmark og omkringliggende lande

	Butikker			Serveringssteder		
	Øl	Vin	Spiritus	Øl	Vin	Spiritus
Danmark	16	16*	18	18	18	18
Belgien	16	16	18	16	16	18
Estland	18	18	18	18	18	18
Finland	18	18	20	18	18	18
Holland	18	18	18	18	18	18
Letland	18	18	18	18	18	18
Litauen	20	20	20	20	20	20
Norge	18	18	20	18	18	20
Polen	18	18	18	18	18	18
Sverige	20	20	20	19	19	19
Storbritannien	18	18	18	18	18	18
Tyskland	16	16	18	16	16	18

*Dette ændres til 18 år, når den nye forebyggelsesplan for tobak, nikotin og alkohol målrettet børn og unge (75) omsættes til lov.

Stk 3. Ang. tidsbegrænsning for salg af alkohol i nattelivszoner

Alkohol & Samfund støtter op om at begrænse salget af alkohol fra kl. 22.00 til kl. 8.00. Vi ved, at tilgængelighed af alkohol er en væsentlig faktor for forbruget. Alkohol & Samfund opfordrer til, at denne regel udbredes til alle butikker og ikke kun i nattelivszonerne, da det har en dokumenteret effekt på alkoholforbruget at begrænse tidsrummet, der bliver solgt alkohol. Danmark er et af de få lande blandt vores nabolande, der ikke har begrænsninger på, i hvilket tidsrum der kan købes alkohol.ⁱⁱⁱ

Tablet over monopol og tidsbegrænsninger for salg af alkohol i Danmarks 11 nabolande:

Land	Tidsbegrænsninger	Tidspunkter
Norge	Ja	Hverdage: 8.30-18.00 Lørdage og dagen før helligdage: 10.00-16.00 Søndag og helligdage: Lukket
Finland	Ja	Hverdage: 9.00-21.00

			Lørdage: 9.00-18.00 Søndage: Lukket
	Sverige	Ja	Hverdage: 10.00-20.00 Lørdage: 10.00-15.00 Søndage: Lukket
	Holland	Ja	Hverdage og lørdage: 6.00-22.00 Søndage: Lukket
	Letland	Ja	Alle dage: 8.00-22.00
	Litauen	Ja	Hverdage og lørdag: 10.00-20.00 Søndage: 10.00-15.00
	Estland	Ja	Alle dage: 10.00-22.00
	Storbritannien		(forskel på England, Wales, Skotland og Nordirland)
	Belgien	Nej	
	Polen	Nej	
	Tyskland	Nej	
	Danmark	Nej	
Til §4, s. 10, samt s. 151-154	<p>Ang. Sikkerhedsstyrelsens beføjelser om markedsføring af alkoholholdige drikkevarer</p> <p>Det er i strid med markedsføringsloven §11, stk. 2 at markedsføre alle former for alkohol til børn og unge under 18 år^{iv}</p> <p>Alkohol & Samfund mener, det er særlig vigtigt, at det sikres, at det fortsat er ulovligt at markedsføre alkohol til børn og unge under 18 år. Derfor skal §4, stk. 2 <i>ikke</i> lempe den lovgivning der i forvejen er gældende om markedsføring. Derfor bør stk. 2 udgå og ordlyden i stk. 3 bør være at:</p> <p><i>"Sikkerhedsstyrelsen bør have beføjelser til at påbyde en kommunikationsplatform at ændre eller fjerne indhold, der vedrører markedsføring af alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på 1,2 eller derover for personer under 18 år."</i></p> <p>Forbrugerombudsmanden bør have samme beføjelser om administrative bøder ved brud på Markedsføringslovens §11, stk. 2.</p> <p>Alkohol & Samfund vil også gøre opmærksom på, at Forbrugerombudsmanden, der behandler sager vedrørende brud på markedsføringen af alkohol, bør have de samme beføjelser om brug af administrative bødeforelæg og dermed afgøre sagen uden retssag.</p>		

	Ovenstående forslag sikrer således en ensartet tilgang på tværs af lovområderne.
Til §4 a, s.10	<p>Ang. Placering af alkohol i detailsalg</p> <p>Alkohol & Samfund bakker op om, at den fysiske placering af alkoholdige drikkevarer med alkoholvolumenprocent på 1,2 eller derover i detailsalg ikke må rette sig mod eller kobles til en sammenhæng, der retter sig mod børn og unge.</p> <p>I stk. 2 fremgår det, at kravet ikke gælder køleskabe med drikkevarer. Det vil i realiteten betyde at alkohol stadig vil være meget synligt og tilgængeligt ved indgang og udgang af butikken. Derfor bør det overvejes om en løsning er at dække køleskabene af, som vi kender det fra cigaretsalg, eller placere køleskabene i et særskilt område. Ellers vil denne regulering miste dets effekt.</p> <p>Bekymring om skjult reklame gennem alkoholfri produkter</p> <p>Derudover gør Alkohol & Samfund opmærksom på at alkoholfri øl, vin og spiritus skal anses for at være alkoholprodukter og derfor stå sammen med alkoholprodukterne i butikken, selvom de indeholder mindre end 1,2%. Årsagen er at alkoholfri produkter kan anvendes som en måde at markedsføre produkter, der ellers er alkoholdige drikkevarer, idet produkterne af udseende er meget ensartet. Find mere viden om problematikken i WHO Brief om "A Public Health perspective on zero- and low-alcohol beverages"</p> <p>Eksempel på lovgivning i New Zealand og Skotland</p> <p>Alkohol & Samfund kan henvise til lovgivning i New Zealand^v og Skotland^{vi}, hvor man har regler for placeringen af alkohol for at beskytte børn og unge, samt begrænse alkoholrelaterede skader.</p> <p>Bekymring om indførelse af "Aktiv sportsudøvelse" som begreb i lovgivningen.</p> <p>I stk. 2. punkt 3 nævnes aktiv sportsudøvelse. Begrebet blev introduceret i 2010 af Alkoholreklamenævnet og har udhulet intentionen om, at alkohol ikke skal forbindes med sport. Vi vil derfor opfordre til, at begrebet omdøbes til at "at forbinde sport og alkohol".</p> <p><i>"3) gives indtryk af, at alkoholdige drikkevarer forbindes med sport eller arrangementer for børn og unge, eller..."</i></p>
Til §5 og 5a, s. 217	<p>Ang. Beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen om bødeforelæg</p> <p>Alkohol & Samfund bakker op om at Sikkerhedsstyrelsen har beføjelser til at udstede bøder ifb. med overtrædelsen af lovgivningen.</p> <p>Vi ved at der er en lav håndhævelse omkring regler for salg af alkohol. Alkohol & Samfund har tidligere dokumenteret gentagende overtrædelser for salg af alkohol både ved kiosker, tankstationer og i detailhandlen. Alkohol & Samfund gør opmærksom på, at der på baggrund af tidligere undersøgelser er belæg og rimelig grund for en mistanke om, at samtlige detailhandlere, kiosker og tankstationer foretager strafbare overtrædelser,</p>

	<p>idet vi ved gentagne forsøg kan påvise overtrædelser. Det må derfor konstateres, at regelefterlevelsen generelt er lav på tværs af detailhandlen - supermarkedskæder, kiosker og tankstationer. Vores rapport fra 2021 viser, at ved stikprøver blev der solgt alkohol ulovligt i gennemsnit 75 % af tilfældene. Og i perioden fra 2017-2020 blev der solgt alkohol til unge kontrol købere i 64% af tilfældene.^{vii}</p> <p>Alkohol & Samfund mener, at et bødeforlæg fra Sikkerhedsstyrelsen kan være med til at detailhandlen øger kontrol af id og mindsker antallet af overtrædelser.</p>
--	--

Med venlig hilsen

Ida Fabricius Bruun
Direktør, Alkohol & Samfund

ⁱ Veronica Pisinger & Janne S. Tolstrup, 2024. Alkoholforebyggende tiltag, Litteraturgennemgang og status i Danmark og omkringliggende lande. Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Hent her: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2024/alkoholforebyggende_tiltag

ⁱⁱ Veronica Pisinger & Janne S. Tolstrup, 2024. Alkoholforebyggende tiltag, Litteraturgennemgang og status i Danmark og omkringliggende lande. Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Hent her: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2024/alkoholforebyggende_tiltag

ⁱⁱⁱ Veronica Pisinger & Janne S. Tolstrup, 2024. Alkoholforebyggende tiltag, Litteraturgennemgang og status i Danmark og omkringliggende lande. Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Hent her: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2024/alkoholforebyggende_tiltag

^{iv} Markedsføringsloven, Handelspraksis rettet mod børn og unge §11. Find her: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/866>

^v New Zealand Legislation. Sale and Supply Act 2012 No 120 (as at 30 May 2024). Find lovgivningen om placering af alkohol (nr. 112-115) på <https://www.legislation.govt.nz/act/public/2012/0120/latest/whole.html#DLM3339333>

^{vi} Licensing (Scotland) Act 2005. Schedule 3. *Display, or promotion of the sale, of alcohol for consumption off the premises*. Se lovgivning om placering af alkohol i pkt. 13 på <https://www.legislation.gov.uk/asp/2005/16/schedule/3/2024-04-30>

^{vii} Alkohol & Samfund, Solgt ulovligt, 2020. Kan hentes her: https://alkohologsamfund.dk/sites/alkohologsamfund.dk/files/media/document/04.11.2021%20-%20Solgt%20ulovligt%20-%20Ha%cc%8andh%c3%a6velse%20af%20loven%20om%20salg%20af%20alkohol_2017-2020.pdf

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journal nr. 2024 - 7323

sum@sum.dk

mnen@sum.dk

British American Tobacco Denmark A/S
Bernstorffsgade 50
1577 København V

Tlf. + 45 39 55 63 00

CVR-nr. 13801134

www.bat.com

19. august 2024

Høringssvar: ”Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol)”

British American Tobacco Denmark A/S (BAT) har modtaget ”Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer mv. og forskellige andre love (del II af udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol)” (lovudkastet) og vil gerne takke Indenrigs- og Sundhedsministeriet for muligheden for at afgive vores høringssvar.

Sammenfatning

Som vi vil redegøre for i dette høringssvar, opponerer BAT på det kraftigste imod, at røgfrie produkter bliver reguleret på lige fod med traditionelle brændbare tobaksprodukter, herunder ved forbud mod aroma, standardiseret emballage for tobakssurrogater og teknisk udstyr, der benyttes sammen med opvarmet tobak, samt standardisering af udformningen af tobakssurrogater. BAT mener ikke, at der er evidensbaseret grundlag for at indføre en sådan regulering, og BAT mener, at reguleringen vil være medvirkende til at underminere den offentlige sundhed frem for at forbedre den, og at den vil virke fremmede for det illegale marked. Den foreslåede regulering vil endvidere være i strid med EU-reglerne om varernes frie bevægelighed samt andre grundlæggende retsprincipper.

Endvidere opponerer BAT mod den foreslåede standardisering af selve cigareten, idet det vil udgøre en unødvendig og uforholdsmæssig regulatorisk belastning for lovlige producenter.

Mens BAT støtter, at der fastsættes grænseværdier for nikotinindholdet samt indføres begrænsninger for det antal poser, der må være i de enkelte pakker med tobakssurrogater, er det vigtigt for BAT at understrege vigtigheden af, at denne regulering udformes således, at det sikres, at de røgfri produkter vil være acceptable for voksne brugere som et tilfredsstillende alternativ til cigaretter. Det vil underminere det væsentlige potentiale, som røgfri produkter har for at nedbringe antallet af rygere og fremme den offentlige sundhed, hvis røgfri produkter bliver reguleret på samme vis som cigaretter. De røgfri produkter afgiver og indeholder væsentlig færre og lavere niveauer af skadelige stoffer sammenlignet

med de skadelige stoffer, som fremkommer ved afbrænding af tobak.. Reguleringen af disse produkter bør være baseret på den bedste forskning til rådighed og på evidens indenfor hver produktkategori, og den bør stå i rimeligt forhold til den relative risiko, der er forbundet hermed i forhold til traditionelle brændbare tobaksprodukter.

BAT hilser de foreslåede initiativer i forbindelse med håndhævelse velkommen, men det er vigtigt for BAT at understrege, at de skal håndhæves i praksis, hvis det skal have nogen effekt.

BAT anmoder Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at bekræfte, at der vil gælde en overgangsperiode på 12 måneder for så vidt angår fremstillede produkter fra det tidspunkt, hvor bekendtgørelserne endeligt bliver udstedt, og hvor loven bliver offentliggjort i Folketingstidende, således at producenterne får en rimelig tidsfrist til at indrette sig efter bestemmelserne.

Generelt om lovudkastet

BAT anerkender og støtter regeringens målsætning om at nedbringe antallet af rygere, ligesom BAT anerkender de sundhedsskadelige virkninger, der er forbundet med rygning, og at proportionel regulering vil være medvirkende til at bidrage til opfyldelse af målsætningen om at nedbringe antallet af rygere. BAT's strategiske mål er at skabe "A Better Tomorrow™ by building a Smokeless World", hvor brugere, som ellers ville være fortsat med at ryge, vil migrere fra at ryge cigaretter til at bruge røgfri alternativer. Det er vores primære mål, at virksomheden er røgfri i 2035.

Røgfri tobaks- og nikotinprodukter såsom dampprodukter, opvarmede tobaksprodukter, opvarmede urtebaserede produkter og nikotinposer udgør, selvom de ikke er risikofrie, et mindre risikofyldt alternativ til cigaretter¹. I forskellige lande, hvor man har indført en progressiv regulering, der i højere grad motiverer brugerne i at skifte over til disse alternativer, har man set en nedgang i antallet af rygere. BAT anerkender ligeledes, at mindreåriges brug af tobak og nikotin udgør et problem, idet tobaks- og nikotinprodukter selvfølgelig kun må anvendes af voksne brugere, hvorfor BAT støtter, at der indføres skærpede tiltag for at stoppe mindreåriges adgang til sådanne produkter. Vi foreslår, at der indføres en bedre regulering, der tilsikrer, at disse alternative produkter fortsat vil være til rådighed for voksne brugere, mens mindreåriges adgang til sådanne produkter forhindres. Endvidere er det afgørende, at lovgivningen bliver håndhævet, og at dem, som ikke overholder loven, sanktioneres.

I lyset heraf støtter BAT op om flere af de i lovudkastet foreslåede tiltag, herunder forslaget om tydeliggørelse af forbuddet mod proxysalg, skærpelse af myndighedernes tilsyn med tobaks- og nikotinprodukter samt højere bødestrafte for overtrædelse af reglerne.

Det skal imidlertid bemærkes, at ministeriets forslag til skærpede restriktioner for tobakssurrogater ikke tager højde for, at disse produkter kan udgøre skadesreducerende produkter. Idet et rygestop selvfølgelig vil være det bedste for de danskere, som ryger, er det vigtigt, at der findes mindre risikofyldte alternativer til almindelige cigaretter, som er

¹ Jf. den eksisterende dokumentation og under forudsætning af, at brugeren skifter helt fra cigaretter. Der er også en risiko forbundet med disse produkter, og de er vanedannende.

acceptable, for de voksne forbrugere, der ellers ville være fortsat med at ryge. BAT skal i den forbindelse henvise til det britiske Royal College of Physicians udtalelse, hvori det anførtes, at "*as most of the harm caused by smoking arises not from nicotine but from other components of tobacco smoke, the health and life expectancy of today's smokers could be radically improved by encouraging as many as possible to switch to a smoke free source of nicotine*".²

Hvis den regulering, der indføres, er for restriktiv, kan det endvidere give grobund for et illegalt marked, hvilket vil medføre, at forbrugerne udsættes for uregulerede produkter, der sælges af kriminelle, der ikke kontrollerer alderen på de personer, de sælger til. Det er derfor vigtigt, at reguleringen af markedet for røgfrie produkter overvejes nøje, så der ikke indføres tiltag, der vil virke mod hensigten og således vil være underminerende for regeringens forebyggelsesplan.

Derudover foreslås det i lovudkastet, at der gives Indenrigs- og Sundhedsministeren beføjelse til at fastsætte væsentlige regler for produkterne, såsom grænseværdier for nikotinindholdet i tobakssurrogater, gennem udstedelse af bekendtgørelser. Det vil udgøre et demokratisk problem, at fjerne Folketingets kontrol over områder, som er væsentlige i forhold til voksne forbrugeres adgang til tobaks- og nikotinprodukter. Det vil også være et væsentligt usikkerhedsmoment for branchen i forhold til de specifikke produktkrav og overgangsperioder, og det vil gøre det svært at tilpasse sig til eventuelle fremtidige regler. BAT skal derfor henstille til, at tiltagene bliver drøftet i Folketinget, inden de bliver indarbejdet i en bekendtgørelse.

Ikrafttrædelsesdatoen

Det anføres i lovudkastet, at reguleringen af tobaks- og nikotinprodukter vil træde i kraft for produkter, der er fremstillet efter den 1. april 2025, mens det vil være lovligt at markedsføre lagervarer fremstillet før denne dato frem til den 1. juli 2025. BAT skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at det er en omkostningskrævende proces at omlægge vores produktion, og at en sådan omstrukturering vil have en negativ indvirkning på vores virksomhed.

Man kan således ikke ændre en produktionsproces, der er en del af en global forsyningskæde, fra den ene dag til den anden. Hvis BAT skal kunne leve op til de nye krav, vil det være nødvendigt at ændre på flere forskellige trin i vores forsyningskæde, hvilket vil være meget tids- og omkostningskrævende.

Når der indføres lovgivning, der fører til omstrukturering for et produkt, vil en intern proces, der kan vare ca. 7 til 8 måneder, blive sat i gang. Processen omfatter alle trin fra godkendelse af en væsentlig ændring af produktet til produktionsplanlægning, herunder maskinelle ændringer, EAN-numre, størrelsen af varepartiet og evt. prisændringer. Tobaksprodukter til det europæiske marked bliver primært fremstillet i Rumænien og Polen i enkelte og store produktionsanlæg, og det er således ikke en fleksibel proces at lave produktionsændringer, og sådanne ændringer skal planlægges omhyggeligt og tage højde

² [Royal College of Physicians. Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction. London: RCP, 2016, s. 2.](#)

for fremstilling af produkter til flere lande. Derudover tager det yderligere 4-8 uger fra produktionstidspunktet, førend produkterne når frem til deres endelige destination.

Det tager derfor mindst 9 til 12 måneder at omlægge vores produktion, forudsat at der ikke sker forstyrrelser, hvorfor det rent praktisk ikke er realistisk, at vi skulle kunne restrukturere vores produktion inden for dette korte tidsrum. I den forbindelse skal vi henvise til den lovgivning om udseendet af tobaks- og nikotinprodukternes pakninger, der blev indført i henholdsvis 2008, 2011, 2016 og 2021, hvor producenterne fik en frist på 11-12 måneder til at omstille produktionen.

Ikrafttrædelsesdatoen er ligeledes væsentlig, idet vi kun kan være sikker på, hvad de regulatoriske krav vil være, når lovforslaget er blevet endeligt vedtaget i Folketinget, og i sidste ende først når det offentliggøres i Folketingstidende. Det vil derudover udgøre en væsentlig udfordring, at de præcise krav i forhold til mange af produktreglerne først vil blive angivet i bekendtgørelser, der må forventes at blive indført på et senere tidspunkt end den endelige vedtagelse af loven i Folketinget.

De økonomiske konsekvenser heraf vil være væsentlige, da BAT først kan påbegynde omstruktureringen af produktionen, når vi har en endelig afklaring på tidspunktet for ikrafttrædelsen. BAT skal derfor anmode Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at bekræfte, at der vil gælde en overgangsperiode på 12 måneder for så vidt angår fremstillede produkter fra det tidspunkt, hvor bekendtgørelserne endeligt bliver udstedt, og hvor loven bliver offentliggjort i Folketingstidende.

Forbuddet mod aromaer

I lovudkastet foreslås bl.a. følgende tiltag: I henhold til § 15 b som foreslået må tobakssurrogater og smagsstoffer til brug i tobakssurrogater med en aroma ikke markedsføres her i landet. Dette forbud gælder dog ikke en aroma af tobak eller mentol. (§1, pkt. 10 i lovudkastet).

I pkt. 3 i lovudkastet foreslås det endvidere, at der indsættes følgende definition på aroma i § 2 efter nr. 11:

»12) Aroma: En duft eller smag, som er resultatet af et tilsætningsstof eller en kombination af tilsætningsstoffer, herunder frugt, krydderier, urter, alkohol, slik, mentol eller vanilje, og som duftes eller smages før eller under forbruget af tobakssurrogatet.«

BAT støtter op om et forbud mod aromaer, der primært appellerer til mindreårige, såsom slik, desserter eller sodavand, og vi støtter, at der indføres et forbud mod aromadeskriptorer og emballagedesign, der er beregnet til at appellere til mindreårige.

Det er BATs mål at udvikle og kun anvende smagsstoffer, som en voksen ryger, der ønsker at skifte over til tobakssurrogater, vil kunne genkende og acceptere. De smagsopskrifter, der anvendes i alle de forskellige tobakssurrogater består af komplekse sammensætninger, hvori der anvendes en omfattende blanding af tilsætningsstoffer for at skabe en smag eller duft, der tilfredsstiller de voksne brugeres forskellige præferencer. Når man skal skabe en autentisk smag eller at passe ind i en bestemt type smage, herunder

tobak eller mentol, vil smagsopskriften bestå af mange stoffer, der skal sammensættes i en unik kombination, som kan fremhæve eller dæmpe den ønskede aroma.

Imidlertid vil det foreslåede forbud mod alle smagsstoffer bortset fra tobak og mentol afholde voksne, der ellers ville være fortsat med at ryge cigaretter, fra at skifte til de skadesreducerende produkter, hvilket ikke vil fremme den offentlige sundhed - snarere tværtimod.

Uafhængig forskning har vist, at aromaer er en væsentlig faktor, når rygere skifter over til alternative nikotinprodukter, såsom dampprodukter. Eksempelvis konkluderes det i et studie fra 2020 udført af forskere fra Yale School of Public Health,³ at "*adults who began vaping non-tobacco flavored e-cigarettes were more likely to quit smoking than those who vaped tobacco flavors*" (se også Russell m.fl. (2019)⁴, Russell m.fl. (2018)⁵ og Blank M-L. m.fl. (2021)⁶). Der foreligger også dokumentation for, at restriktioner og forbud mod aromaer sandsynligvis vil føre til øget rygeprævalens. Man har eksempelvis i et nyligt studie udført af forskere ved Yale School of Public Health, der har foretaget en større og langsigtet analyse af forbud mod aromaer samt salgsdata i USA, fundet, at for hver 0,7 milliliter e-væske, der ikke bliver solgt på grund af aromarestriktionerne, vil der blive solgt 15 yderligere almindelige cigaretter (jf. Friedman m.fl. (2023)⁷, jf. endvidere Cotti m.fl. (2024)⁸, samt Saffer m.fl. (2024)⁹). Selvom de ovennævnte studier vedrørte dampprodukter, vil resultaterne ligeledes være gældende for tobakssurrogater. En undersøgelse foretaget af EU Eurobarometer i 2024 dokumenterer endvidere, at aromaer i røgfri alternativer til traditionelle cigaretter er væsentlige for, at rygerne vil skifte til disse produkter.

De skærpede restriktioner for aromaer vil også fremme det illegale marked. Der findes allerede et stort illegalt marked for tobakssurrogater, herunder nikotinposer. I andet kvartal af 2024 blev der i Danmark udført en undersøgelse af tomme pakninger, der viste, at 16,2% af de dåser med nikotinposer, man fandt, var ulovlige, og i første kvartal af 2024 undersøgte man tomme apparater fra røgfri produkter, hvilket viste, at 58,9% af de tomme apparater, man fandt, var ulovlige.

³ Friedman A.S., Xu S. (2020) Associations of Flavored e-Cigarette Uptake With Subsequent Smoking Initiation and Cessation. *JAMA Netw Open*. 2020 Jun 1;3(6):e203826. doi: 10.1001/jamanetworkopen.2020.3826. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32501490/>

⁴ Russell C. m.fl. (2019) Factors associated with past 30-day abstinence from cigarette smoking in a non-probabilistic sample of 15,456 adult established current smokers in the United States who used JUUL vapor products for three months. *Harm Reduction Journal*. Vol. 16, artikel nr. 22.

<https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-019-0293-7>

⁵ Russel C. m.fl. (2018) Changing patterns of first e-cigarette flavor used and current flavors used by 20,836 adult frequent e-cigarette users in the USA. *Harm Reduction Journal*. Vol. 15, artikel nr. 33.

<https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-018-0238-6>

⁶ Blank M-L. m.fl. (2021) Choice and Variety-Seeking of E-liquids and Flavor Categories by New Zealand Smokers Using an Electronic Cigarette: A Longitudinal Study. *Nicotine & Tobacco Research*. Vol. 23, Nr. 5, maj 2021, s. 798–806, <https://doi.org/10.1093/ntr/ntaa248>. <https://academic.oup.com/ntr/article/23/5/798/6016130>

⁷ Friedman, Abigail og Liber, Alex C. og Crippen, Alyssa og Pesko, Michael, E-cigarette Flavor Restrictions' Effects on Tobacco Product Sales (29. januar 2024). Kan tilgås via SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4586701> eller <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4586701>

⁸ Chad D. Cotti, Charles J. Courtemanche, Yang Liang, Johanna Catherine Maclean, Erik T. Nesson, og Joseph J. Sabia, The Effect of E-Cigarette Flavor Bans on Tobacco Use, NBER Working Paper Nr. 32535, juni 2024, JEL Nr. I12,I18.

<https://url.uk.m.mimecastprotect.com/s/8ElrCGMGASvm1B4Sp8J2U?domain=nber.org>

⁹ Henry Saffer, Selen Ozdogan, Michael Grossman, Daniel L. Dench, og Dhaval M. Dave, Comprehensive E-cigarette Flavor Bans and Tobacco Use among Youth and Adults, NBER Working Paper Nr. 32534, juni 2024, JEL Nr. H07,I12,I18,J13. <https://url.uk.m.mimecastprotect.com/s/ujpnCv8OwSQnNwPhAOJvo?domain=nber.org>

De skærpede restriktioner for aromaer i kombination med de allerede indførte væsentlige forhøjede afgifter vil sandsynligvis føre til, at forbrugerne motiveres til at gå ind på det illegale marked, hvorved man unødigt kriminaliserer voksne rygere, der ønsker at skifte til de skadesreducerende produkter. Det antages i et notat udfærdiget af Skatteministeriet, at den nuværende grænsehandel med nikotinposer udgør 13,5% af den samlede handel hermed, og dette tal forventes at stige til 29% (Skatteministeriet, marts 2024)¹⁰. Hvis de foreslåede aromarestriktioner bliver indført, må det forventes, at dette salg vil stige yderligere, idet der ikke er aromarestriktioner i Sverige, hvor grænsehandlen med nikotinposer primært finder sted. Dette vil udgøre et problem for regeringen, idet man skønner, at det umiddelbare provenu (inkl. moms) fra den nyligt indførte afgift på nikotinposer vil udgøre 100 millioner kr. i 2024 (Provenuberegning - Skatteministeriet, 2024)¹¹. Det er ikke realistisk at tro, at den meget omfattende regulering af aromaer ikke vil indebære utilsigtede og u hensigtsmæssige konsekvenser, i lighed med de konsekvenser påvist af resultatet af de to ovennævnte undersøgelser af tomme pakninger og apparater.

Det er BATs synspunkt, at de i lovudkastet foreslåede restriktioner for smagsstoffer bør tilrettes, således at der tillades en række aromaer, der er orienteret mod voksne brugere. BAT foreslår, at regeringen i den forbindelse ser på, hvordan de har gjort det i Finland, hvor man lige har vedtaget aromarestriktioner for nikotinposer. De finske myndigheder har valgt at bibeholde en bredere vifte af lovlige aromaer, således at nikotinposer kan have smag af f.eks. træ, rosmarin, te og ingefær osv.

BAT mener, at der bør tillades flere smagsstoffer end blot mentol og tobak. Når der kun tillades specifikke smage, der associeres med rygning, forstærker det yderligere de smags- og aromaassociationer, som voksne rygere ønsker at distancere sig fra, når de undersøger mulighederne for at skifte til et alternativt produkt. Dette vil afholde nogle rygere fra at skifte til de mindre skadelige produkter, hvilket underminerer målet om at fremme folkesundheden og forhindrer en reduktion af de negative afledte omkostninger, der er forbundet med rygning af cigaretter på lang sigt.

Set i lyset af ovenstående og især når det tages i betragtning, at de skærpede smagsrestriktioner, der foreslås i lovudkastet, vil underminere snarere end at gavne folkesundheden, udgør de foreslåede foranstaltninger produktkrav, der vil være i modstrid med Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde ("**EUF-traktaten**") artikel 34, idet foranstaltningerne vil forhindre BAT i at få adgang til markedet/vil udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling. Nedenfor under afsnittet "Juridiske problemstillinger" vil der blive redegjort nærmere for, hvordan lovudkastet strider imod EU-reglerne om varernes frie bevægelighed.

BAT undrer sig endvidere over den definition på "aroma", der ønskes gennemført. Tilføjelsen af denne definition vil betyde, at der både vil være en definition på "aroma" for så vidt angår tobakssurrogater samt en definition på "kendetegnende aromaer", der vedrører tobaksvarer og urtebaserede rygeprodukter, og det er unødvendigt og forvirrende. Hvis man fortsætter med indførelsen af de foreslåede aromarestriktioner (på trods af de

¹⁰ [forhoejelse-af-afgiften-paa-nikotinprodukter.pdf \(skm.dk\)](#) s. 5

¹¹ [forhoejelse-af-afgiften-paa-nikotinprodukter.pdf \(skm.dk\)](#) s. 3

ovenfor anførte argumenter), skal definitionen af "kendetegnende aromaer" også være gældende for tobakssurrogater.

Grænseværdier for nikotinindhold

BAT hilser en øvre grænse for nikotinindholdet i røgfri produkter velkommen. Imidlertid er nikotinindholdet i tobakssurrogater et afgørende aspekt i disse produkter. Succesen for røgfrie alternativer i forhold til potentielt at medvirke til at reducere de skadelige virkninger ved tobak, afhænger af, at brugerne ser produkterne som et tilfredsstillende alternativ til traditionelle brændbare tobaksprodukter. En for restriktiv grænseværdi for nikotinindholdet i de røgfri alternativer medfører en risiko for, at denne produktkategori vil blive elimineret. Derfor skal BAT på det stærkeste opfordre til, at beføjelsen til at fastsættelse grænseværdien for nikotinindholdet i tobakssurrogater skal ligge hos Folketinget, og at den specificeres i loven, mens andre specifikationer kan indføres via en bekendtgørelse udstedt af Indenrigs- og Sundhedsministeren.

Hvis grænseværdien for nikotinindholdet i tobakssurrogater sættes for lavt, kan det også medføre, at nogle forbrugere ganske enkelt vil afvise disse produkter og i stedet motiveres til at købe andre produkter i grænsehandlen eller på det helt uregulerede illegale marked (eller også vil de fortsætte med at ryge). Begge dele udgør et stort problem for såvel staten som den legale branche. Som det tidligere er blevet anført i dette høringssvar, estimerer Skatteministeriet, at grænsehandlen vil stige til 29%¹² kun som følge af afgiftsstigningen (Skatteministeriet, marts 2024). Det er som anført ovenfor ikke realistisk at tro, at denne grænsehandel effektivt kan forhindres ved hjælp af det foreslåede forbud mod indførsel af produkter, der ikke lever op til kravene. I sagens natur er ulovlige produkter ikke genstand for regulering, hvorfor de medfører en øget risiko for forbrugere, og de medfører også potentielt øget adgang for unge.

BAT, Japan Tobacco International og Imperial Brands har indført en frivillig branchestandard i EU, hvorefter der maksimalt må være 20 mg nikotin i hver pose. Dette er i overensstemmelse med en afgørelse truffet af den belgiske lægemiddelmyndighed (Federal Agency for Medicines and Health Products), der har konkluderet, at grænseværdien på 20 mg pr. pose er passende. Den belgiske lægemiddelmyndighed har anført, at: "*[b]ased on the available data, and analogous with what the Tobacco Directive prescribes for e-cigarettes, the rule of thumb is that a pouch should contain no more than 20 mg.*"¹³

Det tyske institut for risikovurdering (Bundesinstitut für Risikobewertung ("BfR")) har endvidere i oktober 2022¹⁴ udgivet en sundhedsmæssig risikovurdering vedrørende nikotinposer baseret på instituttets gennemgang af eksisterende litteratur på området om sundhedsrisikoen forbundet ved nikotin, offentliggjorte studier om nikotinposer, samt egne eksperimentelle studier. BfR er et uafhængigt videnskabeligt institut, der har til opgave at udfærdige sagkyndige rapporter og udtalelser om sikkerheden af stoffer og produkter på

¹² [forhoejelse-af-afgiften-paa-nikotinprodukter.pdf \(skm.dk\)](#) s. 5

¹³ FAMHP - Federal Agency for Medicines and Health Products. (2021) https://www.famhp.be/en/news/nicotine_pouches_are_no_longer_considered_to_be_a_medicinal_product

¹⁴ Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR). Vurdering af den sundhedsmæssige risiko ved nikotinposer - Opdateret vurdering fra BfR nr. 023/2022, 7. oktober 2022. (2022) <https://www.bfr.bund.de/cm/349/health-risk-assessment-of-nicotine-pouches.pdf>.

markedet i Tyskland. BfR har konkluderet, at hvis man har denne form for skadesminimering i mente, kan "*switching from cigarettes to nicotine pouches [...] represent a reduction in health risks for a person who smokes*". Endvidere har BfR foreslået, at der maksimalt må være 16,6 mg nikotin pr. pose som den gældende øvre grænseværdi for nikotinposer i henhold til klassificeringen af nikotin under EU-lovgivningen på kemikalieområdet.

I lyset heraf skal BAT foreslå, at grænseværdien for nikotin fastsættes til 20 mg pr. pose, men at den under alle omstændigheder ikke skal være lavere end 16,6 mg. nikotin pr. pose, således at det tilsikres, at nikotinposer vedbliver med at være et tilfredsstillende alternativ for de voksne rygere i Danmark, der ønsker at skifte til røgfri produkter.

Standardisering af emballage og udformningen af tobakssurrogater

BAT skal af nedenstående årsager på det stærkeste opponere mod det forslag, der fremgår af lovudkastets §1, pkt. 17, vedrørende standardisering af tobakssurrogaters emballage. Reglerne om standardiseret emballage blev indført fra 2022 for tobaksvarer og e-cigaret pakninger i Danmark.

Det foreslåede krav om standardiseret emballage for tobakssurrogater vil være medvirkende til, at kendskabet til og brugen af disse produkter ikke udbredes, når kommunikation om produkterne på denne måde begrænses. Det vil gøre det markant sværere for forbrugerne at kende forskel på de forskellige produkter på hylderne, herunder at kende forskel på ægte produkter og efterligninger, hvilket aktivt er medvirkende til, at forbrugerne ikke kan træffe et kvalificeret valg i denne henseende.

Derudover udgør det pågældende forslag en krænkelse af BATs varemærkerettigheder, idet vi således ikke længere vil have mulighed for at differentiere os fra vores konkurrenter på det lovlige marked. Som følge heraf vil det foreslåede krav udgøre et ekspropriativt indgreb uden nogen form for erstatning, og det vil udgøre en krænkelse af BATs kommercielle ytringsfrihed. Nedenfor under afsnittet "Juridiske problemstillinger" vil der blive redegjort nærmere for, hvordan lovudkastet strider disse grundlæggende rettigheder.

Det bemærkes endvidere, at med kravet om, at alle røgfri alternativer skal se ud på samme måde som traditionelle brændbare tobaksprodukter (og med den samme påkrævede standardiserede farve på emballagen), vil forbrugerne kunne få den misvisende opfattelse, at der er den samme sundhedsrisiko forbundet ved forbrug af røgfri tobakssurrogater som ved forbrug af almindelige cigaretter. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, idet der er væsentlige forskelle på risikoprofilerne for eksempelvis nikotinposer og almindelige cigaretter. Nikotinposer indeholder ikke tobak og medfører ingen forbrænding, og der genereres derfor ingen røg, der kan inhaleres ned i lungerne. Det er med den videnskabelige forskning dokumenteret, at niveauet af skadelige stoffer i vores tobaksfri nikotinposer er væsentligt lavere end i cigaretter og snus (der, hvis der helt skiftes over til dette produkt, anerkendes som et produkt med nedsat risiko sammenlignet med cigaretter), og at det er på linje med de niveauer, der er blevet målt i de såkaldte NRT'er (nicotine replacement therapy/rygestopsprodukter).¹⁵ At der er en nedsat risiko ved forbrug

¹⁵ Azzopardi D, Liu C, Murphy J. Chemical characterization of tobacco-free "modern" oral nicotine pouches and their position on the toxicant and risk continuums. Drug and Chemical Toxicology. 2021 maj :1-9. DOI: 10.1080/01480545.2021.1925691.

af nikotinposer i forhold til cigaretter, er blevet anerkendt af forskellige offentlige sundhedsmyndigheder, herunder f.eks. det føromtalt tyske BfR¹⁶, den engelske regerings komité for skadelige stoffer (Committee on Toxicity)¹⁷ samt det hollandske institut for folkesundhed og miljø (RIVM)¹⁸. Med formidling af misvisende oplysninger om risikoen ved sådanne produkter er der risiko for, at voksne rygere, som ellers ville fortsætte med at ryge, afskrækkes fra at skifte til skadesreducerende produkter.

Det foreslåede krav om standardiseret emballage for tobakssurrogater udgør på denne baggrund et produktkrav, der vil stride mod EUF-traktatens artikel 34, idet foranstaltningen vil forhindre BAT i at få adgang til markedet/vil udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling. Nedenfor under afsnittet "Juridiske problemstillinger" vil der blive redegjort nærmere for, hvordan lovudkastet strider imod EU-reglerne om varernes frie bevægelighed.

Den foreslåede standardisering af nikotinposer vækker også bekymring for os. Det forekommer unødvendigt, at der skal ske standardisering af selve nikotinposen, når der samtidig også er fremsat forslag om standardisering af emballagen. I tillæg hertil bemærkes det, at indførelse af dette tiltag vil skabe en bedre grobund for det illegale marked, som i større grad vil have mulighed for efterligne de lovlige producenters produkter, hvilket i sidste ende vil føre til utilsigtede men væsentlige konsekvenser for såvel forbrugerne som myndighederne, der vil have sværere ved at skelne mellem henholdsvis lovlige produkter og efterligninger heraf.

Begrænsning af bestanddele i enkeltpakninger af tobakssurrogater

Med lovudkastets §1, pkt. 14, foreslås det, at der fastsættes nærmere regler om bestanddele i forhold til enkeltpakninger af tobakssurrogater. BAT hilser regulering på dette område velkommen, men det er afgørende, at denne regulering formuleres korrekt.

BAT mener, at der bør indføres såvel en øvre som en nedre grænse herfor, og at den ikke skal være den samme. Nærmere bestemt mener vi, at den nedre grænse skal fastsættes til 20 bestanddele, mens den øvre grænse bør være 24 bestanddele.

Standardisering af cigaretter

BAT skal ligeledes opponere mod den i lovudkastets § 1, pkt. 14, foreslåede standardisering af selve cigaretten. Der er allerede indført regler om standardisering af enkeltpakningen for cigaretter, ligesom der gælder et forbud mod såvel synlig anbringelse som markedsføring af cigaretter, hvilket betyder, at forbrugerne ikke kan se de pågældende produkter, hvis de ønsker at købe dem i forretningerne.

BAT mener, at der bør foretages en undersøgelse af, hvilken effekt den nuværende standardiserede emballage og forbuddet mod synlig anbringelse af cigaretter har, inden man indfører ny regulering vedrørende udseendet af selve produkterne. En sådan

¹⁶ BfR (2022) *Health Assessment on Tobacco-free Oral Nicotine Pouches*. Kan tilgås her:

<https://www.bfr.bund.de/cm/343/gesundheitsliche-bewertung-von-nikotinbeutel-nikotinpouches.pdf>.

¹⁷ Opdateret diskussionsoplæg om biotilgængeligheden for nikotin og andre ingredienser ved brug af orale nikotinposer samt risikovurdering for brugerne, marts 2022.

¹⁸ RIVM (2021) *Nicotine products without tobacco for recreational use*. Kan tilgås her:

<https://www.rivm.nl/publicaties/nicotineproducten-zonder-tabak-voor-recreatief-gebruik>.

undersøgelse er endnu ikke blevet foretaget, selvom der er blevet indført en regulering, som medfører væsentlige omkostninger for branchen, og selvom erfaringen fra andre lande indikerer, at de pågældende tiltag højst sandsynligt ikke virker.

Eksempelvis har en hollandsk domstol i forbindelse med en af BAT anlagt retssag i Holland udpeget en uafhængig ekspert (professor Dr. Eddy KA Van Doorslaer¹⁹), som har gennemgået den empiriske dokumentation vedrørende hvilken effekt, den standardiserede emballage har haft i Australien (som var det første land til at indføre standardiseret emballage for cigaretter i 2012)²⁰. Professor Van Doorslaer fandt, at "*[s]tandard packaging has not demonstrably led to an accelerated decrease in smoking prevalence in Australia (than in New Zealand), but it has led to increased tobacco consumption as a result of the average price decrease.*" **Der fremlægges med nærværende Høringsvar som bilag 1 en kopi af professor Van Doorslaers sagkyndige erklæring.**

Den uafhængige sagkyndige analyse i den hollandske retssag stemmer overens med den øvrige dokumentation, som BAT har indhentet, herunder bl.a. en sagkyndig erklæring udfærdiget af forskere ved Casmef og LUISS Business School, LUISS Guido Carli University i Italien samt Deloitte Financial Advisory i Italien vedrørende virkningen af standardiseret emballage på forbruget af tobak i England og Frankrig.²¹ Den pågældende erklæring, der blev udfærdiget i juli 2021, har endvidere været genstand for en uafhængig fagfælle vurdering (peer review) af professor Stefano Nasini fra IESEG Business School i Frankrig. De sagkyndige har analyseret forbruget af cigaretter ved hjælp af salgsdata henholdsvis fra januar 2011 til december 2020 fra England og fra januar 2011 til oktober 2020 fra Frankrig. De sagkyndige har konkluderet, at "*analyses show no statistically significant association between Standardised Packaging implementation and cigarette consumption in the UK or France after more than three years of full implementation in each jurisdiction (i.e., the estimated effect is not distinguishable from zero) and, in case of the difference-in-differences regression for France, Standardised Packaging is associated with a statistically significant increase in cigarette consumption.*"

Ligeledes støtter eller viser data indhentet i lande, der har indført forbud mod synlig anbringelse af tobaksvarer, heller ikke, at sådanne forbud virker efter hensigten.²²

Indførsel af tiltaget om standardisering af cigaretter vil endvidere skabe en bedre grobund for den ulovlige handel med cigaretter. Hvis cigaretter fremover skal have et standardiseret

¹⁹ Professor Van Doorslaer er såvel professor i sundhedsøkonomi ved Erasmus School of Health Policy and Management som professor i økonomisk teori ved Erasmus School of Economics, der begge hører under Erasmus universitetet i Rotterdam. I tillæg hertil har han et forskningsstipendium ved Tinbergen instituttet. Han er også sundhedsøkonomisk konsulent for Verdensbanken, WHO og UNICEF.

²⁰ Professor Dr. Eddy KA Van Doorslaer, sagkyndig rapport – Research effects of standard packaging 2012 Australia – 27. december 2022.

²¹ Rapport fra Casmef og LUISS Business School, LUISS Guido Carli University, Italien, samt Deloitte Financial Advisory, Analysis of the impact of Standardised Packaging on tobacco consumption in the UK and France, 19. juli 2021. Kan findes her: [LUISS-UK-and-France-Plain-Packaging-Report--19-July-2021.pdf](https://businessschool.luiss.it/wp-content/uploads/2021/07/LUISS-UK-and-France-Plain-Packaging-Report--19-July-2021.pdf).

<https://businessschool.luiss.it/wp-content/uploads/2021/07/LUISS-UK-and-France-Plain-Packaging-Report--19-July-2021.pdf>

²² Jf. bl.a. McNeill, A. m.fl., "Evaluation of the removal of point-of-sale tobacco displays in Ireland", Tobacco Control, (18. november 2010), ("*In all, 10% of teenagers reported being current regular smokers pre-legislation ... by post-legislation, 10.5% of teenagers were reporting being current regular smokers...*"), Dr. Lilico, A., "The Impacts of Restrictions on the Display of Tobacco Products: A Supplemental Report by Europe Economics," (8. oktober 2009), ("*there is no statistical basis for believing that the display ban has affected prevalence trends or consumption trends in Iceland. Further, there is no basis for believing that the display ban has affected current smoking prevalence amongst the general population or the 15-19 age group.*").

udseende, vil det gøre det markant lettere at fremstille ulovlige cigaretter, når de lovlige producenter måske ikke længere kan bruge de kendingstegn på deres cigaretter, der normalt gør det sværere at efterligne dem.

Standardisering af emballagen for opvarmede tobaksprodukter

BAT opponere mod den i i lovudkastets § 1, pkt. 15, foreslåede indførsel af krav om standardiseret emballage for det tekniske udstyr, der benyttes sammen med opvarmede tobaksprodukter. Der er allerede indført regler om standardisering af enkeltpakningen for opvarmet tobak, ligesom der gælder et forbud mod såvel synlig anbringelse som markedsføring af disse varer, hvilket betyder, at forbrugerne ikke kan se dem, hvis de ønsker at købe dem i en butik. Det vil således ikke tjene noget reelt formål i disse omstændigheder at kræve standardisering af emballagen for det tekniske udstyr.

Det vil også gøre det lettere for aktørerne på det ulovlige marked at efterligne produkterne, hvilket ikke kan være i hverken statens, forbrugernes eller de lovlige aktørers interesse.

Den standardiserede emballage kan også virke vildledende for forbrugerne, der nemt kan få den opfattelse, at produktet er ligeså risikofyldt som almindelige cigaretter, hvilket ikke er tilfældet, idet det ikke er et brændbart produkt og derfor ikke medfører inhalering af røg som ved brug af almindelige cigaretter (der kan bl.a. henvises til et studie udført af BfR²³ i Tyskland, hvor man fandt, at "*levels of major carcinogens are markedly reduced in the emissions of the analysed HNB product in relation to the conventional tobacco cigarettes.*" Det blev også observeret i et studie udført af det hollandske institut for folkesundhed og miljø (RIVM), at: "[o]verall, the conclusion seems to be warranted that consuming THPs instead of cigarettes will be associated with a substantial increase in life expectancy, for the subgroup of smokers who would die from cancer"²⁴).

Håndhævelsesinitiativer

BAT anerkender, at lovudkastet indeholder en række gode initiativer på håndhævelsesområdet. Det er afgørende for forbrugerne og de lovlige producenter, at de eksisterende regler vedrørende salg af tobaks- og nikotinprodukter håndhæves, og at sanktionerne for overtrædelse af disse regler skærpes. BAT mener, at ingen mindreårige bør forbruge nogen tobaks- eller nikotinprodukter. Desværre er det meget let for mindreårige at få fat på disse varer hos nogle aktører i såvel de fysiske butikker som online. Mindreåriges adgang til produkterne bør forhindres fuldstændig, og vi støtter derfor fuldt ud op om de initiativer på håndhævelsesområdet, der er anført i lovudkastet, herunder højere bødestraf og hjemmel til Sikkerhedsstyrelsen til at kunne påbyde en kommunikationsplatform at fjerne indhold, der vedrører markedsføring af tobaks- og nikotinprodukter.

Hvis disse tiltag skal have en egentlig effekt, er det afgørende, at de bliver håndhævet i praksis. Vi skal derfor appellere til myndighederne om at håndhæve dem i højere grad, end de gør i dag. BAT mener derudover, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der var krav om,

²³ Mallock N. m.fl. (2018) Levels of selected analytes in the emissions of "heat not burn" tobacco products that are relevant to assess human health risks. *Arch Toxicol.* 2018; 92(6): 2145–2149. Doi: 10.1007/s00204-018-2215-y.

²⁴ Slob W. m.fl. (2020) A Method for Comparing the Impact on Carcinogenicity of Tobacco Products: A Case Study on Heated Tobacco Versus Cigarettes. *Risk Analysis.* 2020 Jul; 40(7): 1355–1366. doi: 10.1111/risa.13482.

at de relevante myndigheder skulle redegøre for deres indsats på dette område to gange om året. Der ville således sikre transparens på dette område, og det ville gøre det muligt at følge myndighedernes indsats.

Juridiske problemstillinger

De med lovudkastet fremsatte forslag strider imod EU-reglerne om varernes frie bevægelighed samt Tobaksvaredirektivet, udgør en begrænsning af producentens ejendomsrettigheder, herunder bl.a. varemærkerettigheder, og udgør et ekspropriativt indgreb uden nogen form for erstatning, ligesom de er i strid med den kommercielle ytringsfrihed. BAT er derfor af den opfattelse, at i deres nuværende form er de i lovudkastet foreslåede tiltag lovstridige.

Det er regeringens ansvar at godtgøre, at de pågældende forslag er nødvendige og proportionale. EU-Domstolen har i C-663/18 (Kanavape)²⁵ slået fast, at selv når beskyttelse af den offentlige sundhed er formålet med en restriktiv foranstaltning, skal den pågældende medlemsstat kunne løfte en tung bevisbyrde herfor, således at den reelle påståede risiko for den offentlige sundhed forekommer tilstrækkeligt godtgjort på grundlag af de mest pålidelige videnskabelige data og de seneste internationale forskningsresultater, så det sikres, at foranstaltningen er proportional og sikrer en konsekvent beskyttelse af den offentlige sundhed. EU-Domstolen har fremhævet, at det kræver mere end blot at anføre formålet om beskyttelse af den offentlige sundhed at løfte denne bevisbyrde.

Ministeriet har ikke løftet bevisbyrden for, at de pågældende forslag opfylder dette krav. Man har fremsat forslagene uden at foretage en regulatorisk konsekvensanalyse, og der foreligger ingen dokumentation, der understøtter, at de har nogen virkning i forhold til folkesundheden, og endelig ser man bort fra, at de røgfrie produkter potentielt kan være medvirkende til reducere af de skadelige konsekvenser ved forbrug af konventionelle cigaretter (hvilket støttes af førende uafhængige sundhedsekspertter over hele verden).

Forslagene skal også ses i sammenhæng med, at de røgfrie alternativer stadig er relativt nye på markedet, og mange rygere endnu ikke helt er klar over, at de er til rådighed, eller er bekendt med, hvordan de virker. Derfor er det afgørende for denne kategori af produkter og for reduktion af de skadelige konsekvenser ved tobaksforbrug, at producenterne har mulighed for at kunne tilbyde en række produkter, der imødekommer rygeres forskellige præferencer, og at kunne kommunikere med forbrugerne vedrørende produkternes egenskaber og tilgængelighed.

I England har Royal College of Physicians i 2016 udfærdiget en rapport, hvoraf fremgår, at: "*proportionality in nicotine regulation must also incorporate the consideration that regulation that discourages or delays the development and use of non-tobacco nicotine is likely, in effect, to sustain tobacco smoking and hence perpetuate harm to smokers and wider society.*"²⁶

²⁵ C-663/18 B S og C A (Commercialisation du cannabidiol - CBD) ECLI:EU:C:2020:938.

²⁶ Royal College of Physicians (2016) *Nicotine without smoke – Tobacco Harm Reduction*.

Endelig bør regeringen også tage i betragtning, at Portugal for nyligt har indgivet en udførlig udtalelse²⁷, hvori man protesterer mod et forslag stillet af Belgien om at indføre standardiseret emballage for opvarmede tobaksvarer. Det anføres heri, at den foreslåede regulering "er i strid med de grundlæggende principper for den europæiske unions funktionsmåde", og at den "skaber barrierer for samhandlen mellem medlemsstaterne og afholder virksomhederne fra at lancere innovative produkter". Det bemærkes endvidere, at de belgiske myndigheder ikke "har fremlagt tilstrækkelig empirisk data eller analyser, der entydigt viser, at der ikke findes andre alternative tiltag, hvormed man kunne opnå den ønskede målsætning, men som i mindre grad ville hindre samhandlen mellem medlemsstaterne." Det tilføjes, at den foreslåede regulering "strider imod princippet om varernes fri bevægelighed og vil udgøre en krænkelse af EUF-traktatens artikel 34, idet man ikke har godtgjort, at proportionalitetsprincippet er blevet iagttaget." Endelig anføres det i udtalelsen, at indførsel af standardiseret emballage "udgør en krænkelse af de immaterielle rettigheder og gør det svært at differentiere mellem produkterne, hvilket er det fundamentale formål med immaterielle rettigheder... som følge af, at de registrerede varemærker, farver og logo fjernes for alle de berørte produkter... [hvilket] er i strid med forskellige lovrammer." Ovennævnte indsigelser gør på samme vis sig gældende for de i lovudkastet anførte forslag.

I stedet for at hæmme hele gruppen af røgfri produkter, hvormed det risikeres, at produkterne helt fjernes fra markedet, burde regeringen fokusere på at udvikle en velafvejnet regulering, der dels tilsikrer, at unge ikke bruger tobaks- eller nikotinprodukter, og dels støtter op om det røgfrie produktmarked, således at voksne rygere bliver klar over og har den nødvendige adgang til en bred vifte af alternativer, der indebærer en mindre risiko end brændbare tobaksprodukter.

Vi vil i den henseende henlede opmærksomheden på Sverige, der hverken har standardiserede pakker eller smagsrestriktioner på nikotinprodukter og samtidig har den laveste incidens af rygere i EU.

Med venlig hilsen

Simon Hauberg-Lund
Senior Government Affairs Manager

²⁷ Der henvises til: <https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/en/notification/25766>.

EXPERT REPORT

Research effects of standard packaging 2012 Australia

prof. Dr. Eddy KA Van Doorslaer
December 27, 2022

Introduction

In this report I have answered the questions and sub-questions that were put to me. To this end I have perused the file made available to me by Hogan Lovells (see attached inventory list).

In particular, my attention has focused on the most important documents on the subject. Those are:

Cochrane Database of Systematic Reviews 2017, Tobacco Packaging Design for Reducing Tobacco Use (see Appendix 6 to State's defense, January 14, 2020);

National Expertise Center Tobacco Control, part of the Trimbos Institute, Factsheet on generic tobacco packaging (plain packaging), June 2019 (see Appendix 3 to the State's defense, 14 January 2020);

Viscusi (2018), Assessing the Effect of Australian PP Regulation;

Dryden (2017), The effects of Standardized Packaging – an Empirical Analysis;

In addition, I have also completed the following studies:

Pascal A Diethelm, Timothy M Farley, "Refuting tobacco-industry funded research: empirical data shows a decline in smoking prevalence following the introduction of plain packaging in Australia," *Tob. Prev. Cessation* 2015;1(November):6 <http://dx.doi.org/10.18332/tpc/60650>

Kaul, A. and Wolf, M. "The (Possible) Effect of Plain Packaging on Smoking Prevalence in Australia: A Trend Analysis," University of Zurich Department of Economics Working Paper, June 2014

Tasneem Chipty, "Study of the Impact of the Tobacco Plain Packaging Measure on Smoking Prevalence in Australia," Report of Dr. Tasneem Chipty, January 24, 2016,

In response to my draft report, the following studies were also made available to me, which I also went through:

Diethelm PA, Farley TM. Re-analysing tobacco industry funded research on the effect of plain packaging on minors in Australia: Same data but different results. *Tob Prev Cessat.* 2017 Nov 16;3:130.

Underwood D, Sun S, Welters RAMHM. The effectiveness of plain packaging in discouraging tobacco consumption in Australia. *Nat Hum Behav.* 2020 Dec;4(12):1273-1284.

Expert report of Casmef and LUISS Business School, LUISS Guido Carli University, Italy, and Deloitte Financial Advisory, Italy., Analysis of the impact of plain packaging on smoking prevalence and tobacco consumption in Australia, 8 November 2019,

I also looked at this study, but not in detail because it does not directly relate to the questions asked to me:

Expert report of Casmef and LUISS Business School, LUISS Guido Carli University, Italy, and Deloitte Financial Advisory, Italy., Analysis of the impact of Plain Packaging on tobacco consumption in the UK and France, 19 July 2021,

I have read through most of the pieces where empirical analysis is presented and referenced, but I have not personally (re)analyzed the data used, although I was informed that I could obtain it. That was also not possible in the time and space allotted to me and, in my opinion, not necessary to reach my conclusions.

Although I have mostly limited myself to an explanation of my answer based on the critical analysis, I have also made unsolicited suggestions for further research or for possible refinement of the existing results in some areas.

In addition, I have also extensively studied the comments of the two parties (van Pels Rijcken (on behalf of the State) and HoganLovells (on behalf of BAT) on my draft report and have made a number of changes as a result. I have also commented on both comments. provided and also attached herewith (see 2 appendices with responses).

I assume that my advisory role has been fulfilled for the time being.

Yours faithfully,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Eddy Van Doorslaer', with a long, sweeping underline that extends to the right.

Eddy Van Doorslaer
Professor of health Economics
Erasmus University Rotterdam

Rotterdam, December 9, 2012

Appendices: 1. EVD expert report (13 pages)

2. EVD's response to the State's response (6 pages)

3. EVD response to BAT response (9 pages)

QUESTIONS FROM THE COURT

- (a) Are there statistical methods available that can be used to assess the causal effects of standard packaging on actual smoking behavior using real world data?

Answer: Yes, those methods exist and each has its advantages and disadvantages. There are a number of so-called quasi-experimental methods that make it possible to estimate and assess the causal effects of interventions without experimental prospective research.

It also seems almost impossible to set up a prospective randomized study in which some participants are randomly confronted with standard packaging and others are not. That is why many policy analyzes opt for quasi-experimental methods that try to imitate the conditions of an experimental study as closely as possible.

- (b) If so, does that include the following static methods?:

- (i) A before-after multivariate regression analysis, estimating the effects of standard packaging, taking into account other conditions that may influence smoking behavior, and using data/data from before and after the implementation of standard packaging.

Answer:

Yes, this is one of the methods available when it is not possible to find (or construct) an adequate control group against which to compare the group exposed to the intervention (in this case the standard packs of cigarettes in Australia since 2012).

A distinction must be made between before/after comparisons based on samples and surveys that follow *the same* people longitudinally (so-called panel studies) on the one hand, and studies that use new samples in successive periods on the other. From Professor Viscusi's description I can conclude that the RMSS data are repeated (annual) surveys in representative samples, but not among the same people. Under certain assumptions it is still possible to draw conclusions about eg the effects of the introduction of a change (such as standard packaging).

This assumption is that – after adjustment for possible differences in the composition of the samples drawn – the observed changes over time can still be analyzed as the actual changes in the population (in this case the Australian population). It is then not possible to observe these changes within the same persons because the same persons are only very rarely and by chance observed in more than 1 period. This means that the average smoking behavior before and after is observed, but not any changes in smoking behavior in the same people. The possibility of correcting personal characteristics that are not directly observable but constant over time by means of so-called “person fixed effects” is then lost. This is therefore not possible in the analyzes of successive cross-sections of the population.

The latter would have been possible if (longitudinal) panel data had been collected (ie repeated measurements on the same sample of persons) but this is very difficult (due to dropout) and very expensive to collect and is therefore much rarer. It seems that the latter was not an option because there is not a sufficiently large and long-term panel data collection in the adult population of Australia available that can be used for this purpose.

- (ii) **Differences-in-differences analysis**, in which a comparable population not affected by the introduction of standard packaging is identified and in which the smoking behavior of a group subject to standard packaging (the group under study) and a group not is affected by standard packaging (the control group) is followed. The analysis

is made using data/data from before and after the implementation of standard packaging.

Answer: Yes. In principle, this may be the most appropriate method to answer this causal question, provided that an adequate control group can be found and the main identifying condition of a DID analysis is met. This condition is that pre-intervention (sufficient) parallel trends can be observed in both the studied and control group. The unavoidable (and also non-testable) assumption is that, without intervention, these trends would have continued to run parallel in the two groups **after** the intervention date.

- (iii) **A forecasting approach**, in which the relevant factors influencing smoking behavior are estimated on the basis of data/information from the period before the implementation of standard packaging, and then based on these estimates, a forecast is made of the extent to which in which people would smoke if standard packaging had not been introduced. The forecast is then compared to the actual smoking rate after the implementation of standard packaging.

Answer: Yes, this method is also an option, but I do not think it is the most suitable for this question. Prediction or prediction is not the same as establishing a causal relationship between an intervention (eg standard packaging) and an outcome (eg smoking behaviour). It is then still possible to predict the expected trajectory after intervention as follows: a model is first estimated that predicts smoking behavior on the basis of a number of predictive characteristics of persons or groups in the period before intervention. After the intervention, this model is used to predict what the expected smoking behavior would be for those characteristics based on the same observed characteristics, but given the estimated relationship before the intervention. The author Dr Dryden himself describes why this method – although it aims at the same thing and arrives at comparable outcomes – is inferior to the DID method (also used by him) if parallel trends can be assumed (common trends assumption).

- (c) Should the following factors be considered when applying the statistical methods to assess the effects of standard packaging on smoking behaviour?
isolate:

- i. The price of tobacco products, taking into account endogeneity?

Answer: Most definitely. A great deal of economic literature shows that the price of tobacco products is one of the most important determinants of smoking behaviour. Each method should therefore try to correct for this evolution of the price consumers have to pay (including excise duties) as far as possible when studying smoking behavior (both prevalence of smoking behavior and consumption of cigarettes).

An additional problem is that the average prices themselves can be causally influenced by smoking behavior and this gives rise to the problem of so-called endogeneity: one of the explanatory variables (the average cigarette price) is itself influenced by the dependent variable (cigarette consumption) in the fashion model. For example, Dryden's study shows (with a DID analysis) that standard packaging in Australia has reduced the average price of purchased cigarettes because some smokers have partly replaced the consumption of (more expensive) premium brands with (cheaper) non-premium brands. For this reason, the effect of price on smoking behavior can be better investigated via a so-called instrumental variable analysis, eg with an estimation in two steps (two-stage least squares). It means that not the

observed (endogenous) average price, but the *predicted* average price based on so-called (exogenous) instruments is included in the regression equation. This only works if the conditions for valid instruments are met (eg sufficient predictive power for the instrumented variable, but no direct influence on the dependent variable itself).

ii. The pre-existing trend in the analyzed data, including the possible non-linearity of the trend?;

Answer: Indeed, the most data 'fitting' approach to the secular time trend in smoking behavior appears to be crucial in this whole discussion, i.e. the change in smoking behavior over time that is not (fully) explained by the **explanatory** variables that are included in the model. The differences in outcomes between models with a linear trend versus those with a non-linear trend largely explain the differences in outcomes between some of the previous studies (such as Diethelm and Farley, 2015; Chipty 2016) and the studies by Viscusi and Dryden. The latter two authors convincingly demonstrate that a non-linear trend approach leads to model estimates that fit better with the actual observed evolution of smoking behavior in the period Dec 2012-Dec 2016. Viscusi believes that a quadratic trend fits better with his data, Dryden uses the most flexible way of trend estimation -- a series of both monthly and yearly indicator variables -- in its DID approach.

iii. Demographic factors, including age, education level and income?

Answer: Yes. The main reason why it is important to correct for these factors (and some others) is precisely because successive cross-sections of the Australian population are used. If these socio-demographic factors influence smoking behavior (and they do, statistically speaking) and if the sample composition varies according to these characteristics in successive samples, then adjustments should be made to avoid erroneously attributing any observed changes to (for example) policy interventions while they may be related to the aging or wealthier population.

Questions regarding the available data (data sets) and analyzes on the effects of standard packaging

(d) Do the studies on actual smoking behavior discussed in **the Cochrane Review' and the Trimbos Fact Sheet'** provide reliable evidence that standard packaging has led to a reduction in smoking prevalence (number of people who smoke) and tobacco consumption (number of tobacco products consumed) in Australia?

Answer: No. Both the Cochrane review (McNeill et al, 2017) and the Trimbos fact sheet are very cautious in drawing their conclusions regarding the evidence on whether standard packaging in Australia (and elsewhere) has led to a reduction in both the smoking prevalence and tobacco consumption. The (authoritative) Cochrane review (McNeill et al, 2017) -- which reviewed the 5 published studies available to date that had examined smoking reduction in Australia -- qualified all of these studies as "low quality" or "very low quality". It was perhaps for this reason that the conclusion of the review at the time was: *"the limited evidence we have from one study suggests that standardized packaging can lead to decreases in smoking prevalence". The ultimate conclusion was therefore: "standard packaging has the potential to decrease tobacco use prevalence"*. This does not mean that it had actually (in Australia or elsewhere) been sufficiently demonstrated that it brought about a smoke reduction.

The conclusion of the Trimbos Institute Factsheet was also clear about this (p10) *“Several studies have been conducted into the effect on smoking prevalence, but no study can 'separate' the unique effect of the introduction of generic packaging from possible effects of other measures that are taken simultaneously. took place. There is therefore still **insufficient evidence** to state that the introduction of generic packaging has a directly demonstrable effect on the percentage of smokers in the population.”*

In other words, these two reviews themselves indicated that at that time no reliable evidence was yet available regarding effects on the ultimate outcome: smoking behaviour.

- (e) Are the studies on non-behavioural impacts of standard packaging discussed in the Cochrane Review and/or the Trimbos Fact Sheet is able to demonstrate that standard packaging has reduced smoking prevalence (number of people smoking) and tobacco consumption (number of tobacco products consumed) in Australia, considering that the studies fail to analyze actual smoking behaviour?

Answer: No. These are not studies into the actual smoking or purchasing behavior of (potential) smokers, but into so-called *intermediate* or intermediate variables such as beliefs, knowledge and attitudes of those (potential) smokers with regard to smoking. To deduce from this that the actual smoking behavior is also changed as a result of the standard packagings through these mechanisms, (at least) two steps are necessary: (1) demonstrating that standard packagings have significantly influenced these variables and (2) demonstrating that changes in these intermediate variables in turn influence smoking behaviour.

With regard to (1), both Cochrane and Trimbos conclude that a large number of studies have been conducted and that some of them have found significant effects, but that the link with (2) is missing. If indeed these intermediate steps are essential in smoking decisions, which is the basis of much of this research, then this effect should also be reflected in the ultimate smoking behaviour. No strong evidence has been found for this. The most consistent evidence is that the cigarette packs are - unsurprisingly - rated as less attractive by potential users, but this does not seem to translate into a statistically observable decrease in smoking behaviour.

Viscusi is (re)analyzing some of the Australian data sets (such as the CITTS and NTPPTS) with which some of these studies have been conducted, sometimes with a significant extension of the study period (eg 37 months extra compared to Dunlop et al 2014). He does this for both the effects of smoking behavior and intermediate variables and finds (with a more extensive dataset and in my opinion also better methods) *no* statistically significant effect at all on the number of cigarettes smoked per day with the NTPPTS. Using the CITTS data, he finds mixed results: on the one hand a small but statistically significant increase of 1 cigarette per day, but on the other hand also a strange change in the composition: more daily smokers, fewer weekly smokers and more non-smokers who said the previous year to smoke. The additional studies therefore, in my opinion, do not provide convincing evidence of an influence on even the intermediate variables (which in turn are supposed to influence smoking behaviour).

- (f) Can the data from the Roy Morgan Single Source Survey ("RMSS") dataset from Australia be used to determine the causal effect of the 2012 Packaging Changes in Australia ("2012 Packaging Changes") on smoking prevalence (number of people smokes) using one or more of the statistical methods mentioned above?

Answer: Yes, provided that after adjustment for socio-demographic composition (via inclusion in the regression equation as control variables or co-variables), the annual samples can be regarded as representative of the adult Australian population for that year (and which month).

Changes over time observed in groups of different people can then still be used to estimate changes in those (different, but made comparable) groups.

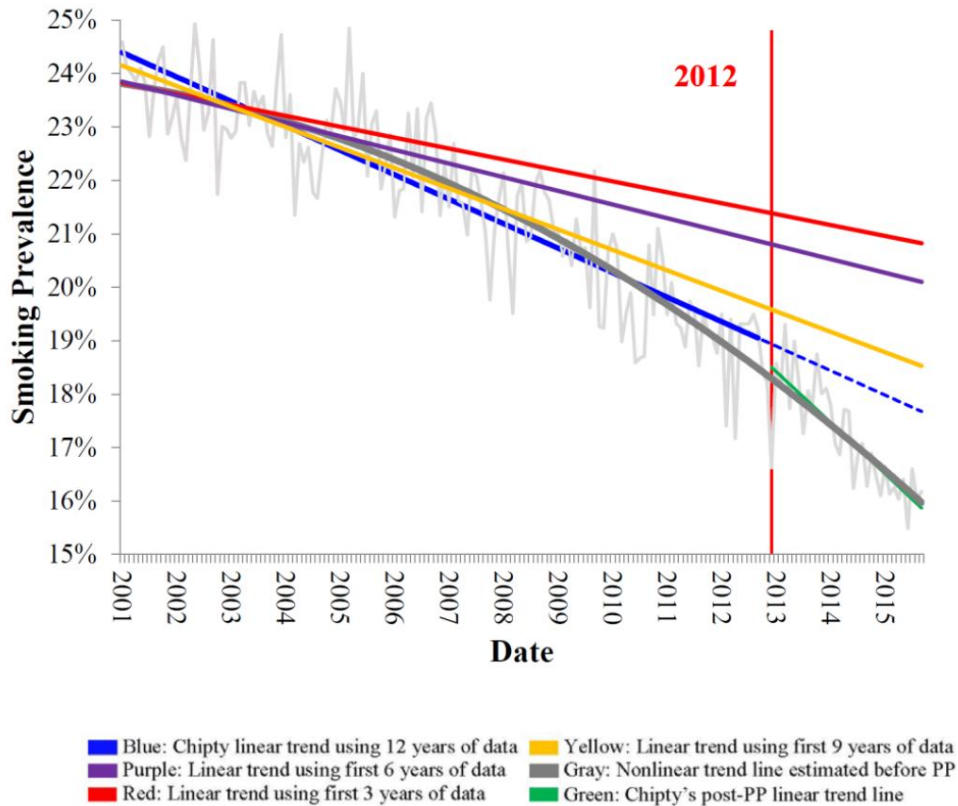
- (g) Is the methodology used by Professor Viscusi in his report to analyze the RMSS dataset a suitable method for elucidating the causal effects of the introduction of the

to isolate and analyze changes in packaging from 2012 in Australia on smoking prevalence (number of people who smoke)?

Answer: Yes, given the absence of a control group AFTER the introduction of standard packaging (henceforth abbreviated as SV) (which were introduced throughout Australia) it is only possible to investigate what the expected development would have been if the trends from *before* the change had continued *after* implementation. This requires a method that attempts to estimate what the most likely development in Australian smoking behavior would have been without that introduction. With a regression equation that explains the probability that someone identifies themselves as a smoker in a survey, it is then estimated what the development in smoking behavior would have been without the intervention, taking into account factors such as (i) other determinants of smoking behavior that have changed over time, such as the average price or excise tax on tobacco, or other measures of smoking control policy, or (ii) changes due to changes due to sampling by adjusting for socio-demographic characteristics of the respondents such as level of education, age, income, place of residence, etc. That is what this method aims to do and it is also almost identical to the method used by Dr Chipty in her report of an analysis of the Roy Morgan Single Source Survey (RMSS) data (Chipty, 2016) for the Australian government and included in the Australian Post-Implementation Report of 2016. It then estimated that the “2012 Packaging Changes” had led to a significant drop in smoking prevalence by 0.55 percentage points.

Viscusi's analysis includes both a re-analysis of Chipty's regression results (using the same method, data and period) and an extension of it by adding an additional 15 months of observations (until December 2016). In his analysis, he manages to replicate Chipty's earlier results (for the same period) and then adds some additional analyses, both on the same analysis period and on the extended period. In contrast to Chipty, Viscusi concludes that the standard packaging (SV) introduction in 2012 did **not** lead to a statistically significant change in the percentage of smokers. He shows – in my opinion very convincingly and clearly – that this is due to two striking differences in the method used: (1) the way in which (changes in) the price of cigarettes is taken into account and (2) the way in which the time trend in smoking behavior (the smoking prevalence) is estimated.

Chipty used for (1) a series of so-called indicator variables that indicate the excise duty increases on cigarettes and for (2) a so-called linear time trend. As soon as one of these two is replaced by Viscusi's preference variables, the significant effect disappears. For (1) he uses a *continuous* price variable that indicates the average price of cigarettes (and some variations thereof) taking into account general price inflation and excise tax increases. This is a better way to include price in the analysis than the consumer faces when purchasing than the discrete changes in excise duties. For (2) he shows that a non-linear (quadratic) trend statistically fits the actual observed data much better than a linear trend. I also find his (extensive) justification of those alternative choices (in the model specification) convincing. First, the price of cigarettes is a very important determinant of smoking behavior and its continuous variables approximate this evolution much better than Chipty's tax indicator variables. And secondly, he also shows very clearly graphically that the decreasing time trend in smoking behavior is not linear at all in Australia according to these data. See the figure reproduced below of p32 in Viscusi which shows both (monthly) observed smoking prevalence and estimated time trends.

Bron: Viscusi (2018), p. 32

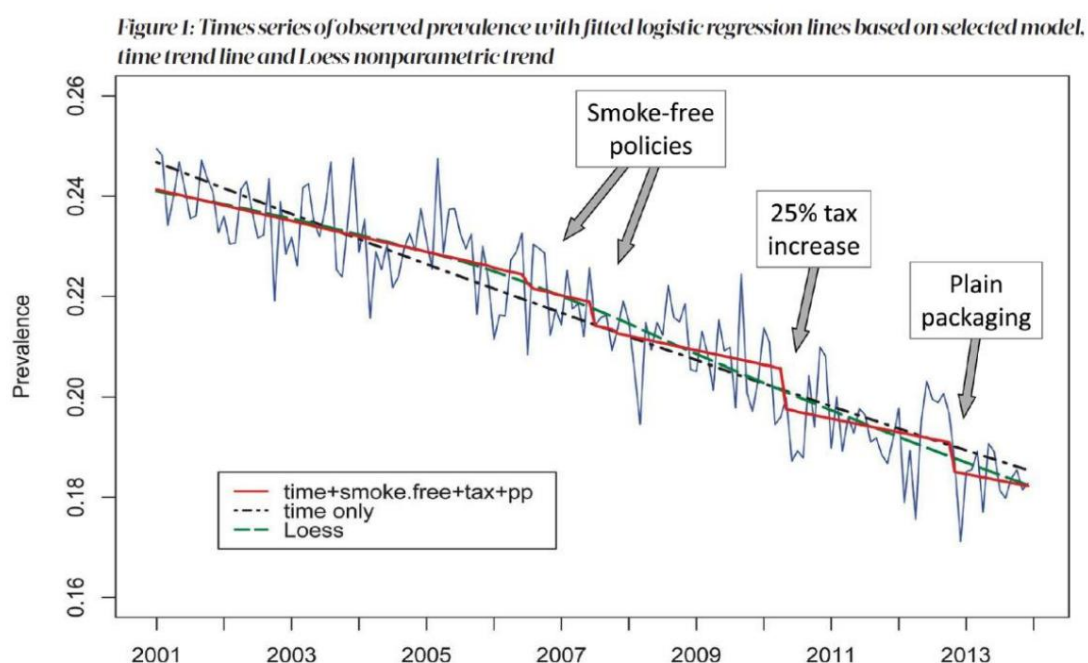
I agree with Viscusi that a better measurement of the existing (secular) trend in smoking prevalence via a non-linear trend is preferable to the linear trend. The non-linear trend is more flexible and fits visually and statistically better with the observed data than the linear trend. Indeed, the estimated effect of Chipty is mainly a result of not adequately estimating this time trend: smoking prevalence was already falling (increasingly) before the introduction of SV, and the decline was not (statistically significant) accelerated by it. The jump and kink from the blue straight line to the green straight line is only caused by the imposition of that linear trend on the data.

Viscusi also demonstrates, and again convincingly in my opinion, that the increasingly strong increase in the average price of cigarettes (partly as a result of the increased excise duties) is partly an explanation for the increasingly rapid decline in smoking in Australia. With an additional so-called instrumental variable (IV) analysis of the effect of price on smoking, he also shows that price does indeed have an effect on smoking if there are doubts about the endogeneity of price with regard to smoking behaviour. This is quite likely if there were reverse causality or simultaneity, as also found in Dryden's analyzes (see later in this report).

In his report, Viscusi also pays attention to the findings of Diethelm and Farley (2015) who analyze the estimated monthly smoking percentages based on the same RMSS data but for a much shorter (1-year) period (until Dec 2013). They do this (like Chipty later) on the basis of a fairly similar regression analysis (but with monthly averages, not individual data) and also conclude that the SV introduction led to a statistically significant reduction in smoking prevalence of 3.5% in Australia led. This analysis is basically inferior to Chipty's for three reasons: (1) the monthly estimates (derived visually from a graph by Kaul and Wolf 2015) were not corrected for the different composition of the (weekly) sampling. Although approximately 4500 respondents are interviewed per month, there can be considerable differences

lead in the composition of that sample to important factors such as age, education, income, place of residence, etc.). (2) the analysis includes 15 post-intervention months less than Chipty and Viscusi, which means that the impact of SV can be less accurately estimated. And above all: (3) here too a linear trend is estimated that is not compared to a non-linear trend. But otherwise it is an interesting precursor to the (improved) Chipty study because this analysis – albeit with linear trends per period – also concludes that three of the four investigated tobacco control measures would have had a statistically significant smoke-reducing effect: smoke-free zones: -4.8%; 25% excise tax increase: -4.5%; and standard packaging -3.7%). Strangely enough, no significant effect was found for the fourth measure (health warnings on the packaging).

Although inferior to Chipty and Viscusi, I include their graph here for didactic reasons.

Diethelm P., et al. *Tob. Prev. Cessation* 2015; 1(November): 6
<http://dx.doi.org/10.18332/tpc/60650>

Source: Diethelm and Farley (2015), figure 1

This graph also clearly shows that smoking prevalence in Australia is not declining linearly, but the authors nevertheless opt to describe the course over time in a linear manner for each period and - partly because of this - can attribute the decreases to the successive interventions. It goes without saying that this result could be very different if the deviations were measured against a non-linear (eg quadratic) trend. And that is exactly what Viscusi has shown later, with better (because individual) data and over a longer period (2001-Dec 2016). Viscusi also presents a number of robustness analyzes that use different research choices but confirm the main results.

This leads me to conclude that Professor Viscusi's analysis provides the best estimate of the effects of the 2012 SV introduction in Australia known to me at the time of my draft report. As a result of my draft report, I was made aware of some later publications

studies¹ such as the study by Underwood et al (2020) (which was not commissioned by industry and was published in Nature Human Behaviour, as well as LUISS and Deloitte studies of 2019 and 2021 which were commissioned by BAT). I will sometimes make use of this in both the replies to the reactions of both parties and in the report below.

I have only two additional comments on this analysis.

1. *Indirect effect via price reduction.* Dr Dryden's analyzes show that the introduction of SV in Australia has also had an impact on average cigarette prices. By correcting for price developments, it is not impossible that this reduces the influence of SV, because corrections have already been made for so-called intermediate variables: for example, if the effect of SV were to manifest itself mainly through a price reduction, which in turn increases smoking prevalence (as Viscusi demonstrates) then perhaps wrongly the (indirect) effect of the SV would no longer be found. I have tried to deduce this from the Table in Viscusi p. 25, but this shows that this may not be the case. In all specifications with or without the price variables, the SV effect is not significant, regardless of the trend (linear or nonlinear). The SV effect is halved, but is not significant in any comparison (with the exception of the Chipty specification with the excise tax indicator variables and the linear trend). This shows that the correct specification of the trend seems much more important than the price-versus-excise adjustment.
2. *Effect of health warnings.* An interesting incidental finding (which is less relevant here) is that both in the analyzes by Diethelm and Farley and by Viscusi, the impact of the introduction of mandatory health warnings on packaging is also estimated to be nil. I found this astonishing. If a smoke-reducing effect can be expected from the appearance of cigarette packaging, then I would expect this much sooner from those (larger) health warnings than (merely) from the standard packaging. But that aside.

- (h) Are the results of Professor Viscusi's preference analyzes — that the expected effect of standard packaging in Australia is **indistinguishable statistically from zero** — accurate with a reasonable degree of scientific certainty (in other words, a test for the hypothesis of zero effect using of the conventional value of 5% for type 1 errors)?

Answer: Yes, that is what Viscusi thinks, and as I stated above, his study seems to be generating the most credible results for the time period under review (Dec 2012-Dec 2016) at this point. Viscusi's analysis was repeated in LUISS and Deloitte (2019) for a longer period of 5 years post-intervention (until December 2017) and those estimates also produced a non-significant effect.

It is only a pity that these results themselves have not been published. If that had been the case, these results could also have been included in any updates to reviews such as the Cochrane review. Ultimately, the peer review that accompanies this is also an important touchstone, although I agree with his remark that seldom if ever that peer review, nor of the journals,

¹ Expert report of Casmef and LUISS Business School, LUISS Guido Carli University, Italy, and Deloitte Financial Advisory, Italy., Analysis of the impact of plain packaging on smoking prevalence and tobacco consumption in Australia, dated 8 November 2019, available at <https://businessschool.luiss.it/news/tobacco-consumption-in-australia/> ("LUISS and Deloitte (2019) report").

Underwood D, Sun S, Welters RAMHM. The effectiveness of plain packaging in discouraging tobacco consumption in Australia. *Nat Hum Behav.* 2020 Dec;4(12):1273-1284. doi: 10.1038/s41562-020-00940-6. Epub 2020 Sep 21. Erratum in: *Nat Hum Behav.* 2020 Oct 2; PMID: 32958901, available at <https://www.nature.com/articles/s41562-020-00940-6>
Expert report of Casmef and LUISS Business School, LUISS Guido Carli University, Italy, and Deloitte Financial Advisory, Italy., Analysis of the impact of Plain Packaging on tobacco consumption in the UK and France, dated 19 July 2021, available at <https://businessschool.luiss.it/en/be-inspired-blog/analysis-of-the-impact-of-plain-packaging-on-tobacco-consumption-in-the-uk-and-france/>

nor from a body such as the Cochrane review, gives rise to replication through reanalysis of the results, for example, although it is increasingly the case for the most prominent economic and medical journals that the underlying data must also be made publicly available.

- (i) Can the available **retail scanner data** in **Australia** be used to analyze the causal effects of the **2012 Packaging Changes in Australia** on tobacco consumption (number of tobacco products consumed) using one or more of the above statistical methods?

Answer: Yes, that is an opportunity to examine tobacco consumption because they provide the best monthly estimates of smoking behavior through the study of purchasing behavior. Because this does not concern samples, but the actual observed total sales per month, this is a longitudinal analysis of measurements in the same research population (the Australian adult population).

- (j) Are the methodologies used by Mr Dryden in his report to analyze retail sales data (retail scanner data) appropriate methods to assess the causal effects of the introduction of the 2012 Packaging Changes in Australia on tobacco consumption (number tobacco products that are consumed) and analyze it?

Answer: Yes, the so-called difference-in-differences method is suitable if it can be made plausible that pre-intervention there were joint ('common') or parallel trends in the two populations to be compared and the evolutions over time are compared after adjustment for expected differences. I have the following comments about this:

1. *Parallel pre-intervention trends.* The most important condition to be fulfilled in order to perform a credible DID is the assumption of parallel trends in the intervention (Australia) and control group (New Zealand). The problem is that this can only be tested prior to the intervention. With the help of a co-integration, Dryden shows that the (rather long) period from 1970 to 2010 does indeed show a reasonably comparable development in the consumption pattern of both countries. But the crucial period for the DID is the 4-year pre-intervention period used in the regression (2009-Nov 2012). The parallel trends in the monthly data are shown in Figure 4. Graphically, this evolution indeed appears to be very parallel, but no separate statistical test has been performed. One possibility is, for example, to test whether the coefficients for the time indicators (monthly or quarterly) do not differ significantly in both countries (taking into account the large difference in total consumption). It would also be more useful to present this graph and test for the dependent variable that is also used in the regression model (i.e. not for total consumption but for per capita consumption). Assuming that the demographic evolution of the adult population (20+) was not so different in the two countries, this should not make too much of a difference. This is crucial for the DID effect estimates.
2. *Price evolution.* Dryden also examines whether SV has had an effect on the average price evolution. No pre-intervention parallel trends are considered for this additional DID analysis. Footnote 43 explains that this was because no long time series is available (such as the 40 years for consumption), but again ignores the fact that the crucial period for the parallel trends is the period Jan 2009-Nov 2012. A graph could be made for this and, if necessary, a statistical test could also be carried out. It is missing in this document and did not allow us to assess the acceptability of that assumption. As a result, the finding of an average price decrease effect of SV based on this DID is less well substantiated than that for an increase in average consumption. However, it is supported by the findings of Underwood et al (2020) who, based on other analyzes of other data, also conclude that as a result of SV, average tobacco consumption has increased while expenditure on tobacco per household has decreased. They conclude that "the substitution effect is the only argument that fits this pattern of findings"

(p1280). They also conclude that this is only possible by replacing more expensive cigarette brands with cheaper ones.

(k) Are the following results of Mr. Dryden's differences-in-differences analyses, as included in his report, accurate with a reasonable degree of scientific certainty:

- i. Standard packs are associated with **an increase in per capita cigarette consumption** in Australia when compared to what would have occurred if standard packs had not been introduced (in other words, against the counterfactual analysis).

Answer: Yes, Dryden's DID analysis finds a small but statistically significant increase in tobacco consumption of approximately 2.2 to 3.5% per year in Australia compared to New Zealand. In reality, this is actually a less strong decrease in consumption than in New Zealand, because average consumption in both countries falls during this period. This finding is reliable assuming that the trends in Australia and New Zealand would have continued to run parallel if this change had NOT been introduced. Dryden also provides the necessary supporting analyzes for this (see answer to question j (1)).

His DID model (as shown in comparison in B3 p 78 of the Annex) most flexibly takes into account the observed time trends in both countries through so-called month and year fixed effects.

The significant increase in per capita cigarette consumption is also supported by the later findings of both Underwood et al (2020) (with different data) and LUISS and Deloitte (2019) (with the same data). I will not go into these studies in detail here, but LUISS and Deloitte (2019) use almost the same methods as Dryden (but observe an extra year of data, so until Dec 2017). The study by Underwood et al (2020) also estimates increased consumption, but not with the same method. Although this study has been published in a journal with a very good peer review reputation (*Nature Human Behaviour*), I myself have the following 3 comments: (i) parallel pre-intervention trends are only displayed graphically and do not always look parallel, (ii) tobacco prices are not included in the model and (iii) only linear trends in the annual data are used, something that both Viscusi and Dryden indicate does not fit well with the data.

For these reasons, I think that the Dryden study provides more reliable evidence than Underwood et al (2020), although they both find an increase in cigarette consumption.

- ii. Standard packaging is associated with **a reduction in the average retail price** paid by consumers for cigarettes in Australia, relative to the counterfactual analysis.

Answer: Yes, using a similar DID method, Dryden finds that the standard packaging has statistically significantly reduced the average retail price paid for cigarettes in Australia (by 2-2.5%) compared to the development in New Zealand (which serves as a comparative benchmark). In this analysis, little or no supporting information is presented for parallel pre-intervention trends in average prices in both countries. This would weaken the findings because that assumption is crucial for this method. In a later study by LUISS and Deloitte, this co-integration analysis of the price variables in both countries is performed and the trends appear to be very similar.

In addition, Underwood et al (2020) also argue that only a reduced average sales price for cigarettes is consistent with their findings. They find that the SV has reduced average tobacco spending per household while increasing average consumption of tobacco. This

is only possible if the average price paid for tobacco has fallen. They too – like Dryden – interpret this finding as evidence for the substitution of more expensive cigarette brands by cheaper brands.

- iii. The introduction of standard packaging is accompanied by **a statistically significant acceleration of a so-called "down-trading" trend in Australia**, with consumers shifting from premium brands to cheaper, non-premium brands.

Answer: Yes, this is indeed the conclusion of this analysis. A DID analysis is also used for this in comparison with New Zealand like the previous two. So the downtrading is examined by comparing the price evolution per brand between the two countries. The method tests whether the price decrease found could have been a result of *down-trading* or the replacement of premium by non-premium brands. Indeed, it is difficult to see how SV could lead to an increase in consumption unless an average price decrease has followed, which in turn could be a consequence of the switch from smoking from more expensive to cheaper brands.

The more recently published study by Underwood et al (2020) also finds – albeit with different (annual) data and in my opinion inferior methods (see my comment above) – that the introduction of SV in Australia has led to increased average tobacco consumption but decreased average expenses per household. According to them, this can only be explained by the substitution of more expensive brands of cigarettes by cheaper brands.

- (l) Are the results of Mr Dryden's alternative analyzes of data from Australia alone — that standard packaging is associated with an **increase** in cigarette consumption as contained in his report - accurate with a reasonable degree of scientific certainty.

Answer: Yes. These 'alternative' analyzes are accurate, but they are only intended to complement the previously presented DID analyses, which Druden calls his preferred analyses. They have been added mainly to enable some comparison with the methods used in Chipty's study and broadly confirm the own DID findings, but not those of Chipty. Dryden himself clearly and correctly indicates why all these methods are inferior to the DID analysis and should therefore be given less weight.

- (m) Do the empirical analyzes of real world data from Australia presented by Professor Viscusi and Mr Dryden provide more reliable evidence/analysis of the impact of Australia's 2012 Packaging Changes on actual smoking behavior than the analyzes and studies of actual smoking behavior (smoking prevalence: number of people who smoke and/or tobacco consumption: number of tobacco products consumed) analyzed in the Cochrane Review and/or the Trimbos factsheet (taking into account that in the studies of Professor Viscusi and the Mr Dryden more recent data and a larger dataset has been analyzed and that more extensive statistical methods have been used to isolate the impact of Australia's 2012 Packaging Changes)?

Answer: Yes, I think so, for the reasons I have already explained above. In scientific research we usually speak of stronger evidence rather than of more reliable evidence. The results presented in these two studies use better methods as well as more extensive or different data and therefore – unless evidence to the contrary – represent the best available evidence. Four years of data before and 4 years of data after the intervention seem to be the best basis for comparison to investigate the effect of SV 2012.

A question that should always be asked in the case of non-significant results is whether the analysis had sufficient statistical power to demonstrate that relationship. Again, the Viscusi and Dryden studies, when they appeared, were the studies that analyzed the most extensive data set, and therefore also had to be able to determine the statistical significance of relatively smaller changes.

(than previously conducted studies such as those by Chipty). In other words, they had greater statistical power to test even small differences.

In addition, some of these analyzes have now apparently been repeated (in LUISS and Deloitte, 2019) for an even longer post-intervention period (of 5 years) and these confirm the earlier results. This also reinforces confidence in the earlier findings.

I understand that similar studies have now been carried out with a comparable DID method for other (European) countries that have introduced the standard packaging (in LUISS and Deloitte, 2021), but it seems unlikely that they will have a greater static capacity than the Viscusi study because standard packaging was introduced there more recently. I was given this study, but I did not go through it in detail because I was not asked to do so directly.

- (n) Do the empirical analyzes of real world data from Australia presented by Professor Viscusi and Mr Dryden provide more reliable evidence of the impact of Australia's 2012 Packaging Changes on actual smoking behavior (smoking prevalence: number of people smoking and/ or tobacco consumption: number of tobacco products consumed), than the evidence from the surveys and experimental studies that do not analyze the actual smoking behavior of the population and which have been analyzed in the Cochrane Review and/or the Trimbo's fact sheet?

Answer: Yes. The evidence provided in the Viscusi and Dryden studies provides more credible evidence of the impact of the 2012 Packaging Changes in Australia on smoking behavior and tobacco consumption than the studies included in the Cochrane and Trimbo's reviews. Standard packaging has not demonstrably led to an accelerated decrease in smoking prevalence in Australia (than in New Zealand), but it has led to increased tobacco consumption as a result of the average price decrease. Dryden shows that the latter is a consequence of the substitution of more expensive brands by cheaper brands.

Two additional comments on these studies:

- 1. Mediation.* The results of research into effects on so-called intermediate variables (such as attitudes, beliefs, quit calls, etc.) are all useful in explaining the mechanism if a decrease had been observed or demonstrated. They could then contribute to an answer to questions such as how smoking decisions were changed and whether, for example, there were fewer starters or more quitters. But if no overall effect has been established, there is also less point in further investigating the mechanisms that may underlie this. In the absence of a clear link between possibly changed knowledge, beliefs or attitudes and behavioral change, this becomes somewhat less relevant.
- 2. Opposite heterogeneous effects.* In the draft report I indicated that it might be interesting to look for what we call heterogeneous effects. Perhaps the smoking behavior of some subgroups has been positively influenced by SV 2012 and that of other groups negatively. It could then be that positive and negative effects cancel each other out, so that no effects are observed at all. This could be investigated with a more specific analysis per age group. This may provide additional information because most smokers start at a young age (16-22 years) while quitters are more spread over the entire life cycle. It is now clear that this research has already been carried out in the LUISS and Deloitte (2019) study: in appendix A2.1 and Table 10 they present an analysis for under 18 year olds and find – as for the entire population – no effects of SV on the smoking prevalence of this subgroup.

- (o) Taking into account the above factors, the expert believes that the empirical analyzes of real world data from Australia as presented by Professor Viscusi and Mr Dryden provide more reliable evidence to analyze whether standard packaging would reduce actual smoking behavior in the Netherlands (smoking prevalence: number of people

smoking and/or tobacco consumption: number of tobacco products consumed) than the Cochrane Review and/or the Trimbos factsheet?

Answer:

Yes. In any case, the two studies mentioned use the best available data and the most appropriate methods to investigate this. Therefore, in my opinion, they do indeed currently provide the best available evidence on the impact of Australia's 2012 Packaging Changes on smoking prevalence and consumption.

Meanwhile - in the response to my draft report - I was made aware of the fact that LUISS and Deloitte (2019), in an assignment for BAT - have redone the analyzes of both Viscusi and Dryden using the same methods but with an extra year of data added (so until December 2017). These analyzes do not change the evidence much and confirm the previous results: SV has not had a statistically significant effect on smoking prevalence but has increased average tobacco consumption in Australia.

Similar analyzes are not (yet) available for the Netherlands and will not be possible in the very near future because the standard packaging in the Netherlands was only introduced in 2020 and it is still too early to investigate the effect, if the data is already available. would be. To the extent that the Australian findings are transferable to the Dutch context (different context, different period), in my opinion they indeed currently constitute the best available evidence on which to base policy.

Meanwhile, in the response to the draft report, I was made aware of the fact that a new study is also available, also by LUISS and Deloitte (2021) and also commissioned by BAT, which has also used the DID method applied by Dryden to evaluate the introduction of standard packaging (SV) for France (from 1 January 2017) and the United Kingdom (from 20 May 2017). The researchers use a similar DID regression approach to compare France to Italy and the UK to Germany. They find that SV in France led to a 5% increase in cigarette consumption compared to Italy up to October 2020. (see section 9.3 and Table 5 of the LUISS and Deloitte (2021) report). No effect is found in the DID regression for the comparison of the evolution in the UK with Germany. The methodology of both DID studies is almost identical to the methods previously used by Dryden and also by LUISS and Deloitte (2019) in Dryden's reanalysis. Since the detailed examination of these newer studies was not among the questions I was originally asked to comment on, I will refrain from further comment and limit myself further to my conclusions about the studies about which I have been asked questions.

Because the studies by Viscusi (2018) and Dryden (2017) were not yet available – they are still not published or otherwise available in the public domain – the Cochrane review and Trimbos fact sheet could not yet include and evaluate them. It should be noted that also the (authoritative) Cochrane review (McNeill et al, 2017) qualified all 5 published studies available until then that had investigated smoking reduction in Australia as “low quality” or “very low quality”. It was perhaps for this reason that the conclusion of the review at the time was that *“the limited evidence we have from one study suggests that standardized packaging can lead to decreases in smoking prevalence”* and the ultimate conclusion was that *“standard packaging has the potential to decrease tobacco use prevalence”*. That is not to say that it had actually been sufficiently demonstrated (in Australia or elsewhere) that it brought about a smoke reduction.

The conclusion of the Trimbos Institute Factsheet was also clear (p10) *“Some studies have been done into the effect on smoking prevalence, but no study can 'separate' the unique effect of the introduction of generic packaging from possible effects of other measures that took place simultaneously. . There is therefore still insufficient evidence to state that the introduction of generic packaging has a directly demonstrable effect on the percentage of smokers in the population.”*

Thus, these two conclusions (both Trimbos and Cochrane) do **not** conflict with the conclusions of Viscusi or Dryden. They do conflict with Chipty's conclusion for the PIR of Australia.

Bryggeriforeningen
Gamle Carlsberg Vej 16,
1799 København V, Danmark

18. august 2024

Høringssvar på vegne af Bryggeriforeningen: *Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).*

Bryggeriforeningen takker for invitationen til at indgive høringssvar vedrørende del II af udmøntningen af forebyggelsesplanen. Bryggeriforeningen forholder sig i sit høringssvar til de elementer af lovforslaget, der vedrører alkoholholdige drikkevarer. Bryggeriforeningen forholder sig således ikke til de elementer af lovforslaget, der vedrører nikotin- eller tobaksprodukter.

Sammenfatning

- Bryggeriforeningen bakker op om intentionen om, at børn ikke skal drikke alkohol, og at unge bør drikke mindre alkohol, og at deres alkoholdebut bør ligge senere. Bryggeriforeningen noterer sig i denne forbindelse den meget positive udvikling, der er sket over de seneste 10 år mod en fortsat mere ansvarlig alkoholkultur blandt den danske ungdom.
- Bryggeriforeningen bakker op om at sænke alkoholprocenten for alkoholholdige varer, som 16-17-årige må købe i butikker. Dette bidrager til at mindske forbruget af højalkoholprodukter blandt unge.
- Bryggeriforeningen er stærkt bekymret over, at forslagene vedrørende placering af alkohol i butikker går videre end den politiske aftale som dette lovforslag er en udmøntning af (forebyggelsesaftalen, november 2023). Med de konkrete forslag påføres der store byrder på detailhandlen.
- Forslaget om, at butikspacering begrænses sådan at alkoholholdige drikkevarer ikke er forbundet med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn og unge, var ikke en del af den politiske aftale om forebyggelsesplan. Området er i dag reguleret i Alkoholreklamenævnet, hvor det fortsat bør ligge.
- Bryggeriforeningen ser med bekymring på forslaget om at butikker i nattelivszoner ikke må sælge alkohol til personer under 18 i nattelivszoner, da dette kan resultere i arbitrære regelsæt for enkelte butikker og gøre den samlede lovgivning for salg af alkoholholdige produkter svær at gennemskue for forbrugeren.
- Bryggeriforeningen ser positivt på forslaget om forbud mod proxysalg.

Bryggeriforeningens specifikke bemærkninger

Bryggeriforeningen bakker op om intentionen i lovforslaget

Bryggeriforeningen er enig i, at børn ikke skal drikke alkohol, og at unge bør drikke mindre alkohol og have en senere alkoholdebut end det er tilfældet i dag. Med dette lovforslag tages der store skridt til at understøtte den i forvejen positive udvikling mod en fortsat mere ansvarlig alkoholkultur blandt den danske ungdom.

[Den Nationale Sundhedsprofil](#) udgivet af Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed har siden 2010 fulgt bl.a. alkoholforbruget blandt de unge i aldersgruppen 16-24 år. Heraf fremgår:

- Andelen af unge (16-24-årige), der drikker mere end 10 genstande på en typisk uge, var i 2023 på det laveste niveau i de år, der er målt. Der er siden 2010 sket et fald fra 38,1 pct. til 19,6 pct., hvilket er en halvering på bare 13 år.
- Andelen af unge (16-24-årige), der jævnlige binge-drikker var ligeledes i 2023 på sit laveste niveau i de år der er målt. Der er siden 2013 sket et fald fra 25,9 pct. til 18,7 pct, hvilket er et fald på hele 7,2 procentpoint på kun 10 år.

Sundhedsstyrelsen har som supplerung til ovenstående kørt et særtræk fra Den Nationale Sundhedsprofil, hvor der udelukkende ses på de 16-17-årige. Her er tendensen den samme som ovenstående, hvor der i perioden 2010-2021 skete knap en halvering i andelen af 16-17-årige, der drikker mere end 10 genstande på en typisk uge. ([Notat om alkoholforbrug og drikkemønstre i Danmark, Sagsnr. 03-0900-169, Sundhedsstyrelsen](#))

Baseret på ovenstående tal må det konkluderes, at vi i dag har en historisk ansvarlig ungdomsgeneration, der indtager alkohol i et væsentligt mindre omfang end for bare et årti siden. Der er intet der tyder på, at denne udvikling ikke vil fortsætte. Derfor er det også pålæggende at understrege vigtigheden i at dette lovforslag ikke leder til en udskamning af en ungdomsgeneration, som har et mere ansvarligt forhold til alkohol end nogen dansk ungdomsgeneration før dem.

Bryggeriforeningen anbefaler: At debatten om unges alkoholforbrug holdes faktuel og proportionel med opmærksomhed på, at de unge i dag har et mere ansvarligt forhold til deres alkoholforbrug end nogen dansk ungdomsgeneration før dem.

Positivt at alkoholprocenten for salg til 16-årige sænkes

Det foreslås at produkter med en alkoholprocent på mere end 6 pct. ikke må sælges til 16-17-årige (mod 16,5 pct. i dag). Bryggeriforeningen støtter dette tiltag.

I svar til [Folketingsspørgsmål 47 \(22-11-2023\)](#) oplyser Sundhedsministeren, at 56 pct. af de 16-åriges alkoholindtag kommer fra kategorierne vin, shots og spiritus. Ved at sænke alkoholprocentgrænsen for de 16-åriges lovlige køb af alkohol afskæres de unge altså fra at købe alkohol i de kategorier, der udgør over halvdelen af deres alkoholforbrug.

Det er også væsentligt, at det med dette lovforslag tydeliggøres, at der er et klart skel imellem høj-alkoholprodukter og lav-alkoholprodukter. Ved indtagelse af produkter med en høj alkoholprocent kan der drikkes mere fuldsksorienteret, da det kræver færre ml. at drikke, hvad der svarer til Sundhedsstyrelsens definition af "binge-druk" (5 genstande eller mere). Det er særligt for unge mennesker sværere at kontrollere sit forbrug ved indtag af alkohol med højere procenter frem for alkohol med lavere procenter. Den tydelige differentiering mellem høj-alkoholprodukter og lav-alkoholprodukter er derfor også væsentlig i den fortsatte udvikling mod at mindske det skadelige alkoholindtag.

Bryggeriforeningen anbefaler: At sænkelsen af alkoholprocentgrænsen på produkter, som må sælges til 16-17-årige, fastholdes som det står i udkastet til lovforslaget.

Begrænsning af alkoholplacering i butikker udgør en stor byrde for butikslivet

De foreslåede begrænsninger til placering af alkoholprodukter i butikker er vidtgående og vil udgøre en stor byrde for butikslivet. For særligt de mindre butikker kan kravene om ikke at placere alkoholholdige drikkevarer i et hyldefag, der grænser direkte op til hyldefag med juice, læskedrikke, chips og slik være meget svært og omkostningstungt at efterleve i praksis.

Da det er normal praksis, at der løbende flyttes rundt på varer i detailhandlen, vil netop dette krav udgøre en daglig og vedvarende udfordring for den enkelte butik, der kontinuerligt skal forholde sig til en vurdering af om produktkategorierne står for tæt ved alkoholholdige drikkevarer (dette foruden de mange øvrige overvejelser og vurderinger vedrørende vareplacering, som en butiksindehaver dagligt tager).

Denne byrde vil være meget omfattende for alle butik drivende og i særlig høj grad for de mindre butik drivende, der vil opleve, at store dele af butiksarealet bliver "låst", hvilket direkte vil skade omsætningen. Af den politiske aftale bag lovforslaget (Aftale om forebyggelsesplan, november 2023) fremgår det vedrørende krav til placering af alkoholholdige drikkevarer i detailhandlen, at der skulle tages højde for, "*hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik, herunder i særdeleshed for mindre lokale købmænd.*"

Hensynet til det praktisk mulige fremgår ikke af lovforslaget. Bryggeriforeningen anbefaler på den baggrund, at partierne bag forebyggelsesaftalen forholder sig til, om lovforslaget i sin nuværende form i tilstrækkeligt hensyn tager højde for, hvad der er praktisk muligt under hensyn til at undgå uproportionelle byrder for erhvervslivet.

Hertil indeholder lovforslaget et forbud mod placering af alkohol i indgangspartier. Dette er et nyt forslag, der ikke fremgår af den politiske aftale bag lovforslaget (Aftale om forebyggelsesplan, november 2023). Forslaget lægger yderligere begrænsninger på arealudnyttelsen i detailhandlen. Salgsarealet ved indgangen udgør for mange butikker en vigtig placering til tilbudsvarer/kampagnevarer. Derfor er dette et omfattende forslag særligt i betragtning af, at forslaget er en ny tilføjelse der ikke indgik i den politiske aftale. Bryggeriforeningen vil derfor opfordre til at dette forslag udgår.

Bryggeriforeningen anbefaler: At der i højere grad gives handlerum til, hvad der er praktisk muligt, særligt under hensyn til de mindre butikker. Bryggeriforeningen opfordrer til, at der foretages en politisk vurdering

af, om kravene til placering i butikkerne i tilstrækkelig grad tager højde for, hvad der er praktisk muligt under hensyn til at undgå uproportionelle byrder for erhvervslivet. Derudover bør der efter lovens vedtagelse ske en fast kontinuerlig inddragelse af de erhvervsdrivende og deres praktiske erfaringer med kravene med henblik på løbende justeringer i praksis.

Bryggeriforeningen anbefaler: At kravene om ikke at placere alkohol i indgangspartier tages ud af lovforslaget, idet forslaget er særligt vidtgående og ikke bygger på indhold fra den politiske aftale om forebyggelsesplanen.

Håndhævelse af koblingen mellem alkohol og "Aktiv sportsudøvelse" og "arrangementer for børn og unge" bør fortsat ligge hos Alkoholreklamenævnet

Det fremgår af lovforslaget, at alkoholholdige drikkevarer ikke må placeres på en sådan måde, at det forbindes med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn og unge. Dette er et nyt forslag, der ikke fremgår af den politiske aftale bag lovforslaget (Aftale om forebyggelsesplan, november 2023).

Alkoholreklamenævnet har siden år 2000 håndhævet retningslinjerne for markedsføring af alkohol, herunder at markedsføring ikke må forbinde alkohol med aktiv sportsudøvelse, og at alkohol ikke må markedsføres i sammenhænge (herunder arrangementer), der henvender sig til børn og unge. Erfaringerne med retningslinjerne har vist, at Alkoholreklamenævnets afgørelser bliver efterlevet.

På denne baggrund forekommer det uhensigtsmæssigt at indføre en selvstændig bestemmelse vedrørende butikspacering, der omfatter de samme områder som Alkoholreklamenævnet dækker med sine retningslinjer. En gennemgang af afgørelserne fra Alkoholreklamenævnet viser, at der over de seneste år har været en række sager vedrørende markedsføring af alkohol i forbindelse med aktiv sportsudøvelse og arrangementer henvendt til børn og unge. Kun en enkelt sag har omhandlet butikspaceringer. I det konkrete tilfælde blev der udtalt kritik, som øjeblikkeligt blev efterlevet af den pågældende butik. Det er derfor også uklart hvilket problem bestemmelsen forsøger at løse.

Alkoholreklamenævnet har vist sig fuldt ud i stand til at håndhæve retningslinjerne for markedsføring af alkohol så alkohol i butikkerne ikke placeres på en måde, hvor alkohol kobles til "aktiv sportsudøvelse" eller "til arrangementer for børn og unge". Dette lovforslag bidrager til at udvande Alkoholreklamenævnet, og skaber usikkerhed for butikkerne.

Såfremt bestemmelsen fastholdes, er det helt afgørende, at Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet er enige om praksis, da det ellers vil være stærkt uhensigtsmæssigt, hvis der gælder ét regelsæt for markedsføring af alkohol generelt og et andet vedrørende markedsføring af alkohol i form af butikspaceringer. Derfor bør Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet, såfremt denne bestemmelse fastholdes, opfordres til at indgå en samarbejdsaftale efter inspiration fra den eksisterende samarbejdsaftale mellem Alkoholreklamenævnet og Forbrugerombudsmanden.

Bryggeriforeningen anbefaler: At bestemmelsen vedrørende butikspaceringer, der kobler alkohol med "aktiv sport" og "arrangementer for børn og unge", der ikke er baseret på aftalen om forebyggelsesplanen, tages ud. Dette af hensyn til, at de konkrete områder allerede er dækket af Alkoholreklamenævnets retningslinjer.

Bryggeriforeningen anbefaler: At der, såfremt bestemmelsen fastholdes, opfordres til en samarbejdsaftale mellem Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet, så de overlappende regelsæt om markedsføring af alkohol følger samme praksis.

Forbud mod salg i særlige tidsrum overfor særlige aldersgrupper i nattelivszoner sætter arbitrære begrænsninger for den enkelte butik

Forslaget om et forbud mod salg af alkohol til personer under 18 i nattelivszoner i tidsrummet 22.00-08.00 medfører en skævvridning i konkurrencevilkårene mellem butikker som ligger umiddelbart ved grænsedragningen for nattelivszoner. Da nattelivszoner løbende kan ændres, skaber dette en usikkerhed for den enkelte butik, der vil opleve en arbitrær begrænsning i sit salg afhængigt af løbende ændringer i grænsedragningen for nattelivszoner. Forslaget vil desuden give anledning til forvirring blandt kunder, der kan finde det svært at regne ud, hvilke regler for salg der gælder hvor, og dermed betyde, at kunder må gå forgæves.

Bryggeriforeningen anbefaler: At der iværksættes en tydelig oplysningsindsats i de berørte områder med henblik på at mindske den uklarhed som forslaget medfører for den enkelte butik og kunde.

Proxysalg

Bryggeriforeningen ser positivt på et forbud mod proxysalg af alkohol til mindreårige. Aldersgrænser skal overholdes, og der må ikke eksistere "huller" i lovgivningen, hvor andre kan indkøbe og videresælge til den mindreårige. Her er det væsentligt, at det fastholdes, at det kun er situationer, hvor der sker en økonomisk transaktion, som forbydes.

Bryggeriforeningen anbefaler: At det fastholdes i lovforslaget, at bestemmelserne om proxysalg kun gælder situationer, hvor der sker en økonomisk transaktion.

Øvrige kommentarer

I bemærkningerne til § 2 stk. 2 benyttes begrebet "alkoholsodavand". Dette er ikke et begreb, som branchen selv benytter om sine produkter. Begrebet alkoholsodavand er udover sit uformelle udtryk heller ikke dækkende for produktkategorien. Det anbefales, at myndighederne benytter det korrekte begreb for produktkategorien som er "Ready-to-drink" eller "RTD".

Bryggeriforeningen anbefaler: At myndighederne undgår at benytte begrebet "alkoholsodavand" og i stedet benytter det korrekte "Ready-to-drink" eller "RTD".

På vegne af Bryggeriforeningen,

Rasmus Sand

Sundheds- og erhvervspolitisk chef

Telefon: (+45) 2090 6151

E-mail: rasmus@bryggeriforeningen.dk

Børn og unge skal beskyttes mod brug af tobak, nikotin og alkohol, og det kræver endnu flere og skrappe tiltag

Børnerådets bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Børnerådet støtter op om intentionen om at nedsætte og forebygge brug af alkohol, tobaks- og nikotinprodukter blandt børn og unge, da det er nødvendigt for at beskytte børn og unge imod de veldokumenterede skadevirkninger, som alkohol, tobak og nikotin har¹.

Børnerådet så dog gerne, at man i reguleringen gik et skridt længere for at beskytte børn og unge, end der her er forslået. I dette hørings svar understreger Børnerådet derfor, at:

- der bør indføres en ensartet 18-års aldersgrænse for køb af alkohol.
- alle steder, hvor børn og unge ofte færdes, bør være damp- og røgfrie.
- det skal være forbudt at målrette alkohol, tobak og nikotin til børn og unge gennem placering, emballage eller smag.
- det er afgørende, at den beskyttende lovgivning håndhæves, hvorfor det er en god idé at styrke kontrol og sanktionsmuligheder.

Høringsbrevet nævner derudover en påtænkt ændring om at give sikkerhedsstyrelsen lov hjemmel til at føre kontrol på sociale medier og i lukkede grupper, hvilket ikke indgår i høringen. Børnerådet mener, at også denne ændring skal indgå i en høringsproces.

Der bør indføres en ensartet 18-års aldersgrænse for køb af alkohol

Med lovforslaget vil det fremadrettet ikke være muligt for 16 -17- årige at købe drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på over 6. Samtidig vil der i særlige nattelivszoner i detailhandlen blive indført et forbud mod salg af alkoholholdige drikkevarer til unge under 18 år i tidsrummet mellem kl. 22 og kl. 08. Lovforslaget vil også indføre begrænsninger i forhold til, hvor alkoholholdige drikke i detailhandlen må placeres.

Børnerådet bakker op om, at man fremadrettet vil forhindre, at alkoholholdige drikkevarer målrettes børn og unge ved at placere dem, så de for eksempel står ved siden af slik og chips. Vi ser det samtidig

¹ [Sundhedsstyrelsen: Hvordan påvirkes teenagehjernen af alkohol?](#)

som et skridt i den rigtige retning at sænke grænsen for alkoholvolumenprocenten for drikkevarer, som er mulige at købe som 16-17-årige. Børnerådet så dog helst, at man indfører en ensartet 18-års aldersgrænse for køb af alkohol, så den i højere grad flugter med Sundhedsstyrelsens anbefalinger om, at børn og unge ikke bør indtage alkohol².

Den foreslående lovændring vil betyde, at man fremadrettet skal forholde sig til alder, alkoholvolumenprocent, tidspunkt og butikkens lokation forud for at vurdere, om et køb er lovligt. Reglerne risikerer at blive både komplicerede og uigennemskuelige. En ensartet 18-års grænse vil være enkel at forholde sig til og samtidig beskytte børn og unge bedre mod skadevirkningerne af alkoholforbrug og eventuelle afledte skader³.

Alle steder, hvor børn og unge ofte færdes, bør være damp- og røgfrie

Med lovforslaget etableres der flere røg- og dampfrie miljøer. Der indføres et krav om etablering af damp- og røgfrie zoner på større sportsstadioner, mens kommunalbestyrelser fremadrettet får mulighed for at beslutte, at legepladser skal være røgfri. Loven og reglerne ensrettes, så det fremover er samme lovgivning og regelsæt for damp- og røgfrie miljøer, som gælder både cigaretter, e-cigaretter og opvarmede tobaksvarer.

Børnerådet havde gerne set, at lovforslaget var mere ambitiøst, når det gælder udvidelsen af damp- og røgfrie miljøer. Røg og dampe er fyldt med skadelige partikler, og vi ved, at børn er særligt sårbare over for disse⁴. Derfor bør de steder, hvor børn færdes, som udgangspunktet altid være damp- og røgfrie. Det gælder også legepladser, og derfor bør det ikke være op til kommunalbestyrelsen, om de skal være røgfrie – det bør være et lovkrav.

Befinder man sig på et sportsstadion, bør det ikke være nødvendigt at foretage et aktivt valg om at opsøge en røgfri zone. Røgfrie områder bør være standarden, og så kan de, som måtte ønske det, vælge at opsøge et område, hvor det er tilladt at ryge. Dette vil medvirke til, at rygning bliver mindre synligt for børn og unge, hvilket i sig selv har en forebyggende effekt⁵. Børnerådet så gerne, at endnu flere steder, hvor børn og unge ofte færdes, inkluderes i lovforslaget og gøres røgfri. Det kunne for eksempel være gågader, busstoppesteder og lignende.

Afsluttende mener Børnerådet fortsat, at det er stærkt problematisk, at dagplejere ikke fuldt ud er inkluderet i bestemmelserne om at være damp- og røgfrie. Skulle man følge Sundhedsstyrelsens vejledning til forældre, så burde alle rum i huse, som benyttes til dagpleje, være damp- og røgfrie i alle døgnets timer. Ifølge Sundhedsstyrelsen kan partiklerne ikke luftes ud, og det er ikke muligt at begrænse spredning af partiklerne ved at holde rygning til enkelte rum, som ikke aktivt benyttes som lege- eller opholdsrum for børn⁶.

Opbakning til at nikotinposer med frugtsmag forbydes

Med lovforslaget styrkes regulering af tobakssurrogater som for eksempel nikotinposer. Dette sker ved at forbyde fremstilling, indførsel, køb og salg med mere af produkter, som enten har for højt nikotinindhold, eller som indeholder ulovlige aromaer. Fremadrettet må kun tobaks- eller mentolaroma benyttes, og der vil kunne fastsættes grænser for nikotinindholdet.

² [Sundhedsstyrelsen: 10-4, Sundhedsstyrelsen anbefalinger om alkohol](#)

³ [Sundhedsstyrelsen: Hvordan påvirkes teenagehjernen af alkohol?](#)

⁴ [Sundhedsstyrelsen: Ren luft til ungerne – Beskyt børn mod tobaksrøg](#)

⁵ [Sundhedsstyrelsen: Forebyggelse af rygestart](#)

⁶ [Sundhedsstyrelsen: Ren luft til ungerne – Beskyt børn mod tobaksrøg](#)

Børnerådet tilslutter sig de foreslåede ændringer og finder det positivt, at tobakssurrogater ikke fremadrettet vil kunne målrettes børn og unge gennem smag og aromaer, som er en af de kendte metoder, hvorpå nikotinprodukter kan gøres spændende og tillukkende for børn og unge⁷.

Vigtigt og forbyggende at emballage skal være ensartet og uinteressant

I lovforslaget indgår det, at emballagen på tobakssurrogater og udstyr til opvarmet tobak skal standardiseres på lige fod med andre tobaksprodukter. Det gælder både design og mængdekrav. Mulighederne for standardisering af andre tobaksprodukter udvides, så Sundhedsstyrelsen også kan fastsætte nærmere regler om ensartning af selve cigareten, filteret eller papiret.

Børnerådet bakker op de foreslåede ændringer, da erfaring viser, at produktdesignet er en anden metode til at gøre produkterne mere tiltrækkende for børn og unge¹.

Styrket kontrol og sanktionsmuligheder giver bedre muligheder for at håndhæve lovgivningen

Lovforslaget vil give flere beføjelser til både Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden. Sikkerhedsstyrelsen får mulighed for at foretage udenretlig konfiskation af ulovlige tobaks- og nikotinprodukter, Forbrugerombudsmanden får mulighed for i sit kontrolarbejde at benytte skjult identitet, og de får begge mulighed for at udstede administrative bødeforlæg. Lovforslaget vil også skærpe sanktionerne for at overtræde reglerne om salg af ulovlige tobaks- eller nikotinprodukter eller om salg til mindreårige.

Børnerådet mener, det er meget vigtigt, at reglerne, der skal beskytte børn og unge mod tobaks- og nikotinprodukters skadelige virkninger, håndhæves effektivt. På den baggrund bakker Børnerådet op om ændringerne.

I følgebrevet til lovforslaget angives det, at man parallelt med høringen vil indarbejde et lovmæssigt grundlag for Sikkerhedsstyrelsens kontrol af markedsføring af tobaks- og nikotinprodukter på sociale medier og i lukkede grupper. Børnerådet finder det også her afgørende, at man ikke via sociale medier kan omgå den regulering, som beskytter børn og unge mod tobaks- og nikotinprodukter. Dog stiller Børnerådet sig kritisk over for den proces, der er lagt op til. Den konkrete måde, hvorpå man indfører det lovmæssige grundlag for Sikkerhedsstyrelsens kontrol, bør sendes i høring, således at børne- og ungeorganisationer og den brede offentlighed har mulighed for at kommentere på det.

Det skal gøres tydeligere, at proxysalg er forbudt

Med lovforslaget tydeliggøres det, at myndige personer ikke må sælge alkohol, tobaks- eller nikotinprodukter videre til andre, som er under aldersgrænsen. Børnerådet bakker op om den foreslåede ændring.

Børnerådet ser frem til at følge udmøntningen af lovforslaget og står til rådighed for rådgivning om yderligere tiltag for at beskytte børn og unge mod følgeskader fra alkohol, tobaks- og nikotinprodukter.

⁷ [WHO: Hooking the next generation: how the tobacco industry captures young costumers.](#)

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef
Sekretariatschef

Att.: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Den 19. august 2024

Svar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Dansk Erhverv har modtaget ovenstående udkast til lovforslag i høring. Lovforslaget er en del af udmøntning af den politiske aftale om en forebyggelsesplan målrettet børn og unges forbrug af tobak, nikotinprodukter og alkohol.

Dansk Erhverv har følgende bemærkninger til udkastet:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter en skærpet indsats målrettet børn og unges tobaks-, nikotin- og alkoholforbrug. Vi deler bekymringen om den udvikling, vi ser blandt børn og unge og bakker op om politisk initiativ for at gribe ind og få vendt udviklingen. Børn og unges rygning, nikotin- og alkoholforbrug er en mangefacetteret problemstilling, der kræver en bred og koordineret indsats, hvori detailhandlen udgør en af mange relevante aktører, som tager del i at løfte indsatsen og ansvaret.

Som repræsentant for den samlede dagligvarehandel i Danmark mener vi grundlæggende i Dansk Erhverv, at forebyggelsesplanen med de samlede initiativer, den indeholder, har et uforholdsmæssigt stort fokus på indsatser, der påvirker og er indgribende for driften i detailhandlens virksomheder. De foreslåede lovændringer, som skal udmønte forebyggelsesaftalen, vil få meget stor betydning for detailhandlen, herunder i særdeleshed forslaget om indførelse af krav til placering af alkohol i butikker. Derfor er det for Dansk Erhverv et gennemgående fokus i denne høring at opfordre til overvejelser om virksomhedernes retssikkerhed, samt proportionaliteten i de tiltag, der er lagt fast i forebyggelsesaftalen, i forhold til den forventede effekt af tiltagene. En effekt der ikke ses underbygget af empiri eller forskning i øvrigt, og derfor er meget tvivlsom, vurderer Dansk Erhverv.

Desuden er det vigtigt for Dansk Erhverv, at udmøntningen af aftalen tager afsæt i konkrete tiltag, der har en reel effekt, herunder, at der, hvor det er muligt, anvendes tiltag, hvor der findes empirisk belæg for sundhedseffekten heraf, samt, at der som minimum opsættes kon-

krete effektmål, sådan at tiltagene efter et par år kan evalueres grundigt med formålet at tilbageføre unødige krav og regler, som skulle vise sig, ikke at have den ønskede forebyggende effekt.

Dansk Erhverv finder desuden, at forebyggelsesplanen, som dette lovforslag er en del af udmøntningen af, mangler et fokus på en kulturændring blandt danske børn og unge, herunder et fokus på, at kulturen, der som den ser ud i dag, i høj grad bæres af de sociale sammenhænge, som de unge er en del af. De sociale kredse, som de unge er en del af i kraft af familien, skolen, uddannelsesinstitutionen, fritidsaktiviteten m.v. vurderer vi i Dansk Erhverv har en stor betydning for, hvordan de danske unges kultur for forbrug af alkohol, tobak og nikotin opstår, udvikles og vedligeholdes.

I det konkrete lovforslag, som indeholder hovedpunkterne: forbud mod indførsel, køb, besiddelse, flere beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen herunder muligheden for at udstede administrative bøder, flere beføjelser til Forbrugerombudsmanden, forbud mod proxysalg, regulering af salg af alkohol, herunder regler om placering af alkoholholdige produkter, regulering af tobakssurrogater, standardisering, højere bødestraf og fratagelse af ret til salg, samt flere røg- og dampfrie miljøer, vil det primært være punkterne, som påvirker detailhandlen, der giver anledning til bemærkninger fra Dansk Erhverv.

Forbud mod indførsel, køb, besiddelse mv.

Dansk Erhverv bakker op om den foreslåede ændring, der vil gøre det forbudt at indføre, købe, besidde mv. ulovlige tobakssurrogater.

I Dansk Erhverv er vi enige i, at kontrolindsatsen målrettet de ulovlige produkter, som indeholder aromaer og/eller nikotinindhold, som ikke er lovlige i Danmark, skal skærpes, så de ulovlige produkter i højere grad kan opdages og fjernes fra markedet.

Forslaget vil give Sikkerhedsstyrelsen mulighed for at gribe ind flere steder i forsyningskæden, end tilfældet er i dag, og i Dansk Erhverv forventer vi, at dette vil give bedre forudsætninger for et effektivt opgør med ulovlige produkter i Danmark.

Dansk Erhverv finder det ligeledes fornuftig med de i lovforslaget indskrevne undtagelser, således at Danmark fortsat kan være transitland, for de pågældende ulovlige produkter, samt for produkter der er indført med henblik på forskningsarbejde.

Dansk Erhverv stiller sig dog skeptisk over for den sidste undtagelse omkring eget forbrug, og vurderer, at grænsen på de op til 10 enheder forekommer høj. Denne undtagelse vil tillade og fortsat muliggøre et forbrug af produkter, der er ulovlige i Danmark, og som hermed må anskaffes eksempelvis via grænsehandel.

Flere beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen

Dansk Erhverv bakker som udgangspunkt op om, at det med forslaget bliver muligt at konfiskere produkter, der er ulovlige, og forventer i den forbindelse, at der med den nye beføjelse til Sikkerhedsstyrelsen tages et mærkbart opgør med de illegale varer i Danmark.

Dansk Erhverv har generelt et stort fokus på retssikkerhed og arbejder for, at al ny lovgivning skal baseres på grundlæggende lovtekniske principper og altid skal gennemgå en grundig retssikkerhedsmæssig vurdering. Dansk Erhverv ser i den sammenhæng store potentielle udfordringer i forbindelse med forslagets beføjelse til Sikkerhedsstyrelsen, som giver mulighed for at udskrive administrative bødeforlæg. Dette fordi det med al sandsynlighed vil få flere virksomheder til at afholde sig fra at prøve sager ved domstolene, som burde være prøvet. Dermed mener Dansk Erhverv, at forslaget er i konflikt med overholdelse af en grundlæggende retssikkerhed hos virksomhederne.

Dernæst bemærkes det, at muligheden for at udstede administrative bødeforelæg er begrænset til tilfælde, hvor overtrædelserne er ensartede, ukomplicerede, uden bevismæssige tvivls spørgsmål og med et fast sanktionsniveau, jf. Lovkvalitetsvejledningen, hvori Justitsministeriet angiver: *”Overtrædelserne bør således generelt være klare og umiddelbart konstaterbare, og sagens afgørelse, herunder fastsættelsen af bødens størrelse, bør være uden skønmæssige elementer af betydning”*. Det fremgår af Lov om Forbud mod salg af tobak og alkohol § 2 a, stk. 1, 3 og 5, at sælger skal kræve fremvisning af gyldig billedlegitimation, hvis sælgeren **er i tvivl om**, at kunden er fyldt 18/16 år. Det må i sagens natur være et skøn om sælger – på baggrund af købers udseende og ageren – burde være i tvivl om købers alder. Sagens afgørelse er derfor baseret på et skøn. Herefter anses det uhensigtsmæssigt at anvende administrative bødeforelæg på det omhandlede område, hvorfor Dansk Erhverv er imod indførelsen af Sikkerhedsstyrelsens mulighed for administrative bødeforlæg, af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed.

Herudover mener Dansk Erhverv ikke, at det er hensigtsmæssigt at udvide Sikkerhedsstyrelsens beføjelser yderligere, idet de allerede er udvidet i medfør af tidligere vedtagne lovforslag om brug af unge kontrolkøbere i butikker. En ordning, som dels har medført en række ubehagelige episoder for de berørte kassemedarbejdere, hvor der er tvivl om overholdelse af provokationsforbuddet, samt hvor der er set eksempler på manglende overholdelse af GDPR art. 13 ved indsamling af kassemedarbejderens navn hos kassemedarbejderen selv og GDPR art. 14 ved indsamling af kassemedarbejderens navn gennem butikschefen. Set i den sammenhæng vurderer Dansk Erhverv ikke, at det er hensigtsmæssigt med yderligere beføjelser, som der lægges op til i dette lovforslag.

Dansk Erhverv bakker op om et styrket fokus på salgskanaler af tobak og nikotin på sociale medier. Derfor bakker Dansk Erhverv op om, at Sikkerhedsstyrelsens kontrol på sociale medier styrkes, sådan at de med forslaget får bemyndigelse til at påbyde kommunikationsplatforme at fjerne indhold.

Flere beføjelser til Forbrugerombudsmanden

Dansk Erhverv har generelt et stort fokus på retssikkerhed og arbejder for, at al ny lovgivning skal baseres på grundlæggende lovtekniske principper og altid skal gennemgå en grundig retssikkerhedsmæssig vurdering.

Dansk Erhverv mener i den sammenhæng, at de foreslåede nye beføjelser til Forbrugerombudsmanden udfordrer det grundlæggende hensyn til virksomhedernes retssikkerhed, og bakker derfor ikke op om forslagene.

Dels vil Forbrugerombudsmandens mulighed for at udstede administrative bødeforlæg, ligesom det er anført for samme beføjelse hos Sikkerhedsstyrelsen, være forbundet med en stor risiko for at virksomhederne i lavere grad prøver sager ved domstolene, som burde være prøvet. Derudover må den foreslåede mulighed for anvendelse af skjult identitet også anses for at være et meget vidtgående og unødvendigt redskab, som indikerer en grundlæggende mistanke, og som fra Dansk Erhvervs perspektiv ikke anses foreneligt med overholdelse af grundlæggende hensyn om proportionalitet og retssikkerhed.

Dansk Erhverv ønsker det i den forbindelse præciseret, hvad grænserne er for brug af skjult identitet.

Forbud mod proxysalg

Dansk Erhverv er enig i, at proxysalg/proxykøb er en stor udfordring i arbejdet i butikkerne for at sikre, at børn og unge ikke kan få fat i alkohol, tobak og nikotinprodukter. Det samme gør sig gældende med anvendelse af falsk ID, som også udgør en udfordring i handlen med de pågældende produkter. I den forbindelse er det Dansk Erhvervs opfattelse, at dette bør ses som udtryk for, at børn og unge, der har et ønske om at anskaffe sig de pågældende produkter, vil finde metoder til at få dette til at ske. Derfor har Dansk Erhverv mange gange tidligere og i forbindelse med forhandlingerne af forebyggelsesaftalen forsøgt at skabe opmærksomhed om muligheden for, foruden det nuværende salgsforbud, at supplere med at indføre et købsforbud, sådan, at de unge selv, også tager del i ansvaret for køb af produkter, som de ikke er gamle nok til. Dette vil netop være en effektiv måde at skubbe til kulturen og forbruget blandt de unge i Danmark. Som det er i dag, er der ingen risiko forbundet med den adfærd, de unge udviser, når de på forskellig vis forsøger at anskaffe sig produkter, de ikke er gamle nok til at købe, og det har ganske klart en betydning for mentaliteten og tilgangen til forbruget af alkohol, nikotin og tobak blandt de unge i Danmark.

Dansk Erhverv har noteret sig, at der med forslaget lægges op til indsats mod proxysalg ved at indføre et forbud. Indsatsen bakker Dansk Erhverv som udgangspunkt op om, men det er dog tvivlsomt om det vil have en reel effekt. Dels fordi det udelukkende gælder proxysalg, hvor personer over aldersgrænsen tager betaling for at foretage købet på vegne af den mindreårige, og der foregår efter Dansk Erhvervs opfattelse også mange proxysalg steder, hvor betaling for selve handlingen (foruden produktets værdi) ikke finder sted.

Derudover finder Dansk Erhverv det uklart, hvordan forbuddet skal håndhæves, og Dansk Erhverv opfordrer til, at det uddybes, hvordan det sikres, at forbuddet overholdes.

Regulering af salg af alkohol

Krav til placering af alkohol

Dansk Erhverv mener grundlæggende, at det bør være et afsæt for al ny regulering, at det har en vis grad af påviselig effekt på den udfordring, reguleringen har til formål at løse. I den forbindelse skal det undgås, at der iværksættes regulering, som har baggrund i gisninger, ikke underbyggede antagelser og formodninger om sammenhængen mellem regulering og adfærd/effekt.

Dansk Erhverv stiller sig derfor **stærkt kritisk** over for den foreslåede regulering af placering af alkohol i de danske butikker. For det første beskrives i lovforslaget, at reguleringen har til hensigt at forhindre, at børn og unge fristes og foretager impuls køb af alkoholholdige drikkevarer. I Dansk Erhverv mener vi, at det er stærkt kritisabelt at indføre ny regulering på baggrund af en antagelse om at unge fristes og impuls køber alkohol i butikkerne uden nogen som helst form for belæg for påstanden. Dansk Erhverv har tidligere opfordret til, at man i Sundhedsministeriet foretager en grundig undersøgelse af børns og unges indkøbsvaner, når det gælder alkohol, herunder om det foregår planlagt eller impulsivt, og om det påvirkes af de ting de ser på deres vej gennem butikken. På trods af Dansk Erhvervs gentagne opfordringer, er denne undersøgelse fortsat ikke foretaget, og det finder Dansk Erhverv stærkt kritisabelt.

Dansk Erhverv ser desuden med bekymring på, at regulering af placering af varer i detailhandlen er blevet et greb, der fylder i den politiske debat om løsninger på tunge samfundsudfordringer. Senest har Kræftens Bekæmpelse med opbakning af andre organisationer krævet lovkrav til placering af usunde fødevarer, som en løsning på danskernes udfordringer med overvægt og sundhed. Et forslag der ikke tager højde for, at det er stærkt indgribende og byrdefuldt for dagligvarehandlen, og som samtidig ikke tager udgangspunkt i evidensbaserede argumenter for en beviselig effekt på de sundhedsudfordringer man ønsker at løse. Derfor er det Dansk Erhvervs bekymring, at lovforslagets krav til placering af alkohol i fremtiden vil følges af andre placeringskrav, som vil pålægge dagligvarehandlen yderligere ombygninger og genindretning af et meget stort antal dagligvarebutikker. Dansk Erhverv mener, at det er en fuldstændig uholdbar udvikling, som skaber en grundlæggende usikkerhed for dagligvarehandelns fremtidige muligheder for at kunne drive en forretning.

Derudover finder Dansk Erhverv det fuldstændig unødvendigt at regulere placeringen af alkohol i butikkerne af hensyn til at undgå fristelse af de unge, når formålet med de allerede gennemførte tiltag netop er, at børn og unge ikke kan komme ud af butikkerne med produkterne, fordi de bliver standset ved den skærpede alderskontrol i kassen, som må antages at være sket, efter vedtagelsen af del I af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol i juli 2024. Dansk Erhverv mener i den forbindelse, at man burde afvente effekterne af de initiativer, der allerede er trådt i kraft, og som netop har til formål at styrke kontrollen og håndhævelsen af salgsaldersgrænserne.

I forlængelse heraf mener Dansk Erhverv, at det er stærkt kritisabelt, at man i lovforslaget ikke har medtaget overvejelser om konkrete effektmål for reguleringen med henblik på at kunne evaluere effekten og vurdere, om kravene på et senere tidspunkt skal fastholdes, eller droppes. De krav, der foreslås indført, er en endog meget stor indgriben i dagligvarehandlens mulighed for at indrette deres butikker, som vil have voldsomme økonomiske og administrative konsekvenser for den enkelte butik. Derfor er det helt centralt, at kravet ikke fastholdes, hvis det skulle vise sig ikke at have nogen effekt på de unges forbrug af alkohol.

Dansk Erhverv forholder sig også kritisk overfor, om man med de krav, der er anført i lovforslaget, bevæger sig udenfor det politiske opdrag i forebyggelsesaftalen, hvori et hensyn til, hvad der vil være praktisk muligt er eksplicit nævnt. Dansk Erhverv mener, at de krav der er indskrevet i forslaget, bevæger sig over grænsen for, hvad der er praktisk muligt, og det uanset, om der er tale om en stor eller lille butik. I mange butikker vil overholdelse af krav kræve decideret ombygning og genindretning, og her bevæger man sig således langt ud over, hvad der må antages at være praktisk muligt. I de tilfælde, hvor det er tilnærmelsesvist praktisk muligt ud fra den eksisterende indretning og opbygning, kan det alligevel være forbundet med meget store økonomiske omkostninger for butikken, fordi kravene bryder med systemer for lagerstyring og opdeling i salgsplasser i butikken, som ikke blot vil komme til udtryk i omstillingen til de nye krav, men som også vil gøre sig gældende over tid.

Derudover er der i lovforslaget medtaget nye initiativer, som ikke er en del af den aftaletekst, som man politisk er nået til enighed om. Derfor mener vi, at man i udmøntningen er gået for langt i forhold til, hvad der må forventes fortsat at være politisk opbakning til, og henstiller til, at de initiativer som rækker udover formuleringen i aftaleteksten fjernes fra lovforslaget. Dette gælder dels i forhold til formuleringerne omkring placering af alkoholholdige drikkevarer ved indgangspartier, samt formuleringer omkring alkoholholdige drikkevarer forbundet med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn og unge.

Dansk Erhverv bemærker desuden, at kravet til placering af alkohol i dagligvarehandlen delvist vil overlappe med Alkoholreklamenævnets arbejdsområde. Særligt bestemmelserne omkring placering af alkohol i sammenhæng med aktiv sportsudøvelse og arrangementer for børn og unge, som netop er dækket af Alkoholreklamenævnets retningslinjer, må forventes at kunne udvande Alkoholreklamenævnets vigtige arbejde. Dette mener Dansk Erhverv er

uhensigtsmæssigt, set i lyset af, at Alkoholreklamenævnet er et effektivt organ med både erhvervs- og forbrugerinteresser repræsenteret, som meget effektivt har håndhævet retningslinjerne for markedsføring af alkohol. Derfor opfordrer Dansk Erhverv til, at Sikkerhedsstyrelsen, hvis bestemmelserne vedtages, indgår en samarbejdsaftale med Alkoholreklamenævnet for fælles praksis, sådan at det sikres, at Alkoholreklamenævnets vigtige arbejde hverken udvandes eller overtrumfes.

Forslag om empirisk undersøgelse af placering af alkohol

Med baggrund i ovenstående, og for placeringskravets berettigelse, ganske alvorlige kritikpunkter, ønsker Dansk Erhverv at fremsætte et forslag til en alternativ model for udmøntningen af forebyggelsesaftalens delelement om krav til placering af alkohol. En model som i langt højere grad vil sikre hensynet til evidens for reel effekt. Dansk Erhverv foreslår, at Sundhedsministeriet med opbakning fra dagligvarehandlen, forud for en bred udrulning af krav til placering af alkohol, udpeger testbutikker, som kan teste placeringstiltag, med henblik på at udvælge de konkrete placeringstiltag til generel udrulning i dagligvarehandlen, som reelt har en effekt på børn og unges køb/forbrug af alkohol. I perioden med testbutikkerne indretning med placeringskrav, foretages sideløbende korte exit-interviews af kunder under 18 år i de pågældende butikker, for at afdække effekten på, hvorvidt de unge kunder fristes mere eller mindre til forsøg på køb af alkohol.

Detailhandlen stiller gerne et antal testbutikker og eventuelt kontrolbutikker til rådighed med henblik på, at relevant myndighed kan foretage en grundig undersøgelse af effekterne af placeringskrav, så hensynet til en evidensbaseret indsats overholdes.

Nye alkoholvolumengrænser

Dansk Erhverv noterer sig, at der med forslaget fastsættes en ny alkoholvolumengrænse, sådan at det fremadrettet kun er tilladt unge mellem 16 og 18 år at købe alkohol med en alkoholvolumenprocent på maksimalt 6. Dansk Erhverv er enig i hensigten med at minimere unges forbrug af alkohol og herunder produkter med en høj alkoholvolumenprocent. Samtidig mener Dansk Erhverv ikke, at det er en optimal løsning at indføre nye og differentierede procentgrænser. Dansk Erhverv frygter, at det kan medføre øget forvirring i købs- og aldersverificeringssituationen, som ikke gavner formålet med at forbedre håndhævelsen af salgsaldersgrænserne.

Dansk Erhverv opfordrer til, at opdateret skiltemateriale sendes til butikker i god tid inden ikrafttræden af de nye salgsaldersgrænser for alkohol.

Dansk Erhverv finder det desuden kritisabelt, at der i forbindelse med krav til effektiv aldersverificering ved onlinekøb, som træder i kraft 1. oktober 2024, ikke er taget højde for timingen i, at der med de ændrede alkoholvolumenprocentgrænser skal ændres i de systemer for aldersverificering online i kraft af ændringer i vare-stamdata, ganske kort tid efter ikrafttrædelsen. Dansk Erhverv mener, at man med fordel kunne have byttet om på rækkefølgen af de

to nye regelændringer, sådan at kravet om aldersverificering online først var trådt i kraft efter de nye alkoholvolumenprocentgrænser træder igennem, hvis vedtaget.

Forbud mod salg af alkohol til unge under 18 i nattelivszoner mellem 22-08

Dansk Erhverv ser flere udfordringer i forslaget om forbud mod salg af alkohol til unge mellem kl. 22-08. Dels vil det skabe en skævvridning af konkurrencen for butikker som ligger umiddelbart på den ene og anden side af en nattelivszone. Derudover kan nattelivszoner ændres fra den ene dag til den anden, og det vil derfor kræve at butikker bruger ressourcer på at holde sig opdateret på politiets offentliggørelser af nattelivszoner. Dansk Erhvervs opfordrer derfor til, at man indfører en ordning, hvor der i forbindelse med opdateringer/ændringer i nattelivszoner udsendes orientering til de butikker, der er omfattet af ændringen.

En ændring som den foreslåede vil skulle håndteres enten helt manuelt af de butiksansatte, eller delvist manuelt og delvist automatisk via advarsler i kassesystemerne.

Uanset om håndteringen er helt eller delvist manuel, vil de butiksansatte blive præsenteret for *endnu* en regel, og denne er tilmed ikke generel, men gælder kun for visse udvalgte butikker og på visse tidspunkter. Medarbejderne vil dermed skulle være meget opmærksomme på, om klokken er før 08.00 og efter 22.00, hvilket kan vise sig vanskeligt i en travl butik. Dette gør det svært for de ansatte at administrere, og det gør det vanskeligere for butikkerne at sørge for, at reglerne bliver håndhævet.

En teknisk løsning i form af eksempelvis en advarsel i kassesystemerne, vil, udover tidsforbrug og besvær i forbindelse med konfiguration på udvalgte lokationer, også medføre et meget omkostningsfuld re-design af de IT-løsninger, som er en del af kassesystemerne, idet disse ikke er tidsstyret.

Bestemmelsen er på baggrund af ovenstående uforholdsmæssigt indgribende overfor dagligvarehandlen.

Dansk Erhverv foreslår på den baggrund, at tidsperioden begrænses og ændres til kl. 00.00 (midnat) til kl. 06.00.

Forbuddet i nattelivszoner vil med al sandsynlighed medføre en øget illegal handel med alkohol om natten i de berørte zoner. Her føres der selvsagt ingen alderskontrol, og derfor er det Dansk Erhvervs forventning og klare opfordring at indførelsen af forbud mod salg til unge under 18 år i nattelivszoner følges op af en intensiveret indsats mod illegalt salg.

Højere bødestraf og fratagelse af ret til salg

Der lægges med forslaget op til markant højere bøder ved overtrædelse af salgsaldersgrænserne, samt ved salg af ulovlige produkter, sådan at bøden som udgangspunkt skal starte på 50.000 kr., med mulighed for at fravige i op- og nedadgående retning.

Dansk Erhverv er enige i, at der skal sættes hårdt ind overfor salg af produkter, der er ulovlige i Danmark, og salg til mindreårige. Dansk Erhverv mener imidlertid, at det foreslåede bødeniveau for overtrædelse af salgsaldersgrænserne er uproportionalt højt. Dansk Erhverv mener, at det er problematisk at salget af produkter, som er ulovlige i Danmark, og som derfor må antages at være en bevidst ulovlig handling med fortjeneste for øje, sidestilles med overtrædelse af salgsaldersgrænserne, som oftest sker med baggrund i en fejlagtig menneskelig vurdering foretaget af personen, der står bag kassen.

Dansk Erhverv noterer sig, at bødens størrelse vil påvirkes af de fire parametre: tilregnelser, konsekvens, sandsynlighed og omsætning, ligesom der også tages udgangspunkt i skærpende og formildende omstændigheder og gentagelsestilfælde. Det fremgår desuden, at kontrolmyndigheden skal foretage en vurdering af sagens individuelle og konkrete omstændigheder, når bødeudmålingen foretages, og at denne skal være proportional med overtrædelsen. Derfor er det Dansk Erhvervs klare forventning, at der i kontrolmyndighedens vurdering må skelnes tydeligt mellem et systematisk og bevidst salg af ulovlige produkter, modsat en fejl-vurdering eller forglemmelse hos en kassemedarbejder, hvis hensynet til proportionalitet skal opretholdes.

Dansk Erhverv mener desuden, at det er problematisk at lade de højere bødestraffe træde i kraft samtidigt med Sikkerhedsstyrelsens midlertidige hjemmel til at anvende unge kontrolkøbere i deres tilsyn. Dansk Erhverv har tidligere ytret skarp kritik af ordningen med unge kontrolkøbere, fordi det er tvivlsomt om anvendelsen af kontrolkøberne overholder provokationsforbuddet. I forbindelse med udrulningen af ordningen henover sommeren 2024 har Dansk Erhverv fået kendskab til en række forhold i forbindelse med afholdte tilsyn med unge kontrolkøbere, hvor Sikkerhedsstyrelsens overholdelse af provokationsforbuddet ikke står entydigt klart. Set i den sammenhæng bør det forhøjede bødeniveau ikke træde i kraft i den periode, hvor Sikkerhedsstyrelsen anvender unge kontrolkøbere.

Dansk Erhverv anbefaler, at man afventer resultatet af analysen af elektronisk aldersverificering i butikkerne, og den efterfølgende implementering af elektroniske aldersverificeringssystemer i butikkerne, før man lader de nye bødeniveauer træde i kraft.

Dansk Erhverv noterer sig, at forslaget også lægger op til, at fratagelsen af ret til salg også skal være gældende ved salg af ulovlige produkter, ligesom det i dag er gældende for salg til mindreårige. Dansk Erhverv bakker op om at salg af ulovlige produkter kan føre til fratagelse af retten til salg.

Dansk Erhverv vil også i denne sammenhæng opfordre til, at afgørelser om fratagelse af ret til salg ikke sker på baggrund af kontrol med anvendelse af unge kontroll købere, så længe det ikke er entydigt juridisk afklaret, om Sikkerhedsstyrelsen overholder provokationsforbuddet med anvendelsen af unge kontroll købere.

Specifikke bemærkninger

Krav til placering af alkohol i butik

Præcisering af hyldefag som betegnelse

Dansk Erhverv opfordrer til en præcisering af betydningen af udtrykket ”hyldefag” i Lovforslagets § 3 vedr. ændringer i Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol § 4 a, stk. 2, nr. 1. Nærmere bestemt ønskes det præciseret, hvad der kan udgøre et ”hyldefag”, der adskiller hyldefag med alkohol fra hyldefag med f.eks. juice, og om ”tilstødende hyldefag” omfatter hyldefag der er placeret ”ryg mod ryg” og overfor hinanden (adskilt af gangarealer). Det bemærkes i denne henseende, at vedkommende, der køber f.eks. juice, i det tilfælde ikke vil have udsyn til alkohol, eftersom hylden i så fald har front imod et andet gangareal eller befinder sig bag kundens ryg.

Varetyper forbundet med arrangementer

I § 4 a, stk. 2, nr. 3 om arrangementer forholder Dansk Erhverv sig skeptiske overfor den forebyggende effekt, der forventes af forbuddet imod placering af alkoholholdige drikkevarer i nærheden af varetyper som gavepapir og fødselsdagskort.

Dansk Erhverv har en grundlæggende tvivl overfor teorien om, at en sådan placering vil give ”et indtryk af, at arrangementer for børn og unge og indtag af alkohol er relateret til eller forudsætninger for hinanden.”, og mener i den forbindelse, det bør uddybes, hvor der er fundet fagligt belæg for denne teori. Dansk Erhverv mener, at sådanne associationer opbygges i de unges eget sociale netværk, herunder i familien, og ikke i dagligvarebutikken.

Varetyper forbundet med aktiv sportsudøvelse

I § 4 a, stk. 2, nr. 3 om aktiv sportsudøvelse forholder Dansk Erhverv sig skeptiske overfor den forebyggende effekt, der forventes af forbuddet imod placering af alkoholholdige drikkevarer i nærheden af varetypen sportsredskaber.

Dansk Erhverv har en grundlæggende tvivl om teorien om, at en sådan placering vil ”give et indtryk af, at aktiv sportsudøvelse og indtag af alkohol er relateret til eller forudsætninger for hinanden”. og mener i den forbindelse det bør uddybes, hvor der er fundet fagligt belæg for denne antagelse.

Dansk Erhverv fastholder at sådanne associationer opbygges i de unges eget sociale netværk, herunder i familien, og ikke i dagligvarebutikken.

Konkretisering af formulering om særligt påtrængende, provokerende eller overtalende

I § 4 a, stk. 2, nr. 4 om alkohol i særligt fremtrædende rolle, er Dansk Erhverv skeptiske overfor den brede formulering, samt, at den vejledende tekst på s. 157 f. ikke bidrager i større

grad til fortolkningen heraf, idet det fremgår (understregning tilføjet): ”*Det er ikke muligt at specificere konkret, hvad der ikke er tilladt, da det afhænger af den konkrete kontekst og helhedsindtrykket i den enkelte butik. Det kan dog eksempelvis være tilfælde, hvor det vil være i strid med forbuddet at udstille alkoholholdige drikkevarer midt på gangarealer, hvis der i udstillingen benyttes virkemidler, der appellerer til børn og unge.*”

Baseret på den ukonkrete formulering af ovenstående, henstiller Dansk Erhverv til at bestemmelsen konkretiseres, alternativt at bestemmelsen fjernes.

Dansk Erhverv står til rådighed for spørgsmål og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Stine Sjølund Blok
Chefkonsulent

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København

Dansk Sygeplejeråds høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love

Dansk Sygeplejeråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer mv. og forskellige andre love.

Overordnet bakker Dansk Sygeplejeråd op om mere kontrol med salg af alkohol og tobak til mindreårige samt det øvrige indhold i forslaget.

En enkelt bemærkning er dog, at det undrer os, at der i forslaget lægges op til, at mentolaroma fortsat skal være tilladt i tobakssurrogater (fra s. 20, hvor der står "med lovforslaget foreslås det at forbyde aromær i tobakssurrogater med undtagelse af aroma af tobak og mentol".). Mentol er også et smagsstof, som derfor – på samme vis som andre smagsstoffer – vil være medvirkende årsag til, at unge prøver nikotinprodukter. Vi foreslår derfor, at der lægges op til, at også mentolaroma skal forbydes i tobakssurrogater.

Hertil gør vi opmærksomme på, at der i markedet findes flere alternative produkter til opnåelse af smag i tobakssurrogater, eksempelvis aromakugler/"click aromakugler", som vi vil opfordre til, at man også er opmærksom på i arbejdet.

Med venlig hilsen

Harun Demirtas
1. næstforperson i Dansk Sygeplejeråd

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30
DK-1250 København K

mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

E-mail: sum@sum.dk, cc: mnen@sum.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Danske Patienter takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. lovforslaget, som udmønter dele af den politiske aftale om en forebyggelsesplan målrettet børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol fra november 2023. Tobak og alkohol er sundhedsskadeligt og øger risikoen for en lang række sygdomme og tilstande, og det er afgørende med ambitiøs politisk handling, hvis man for alvor vil beskytte børn og unge mod tobak, nikotin og alkohol. Danske Patienter bakker op om flere dele af lovforslaget, men savner en mere ambitiøs tilgang til forebyggelse målrettet børn og unge. Nedenfor følger vores bemærkninger til lovforslaget.

Dato:
19. august 2024

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
sr@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/2

Vigtigt med bred definition af nikotin

Der kommer konstant nye tobaks- og nikotinprodukter på markedet, som appellerer til børn og unge og gør dem afhængige af nikotin og fortrolige med rygning. Det omfatter f.eks. produkter med nikotinlignende stoffer, som risikerer at falde udenfor den eksisterende lovgivning. Derfor opfordrer vi til, at definitionen af nikotin og nikotinanaloger bredes ud, samtidig med at reguleringen skal ensartes for alle tobaks- og nikotinprodukter. Hvis målet er at forebygge, at nye generationer af børn og unge bliver afhængige af nikotin, er det dog nødvendigt med et totalt stop for nye tobaks- og nikotinprodukter på det danske marked, så man undgår nye produkter, som udnytter smuthuller i lovgivningen.

Forbedret kontrol og håndhævelse er positivt

Danske Patienter bakker op om, at Forbrugerombudsmanden og Sikkerhedsstyrelsen får mulighed for at udstede administrative bøder, anvende skjult identitet ved tilsyn og konfiskere ulovlige produkter – et tiltag, der er både godt og tiltrængt. De skærpede regler om ulovlige nikotinposer og andre tobakssurrogater er ligeledes positive, ligesom vi bakker op om, at der indføres højere bødestraffe og mulighed for i en periode at fratage forhandlerne retten til at sælge tobak og nikotin.

Flere røgfri miljøer

Det er særdeles positivt, at opvarmet tobak og e-cigaretter fremover vil være omfattet af Lov om røgfri miljøer. Dog vil vi opfordre til at fremtidssikre lovgivningen, så den omfatter alle former for tobaks- og nikotinprodukter, herunder nikotinanaloger, som udsender emissioner, der kan optages af mennesker i nærheden – f.eks. tobaksfri opvarmet tobak, hybrider mellem opvarmet tobak og e-cigaretter og lignende.

Danske Patienter er paraply for patient- og pårørendeforeninger i Danmark. Danske Patienter har 25 medlemsforeninger, der repræsenterer 106 patientforeninger og 900.000 medlemmer: Alzheimerforeningen, Amputationsforeningen, Astma-Allergi Danmark, Bedre Psykiatri, Colitis-Crohn Foreningen, Depressionsforeningen, Diabetesforeningen, Epilepsiforeningen, Fibromyalgi- & Smerteforeningen, Foreningen Spiseforstyrrelser og Selvskade, Giftforeningen, Hjerneskeforeningen, Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse, Lungeforeningen, Muskelsvindfonden, Nyreforeningen, Osteoporoseforeningen, Parkinsonforeningen, Patientforeningen Fertilitet og Tab, PolioForeningen, Scleroseforeningen, Sjældne Diagnoser, UlykkesPatientForeningen og Øjenforeningen.

I samme moment vil vi opfordre til, at man fjerner undtagelserne i Lov om røgfri miljøer, så det f.eks. ikke længere er tilladt at ryge på værtshuse under 40 m².

Side 2/2

Regulering af indhold i nikotinposer bør være mere ambitiøs

Danske Patienter bakker op om et smagsforbud i nikotinposer, men forbuddet kan blive mere ambitiøst. Det foreslås, at alle andre smage end tobak og mentol i nikotinposer forbydes. Det er dog ikke nok set i lyset af, at mentol, mint og spearmint er de mest populære smage blandt børn og unge. Smagene er allerede forbudt i tobak, og det er vigtigt, at forbuddet også kommer til at gælde e-cigaretter og tobakssurrogater.

Det er positivt, at antallet af nikotinposer i en pakke begrænses, samt at der sættes en øvre grænse for nikotinindholdet. Vi bakker også op om standardiserede cigaretter og nikotinposer, men det er vigtigt, at loven omfatter alle tobaks- og nikotinprodukter. Det indebærer, at definitionen af nikotin er bred og også omfatter nikotinanaloger, som allerede findes på det danske marked.

Aldersgrænsen for alkohol skal hæves til 18 år

Alkoholforbruget blandt danske børn og unge er alarmerende højt. Forslagene om skærpet regulering af salg af alkoholholdige drikkevarer, herunder placering af alkoholholdige produkter i butikkerne, forbud mod salg til personer under 18 år i nattelivszoner samt tydeliggørelse af forbud mod proxysalg, er langt fra tilstrækkelige. Danske Patienter opfordrer til at hæve aldersgrænsen for alkohol til 18 år, da det vil være langt nemmere at implementere og håndhæve end forskellige aldersgrænser og nattelivszoner. En ensartet aldersgrænse på 18 år bør indgå i en flerstrengt indsats, der beskytter børn og unge mod at drikke tidligt, og som bl.a. omfatter højere priser og begrænset markedsføring.

Alkohol skal være mindre synligt i butikkerne

Danske Patienter bakker op om, at man vil undgå placering af alkohol ved indgangen eller sammen med bestemte varegrupper i detailhandlen og derved begrænse unge menneskers eksponering herfor. Dog forhindrer forslaget ikke, at alkoholholdige drikkevarer fortsat kan placeres iøjnefaldende i butikkerne. Vi mener derfor, at det vil være mere enkelt og effektivt, hvis alkohol kun må placeres ét sted i butikkerne og f.eks. bag disken samtidig med, at det skal være forbudt at markedsføre alkohol i og udenfor butikken.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
sum@sum.dk

DANSKE
REGIONER

19-08-2024
EMN-2018-02059
1703163
Sofie Mayling Vennike

Høringssvar til Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Danske Regioner har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love i høring. Lovforslaget skal udmønte dele af den politiske aftale *En forebyggelsesplan målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol*.

Danske Regioner bakker op om lovgivning, som kan bidrage til, at færre børn og unge begynder at anvende og blive afhængige af alkohol og forskellige tobaks- og nikotinprodukter.

Danske Regioner finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til en opstramning af love vedr. alkohol samt tobaks- og nikotinvarer. For øvrige bemærkninger til lovforslaget henvises til Danske Regioners høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol) fremsendt til ministeriet d. 20. juni 2024.

Høringssvaret sendes med forbehold for godkendelse i Danske Regioners bestyrelse 22. august 2024.

Venlig hilsen

Anders Kühnau
Formand, Danske Regioner

Mads Duedahl
Næstformand, Danske Regioner

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
1 REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
E-mail: sum@sum.dk og mnen@sum.dk.

16. august 2024

Danske Tandplejere
Rosenborggade 1a
1130 København K

T: 8230 3540
E: info@dansktp.dk

www.dansketandplejere.dk

Høringssvar vedr. Høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love

Danske Tandplejere takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte høring.

Tobak

Danske Tandplejere støtter generelt op om alle tiltag og lovændringer, som mindsker brugen af nikotinholdige produkter af alle slags, da nikotin og indtaget heraf har en yderst skadelig effekt på borgerens generelle sundhed, herunder også borgernes tandsundhed. Der er blandt andet en markant og signifikant sammenhæng mellem parodontitis og brug af tobaksprodukter. Parodontitis udvikler sig hurtigere hos rygere, og succesraten ved behandling er langt ringere hos rygere end hos ikke-rygere. Disse helbredsmæssige konsekvenser er også gældende for børn og unge, der bruger tobaks- og nikotinholdige produkter, hvor eksempelvis brugen af nikotinholdige produkter har fået antallet af skader på tandkød og den generelle mundsundhed til at udvikle sig negativt for et stort antal børn og unge.

Alkohol

Danske Tandplejere støtter ligeledes op om alle tiltag, der begrænser brugen af alkohol, da alkohol har en lang række negative konsekvenser, også for tandsundheden. Alkohol kan blandt andet forårsage mundhulekræft og derfor er det, også af den grund, en god ide at begrænse forbruget.

Danske Tandplejere deler i øvrigt synspunkterne i Kræftens Bekæmpelses høringssvar og tilslutter os dette.

Danske Tandplejere står naturligvis til rådighed, hvis ovenstående ønskes uddybet.

Venlig hilsen,

Elisabeth Gregersen

Forperson, Danske Tandplejere

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge –
tobak, nikotin og alkohol

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Slotholmsgade 10-12

1216 København K.

J.nr. 2023-7323

sum@sum.dk

Kopi: Mette Nygaard Enevoldsen mnen@sum.dk

København, den 19. august

Høringsvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love

De Samvirkende Købmænd (DSK) takker for muligheden for at give kommentarer til ovennævnte lovforslag.

Lovforslaget om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love skal udmønte de resterende elementer i aftalen om en forebyggelsesplan målrettet børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol, som forudsætter lovgivning. Initiativerne skal bidrage til at nedsætte børn og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol – og understøtte mere rummelige og inkluderende fællesskaber.

DSK støtter grundlæggende en forebyggelsesplan, der er målrettet børns forbrug af tobak, nikotin og alkohol. Der er flere positive elementer i den samlede forebyggelsesplan, men der er afgjort delelementer, der skiller sig negativt ud, som detailregulering af butikkers indretning og et uproportionelt bødeniveau.

Forslaget indeholder en række nye bestemmelser og stramninger af eksisterende regler.

Hovedpunkter og bestemmelser:

- 1. Forbud mod udlevering m.v. af tobakssurrogater**
 - Introduktion af et forbud mod indførsel, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af tobakssurrogater med ulovlige aromaer eller for højt nikotinindhold.
 - Undtagelser for op til 10 enheder til eget forbrug og for videnskabelige eller kontrolmæssige formål.
- 2. Regulering af tobakssurrogater:**
 - Definition af tobakssurrogater og introduktion af grænseværdier for nikotinindhold.
 - Forbud mod markedsføring af tobakssurrogater med aromaer (undtagen tobak og mentol).
 - Sundhedsstyrelsen får beføjelse til at fastsætte regler for udseende og standardisering af tobakssurrogater.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

3. **Øgede beføjelser til myndigheder:**
 - Sikkerhedsstyrelsen får mulighed for at foretage udenretlig konfiskation af ulovlige produkter og udstede administrative bødeforelæg.
 - Forbrugerombudsmanden kan udstede bødeforlæg for overtrædelse af markedsføringsreglerne.
4. **Regulering af salg af alkohol:**
 - Krav til placering af alkoholholdige drikkevarer i detailhandlen.
 - Forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år mellem kl. 22.00-08.00 i nattelivszoner.
 - Begrænsning af alkoholindholdet i drikkevarer, der må sælges til 16-17-årige, til under 6% alkoholvolumen.
5. **Skærpelse af sanktioner:**
 - Højere bøder for ulovligt salg af tobaks-, nikotin- og alkoholprodukter til mindreårige.
 - Mulighed for at fratage retten til at markedsføre disse produkter ved gentagne overtrædelser.
6. **Røg- og dampfrie miljøer:**
 - Udvidelse af forbud mod rygning til også at omfatte elektroniske cigaretter og opvarmede tobaksvarer.
 - Indførelse af røg- og dampfrie zoner på udendørs stadioner og kommunale legepladser.

DSK har som udgangspunkt alene kommentarer til de butiksnære dele af lovforslaget.

På de efterfølgende sider findes først vores generelle bemærkninger til forslaget efterfulgt af en række specifikke bemærkninger til forslagets enkelte dele.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

Generelle bemærkninger til forslaget

DSK har følgende overordnede bemærkninger til forslaget:

Forbud mod indførsel, køb, udlevering m.v.

Det foreslås, at det skal være forbudt, at "udlevere" tobakssurrogater med ulovlige aromaer eller for højt nikotinindhold.

Her henledes opmærksomheden på, at PostNord, GLS, DAO og Bring er blandt de postvirksomheder, der har mere end 2.000 samarbejdsaftaler med lokale butikker, der udleverer pakker til kunderne.

Det fremgår af lovemærkningerne at virksomheden, der afsender produktet eller transportøren m.v. vil ikke kunne pålægges strafansvar, medmindre de selvstændigt har pådraget sig strafansvar, eksempelvis ved viden om, at der fragtes ulovlige produkter eller lignende.

Brevhemmeligheden beskytter forbrugerne mod, at virksomheder, må nægte at udlevere pakker til forbrugerne. Virksomheden har nemlig – som udgangspunkt – ikke kendskab til indholdet.

På den baggrund kan det ikke udelukkes, at der kan være forbrugere, der handler tobakssurrogater med ulovlige aromaer eller for højt nikotinindhold, og får disse udleveret som pakkepost i danske butikker.

Det bør tydeliggøres, at denne undtagelse også skal gælde for butikker, der udleverer pakkepost. DSK anbefaler at undtagelsen optages i lovteksten og ikke alene fremgår af bemærkningerne.

Hjemmel til fastsættelse af regler om krav til udseendet på cigaretter og rulletobak, herunder papir, filtre m.v.

Ved tidligere lovændringer, der vedrører udseendet på pakker mm., har der været fastsat en overgangsperiode på 9 måneder.

Er overgangsperioden kortere end 9 måneder – som der lægges op til her – gøres opmærksom på, at detailhandelen skal have lov til at sælge ud af restlagre af produkter.

Det vil medføre store omstillingsbyrder i tusindvis af butikker, hvis detailhandelen skal fjerne nuværende lovlige produkter fra hylderne alene pga. nye krav til selve cigarettens udseende. Dertil kommer at produkterne skal køres rundt i lastbiler, og destrueres.

Derfor bør der alene stille krav om, hvornår et produkt ikke længere må bringes på markedet, og så lade de nuværende varer blive solgt. Der vil næppe ske nogen nævneværdig hamstring af "gamle produkter", når der ikke er en afgiftsforskel mellem gamle og nye produkter.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

DSK mener derfor, at det bør klargøres i lovbemærkningerne, at detailhandelen skal have lov til at sælge ud af restlagre af produkter ved enhver ændring af krav til udseende og lign.

Øgede beføjelser til myndigheder

DSK har generelt ingen kommentarer til denne del af lovforslaget.

DSK vil blot henlede opmærksomheden på, at Sikkerhedsstyrelsen kan foretage beslaglæggelser og påbyde tilbagetrækning af produkter fra markedet, hvis de vurderes at udgøre en alvorlig risiko for menneskers sundhed. Cigaretter udgør i sig selv en alvorlig risiko for menneskers sundhed, hvorfor denne del bør uddybes yderligere.

Regulering af salg af alkohol

Denne del af lovforslaget vil få særdeles stor betydning for butikkerne, herunder i særlig grad bestemmelserne om vareplacering.

Krav til vareplacering

Krav til vareplacering vil være ekstrem byrdefuldt for en lang række butikker. Rigtig mange varer flyttes rundt på forskellige salgspladser afhængig af, hvor stor varemængde der er til salg i den pågældende butik. De fleste butikker opererer med tilbudspladser – hvor der i sagens natur vil være tale om ganske forskellige varer – og "afdelinger" områder/salgsudstillinger, hvor f.eks. drikkevarer placeres samlet. Det skaber dynamik i butikken.

Det vil være byrdefuldt for tusindvis af butikker, hvis man konstant skal have salgspladser, der ikke må anvendes til en ikke uvæsentlig del af sortimentet. Det er ikke blot en omstillingsbyrde, men en permanent, løbende økonomisk byrde, der også vil sætte sit præg på arbejdsgangen i butikkerne hver eneste dag. Det er ikke foreneligt med regeringens ønske om at gøre det mindre byrdefuldt at drive virksomhed.

DSK har noteret følgende uddrag fra den politiske aftale om en forebyggelsesplan rettet mod børn og unge – tobak, nikotin og alkohol, s. 8:

"Aftalepartierne lægger vægt på, at butikker har forskellige størrelser og udformning og understreger derfor, at kravet til placering er under hensyn til, hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik, herunder i særdeleshed for mindre lokale købmænd".

I lovforslaget er der dog ikke differentieret mellem butiksstørrelser, og dermed gælder kravene for alle butikker, uanset størrelse. Det afspejler ikke aftaletekstens differentiering efter "hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik". Større butikker har andre muligheder end mindre butikker.

På den baggrund vil vi opfordre til, at der i reguleringen differentieres efter butiksstørrelser og at reguleringens udformning eller tolkning på ingen måde ender mere byrdefuld end det, der allerede fremgår af lovforslagets høringsversion. Det indebærer f.eks. at et køleskab både kan være med og uden låger, at der (naturligvis) fortsat kan placeres slik i området ved kassen selvom der placeres spiritus i området bag kassen, og at det fortsat skal være muligt at arbejde med salgsudstillinger (displays og kvartpaller mv.) ved endegavle, og dermed op til andre

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

varegrupper. Butikkens forområde bør defineres snævert som området foran selve butikken og ikke inde i selve salgslokalet. Ellers tages der ikke behørigt hensyn til "*hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik*". DSK opfordrer til, at reguleringen ikke bliver mere restriktiv end den politiske aftale.

Vedtages lovforslaget, opfordrer DSK til, at der udarbejdes en vejledning til butikkerne om de nye krav og at alle relevante interessenter, herunder detailhandel og fødevarerproducenter, inddrages i udarbejdelsen af vejledningen. DSK vil minde om, at detailhandel, fødevarerproducenter, forbrugerinteresser og myndigheder mv. har samarbejdet om Alkoholreklamenævnet siden 2000 uden væsentlige tvister, og bemærker, at dette lovforslag er langt mere vidtgående.

Begrænsning af salg

Det foreslås, at alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent over 6 må ikke sælges til personer under 18 år.

DSK tager den politiske aftale til efterretning. DSK skal opfordre til, at myndighederne i god tid forud for lovens ikrafttræden udarbejder nyt skiltemateriale og at butikkerne får rigelig med tid til at skifte mellem gamle og nye skilte.

DSK skal opfordre til en mere fleksibel tilgang til skiltemateriale, hvor der er plads til at butikskæder, der ønsker det, kan tilpasse skiltene til eget design. Her har vi de forgange år set nogle meget rigide tolkninger fra myndighedernes side,

Nattelivszoner

Der indføres forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år mellem kl. 22.00 og 08.00 i nattelivszoner. Her er det interessant at vide, hvor mange butikker, der forventes omfattet af lovforslaget. Det fremgår ikke af bemærkningerne, hvor mange, der påvirkes af det foreslåede forbud.

Det er DSK's vurdering, at forslaget som udgangspunkt vil medføre løbende byrder for én enkelt større butikskæde, og at øvrige omfattede virksomheder som udgangspunkt vil være kiosker uden kædetilhørsforhold. Erfaringsmæssigt er det især blandt sidstnævnte, at der kan være et endog meget liberalt forhold til overholdelse af alkoholsalg på særlige tidspunkter, hvilket blev konstateret i tiden med COVID-19 restriktioner. Indenrigs- og Sundhedsministeriet opfordres derfor til at oplyse antallet af berørte butikker i de pt. etablerede nattelivszoner.

DSK foreslår, at begrænsning af salg erstattes af begrænsning af forbrug. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regulering, der gør det forbudt at indtage alkohol på nærmere definerede områder.

DSK foreslår, at der etableres en ordning, hvor etablering eller ændringer i nattelivszoner medfører orientering af de berørte virksomheder. Det foreslås også, at virksomhederne får en rimelig frist (ikke fra dag-til-dag!) til at tilpasse sig ny regulering.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

Skærpelse af sanktioner

Det foreslås, at bødeniveauet fremover starter ved 50.000 kr. Det foreslås ligeledes, at butikken kan miste retten til at markedsføre "aldersgrænsevarer" i en periode.

Det er et almindeligt princip i dansk og europæisk ret, at straffen skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen. DSK anerkender ubetinget, at tobak, nikotinprodukter og alkohol mv. ikke må sælges til personer under hhv. 16 og 18 år. DSK finder dog det foreslåede bødeniveau uproportionelt.

Bødeniveauet fastsættes med baggrund i straffen for salg af puff-bars og lattergas. Der er dog meget stor forskel til disse varetyper. Puff-bars og lattergas må slet ikke sælges fra danske dagligvarebutikker, hvorimod tobak, nikotin og alkohol er lovlige produkter.

Der bør skelnes mellem overtrædelser, hvor butiksejeren vælger at sælge ulovlige varer, og hvor butikken sælger fuldt lovlige varer, men hvor der sker en beklagelig fejl begået af en ansat, der – trods instruktion og grundig oplæring – har fejlvurderet en kundes alder.

En bøde i niveauet 50.000 kr. kan true en række af de mindste butikker på deres fortsatte eksistens. Den nuværende regering præsenterede i foråret 2023 en tilskudsordning til små- og mindre dagligvarebutikker på 40.000 kr. pr butik med baggrund i energipriserne. Her var det regeringens opfattelse at 40.000 kr. kunne gøre forskellen mellem liv og død for en række butikker. Den nu foreslåede bødestørrelse for en førstegangsovertrædelse ligger vel at mærke over dette beløb- og der skelnes som udgangspunkt ikke i forhold til butiksstørrelser.

Et egentligt salgsforbud for en hel varegruppe, som f.eks. tobak, vil – især for de mindre butikker – true en butik på den fortsatte eksistens. Det skyldes at tobak typisk udgør en væsentlig større andel af den samlede omsætning i de små butikker.

DSK mener, at dette ikke kan være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

På den baggrund anbefaler DSK, at bødesatserne fastholdes i hvert fald indtil digital alderskontrol, er indført, som DSK nu i syv år har foreslået. Derudover bør der indføres et købsforbud for unge under salgaldersgrænserne. Et sådant forbud ville være med til at stoppe købelysten hos de unge kunder.

Det gældende ensidige salgsforbud gør, at de unge kunder ikke på nogen som helst måde har en interesse i, IKKE at udfordre de gældende salgaldersgrænser.

Røg- og dampfrie miljøer

DSK ser gerne, at indførelse af røg- og dampfrie miljøer udvides udover det allerede aftalte.

Det vil være en effektiv måde at begrænse det samlede forbrug på. Alt for ofte er debatten om begrænsning om forbruget fokuseret på afgift, og dermed på pris. Ulempen ved en høj afgift/pris er, at en vis andel af forbruget flytter til illegal- og/eller grænsehandel. Hvis der i

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

stedet fokuseres på at minimere steder, der kan ryges, gør man i mindre grad rygning til en social begivenhed og dæmper samtidig forbruget.

Specifikke bemærkninger til forslagets enkelte dele

DSK har nærmere kommentarer til en række af forslagets bemærkninger.

Forbud mod udlevering mv. af tobakssurrogater

Det foreslås i § 18 a, i lov om tobaksvarer, et forbud mod at indføre, købe, udlevere og modtage mv. tobakssurrogater omfattet af forbuddet.

Det er DSK's vurdering, at flere tusinde butikker udleverer pakker til forbrugerne, når de forinden har foretaget indkøb online. Brevhemmeligheden forhindrer at butikkerne åbner pakkerne for at kontrollere pakkens indhold. Indeholder pakken forbudte produkter, er det alene forbrugers ansvar og det er alene forbrugeren, der skal sanktioneres.

DSK's anbefaling

- I § 18 a, stk. 2, i lov om tobaksvarer bør der indsættes en undtagelse for butikker, der udleverer pakker til forbruger, så brevhemmeligheden kan overholdes.

Regulering af indretning af detailbutikker

Det foreslås i § 4 a, stk. 2, i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år, at der indføres betydelig regulering af butikkernes indretning.

Det er DSK's vurdering, at den foreslåede regulering er særdeles byrdefuldt og unødigt restriktivt. Forbuddet i den foreslåede § 4 a, stk. 2, nr. 1, om at bestemte varer må ikke placeres på "samme eller på tilstødende hyldefag" vil – dog med store byrder til følge – kunne overholdes i større og i de allerstørste butikker. Men jo mindre en butik er, desto vanskeligere vil butikken have ved at skulle tage højde for meget detaljerede og rigide krav til placering af en ikke ubetydelig del af butikkens sortiment. Det fremgår af den politiske aftale om en forebyggelsesplan målrettet mod børn og unge, s. 8, at

"kravet til placering er under hensyn til, hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik, herunder i særdeleshed for mindre lokale købmænd".

Denne del af aftaleteksten er ikke afspejlet i lovforslaget.

DSK påpeger, at der ikke er data, der underbygger effekten af den foreslåede regulering, men byrderne – også løbende – vil være mærkbare.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

Det er DSK's vurdering, at forslaget vil være særdeles byrdefuldt for butikkerne på daglig basis. En lang række varer flyttes kontinuert rundt mellem forskellige placeringer.

For at imødekomme især de mindre butikker helt konkret, bør det f.eks. klart fremgå hvad der betegnes som indgangsparti mht. kravet i den foreslåede § 4 a, stk. 2, nr. 2, om at alkoholholdige drikkevarer ikke må placeres ved indgangspartier. Indgangspartier kan alene være området (forpladsen) lige foran butiksindgangen. I mange butikker er salgsarealet i starten af butikken beregnet til kampagnevarer/spotvarer/aktuelle varer, som også fra tid til anden kan være alkoholholdige drikkevarer. Forbrugerne vil forvente at finde disse varer sammen med øvrige aktuelle kampagnevarer.

Derudover bør ordet «køleskab» i den foreslåede § 4 a, stk. 3, erstattes af «kølemøbel». Det bør være uden betydning om et kølemøbel er med eller uden låger og om det er vertikalt eller horisontalt.

Det bør tydeliggøres i det i den foreslåede § 4 a, stk. 3, at en gavekurv ikke nødvendigvis fremstår indpakket med en kurv, men kan lige så vel være en anden form for sampakning.

Endelig bør der – i tæt samarbejde med branchen - udarbejdes et grundigt vejledningsmateriale ligesom der skal lægges vægt på vejledning ved tilsynsbesøg.

DSK's anbefaling

- Kravene bør på ingen måde strammes yderligere udover det allerede foreslåede, der allerede i foreliggende form er særdeles vidtgående. Fokus må være på, at der ikke bør være en forvekslingsrisiko mellem alkoholholdige varer og øvrige varer.
- Hensynet til «hvad der er praktisk muligt for den enkelte butik, herunder i særdeleshed for mindre lokale købmænd» i den politiske aftale skal afspejles i lovforslaget.
- I den foreslåede § 4 a, stk. 2, nr. 2, bør indgangspartier defineres som arealet foan butiksindgagen, dvs. inden man som kunde bevæger sig ind i butikken.
- I den foreslåede § 4 a, stk. 3, bør ordet «køleskab» erstattes af «kølemøbel», der er mere dækkende for det inventar, der anvendes i butikkerne.
- I den foreslåede § 4 a, stk. 3, bør det fremgå at en gavekurv ikke nødvendigvis fremstår indpakket med en kurv.
- Der bør – i tæt samarbejde med branchen - udarbejdes et grundigt vejledningsmateriale ligesom der skal lægges vægt på vejledning ved tilsynsbesøg.

Forbrugerombudsmandens brug af skjult identitet

Det foreslås i § 25, stk. 3, i lov om markedsføring, at Forbrugerombudsmanden skal kunne gøre brug af skjult identitet ved tilsyn efter markedsføringsloven.

Det er DSK's vurdering, at tilsyn, hvor myndighederne ikke giver sig til kende eller identificerer sig som tilsynsmyndighed, er en retspolitisk glidebane i lighed med brugen af anonyme

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

kontrolkøbere. Der bør være en konkret mistanke om et kriminelt forhold før myndighederne arbejder under skjult identitet.

DSK's anbefaling

- Den foreslåede mulighed for Forbrugerombudsmanden at kunne gøre brug af skjult identitet ved tilsyn bør helt udgå. Der bør være en konkret mistanke om et kriminelt forhold før myndighederne arbejder under skjult identitet.

Forbud mod proxy salg

Det foreslås, at der i lov om elektroniske cigaretter og i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år, indføres et forbud mod at personer over aldersgrænsen mod betaling køber produkter på vegne af andre, der er under aldersgrænserne. DSK bakker op om forslaget.

Det fremgår dog ikke af lovforslaget, hvordan myndighederne vil sikre lovens overholdelse.

DSK's anbefaling

- Det bør fremgå af lovforslaget, hvordan myndighederne vil sikre forbuddet mod proxy salg overholdes.

Bemyndigelse til standardisering af cigaretter mv.

Det foreslås i § 21, stk. 2 og 4, i lov om tobaksvarer m.v., at Sundhedsstyrelsen får bemyndigelse til at fastsætte regler om krav til udseendet på cigaretter mv. Der henvises til andre lande; herunder Norge og Holland.

Det er DSK's forståelse, at der er markant forskel på reglerne i Norge og Holland, da de lange "100-cigaretter" ikke synes tilladte i Holland. De lange "100-cigaretter" udgør mere end en tredjedel af det danske marked.

DSK's anbefaling

- Det bør undgås, at der ved fastsættelse af krav til udseende af cigaretter ulovliggøres en betydelig del af markedet, da forbrugerpræferencer kan medføre en markant stigning i grænse- og illegal handel, hvis tilsvarende produkter fortsat er fuldt lovlige i lande som Sverige, Tyskland og Polen. .

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol

Højere bødestraf og mulighed for at fratage retten til salg af produkter

Det foreslås, at bødeniveauet i udgangspunkt skal starte på 50.000 kr. Der henvises til produktloven. Det fremgår desuden, at den erhvervsdrivende ikke skal have mulighed for reelt at opnå fortjeneste ved at bryde reglerne.

Det er DSK's vurdering, at en henvisning til og sammenligning med produktloven er ikke retvisende. Sælger en butik ulovlige varer f.eks. lattergas eller puff-bars, har butikkens ledelse bevidst valgt at overtræde loven. De pågældende varer må slet ikke udbydes til salg. Hvis der sker et salg af tobak, nikotin eller alkohol er tale om fuldt ud lovlige varer. Sker der slag til en mindreårig, skyldes det en fejlagtig vurdering af en butiksmedarbejder. Det fremgår af § 2 a i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år, at sælgeren skal kræve fremvisning af gyldig billedlegitimation, hvis sælgeren er i tvivl om, at kunden er fyldt 16 eller 18 år.

De to typer forhold kan derfor ikke sammenlignes. Et bødeniveau på 50.000 kr. ved salg af ulovlig lattergas kan ikke sammenlignes med salg af en lovlig vare, hvor der sker en fejlurdering af kundens alder fra den butiksansatte.

Endelig bør der skelnes til den potentielle fortjeneste ved ulovligt salg. Det kan oplyses, at detailhandelens fortjeneste ved salg af en pakke cigaretter er typisk ca. 3,00 – 3,50 kr. pr. pakke. Også det taler imod et bødeniveau, der starter på 50.000 kr. Især små- og mindre butikker kan risikere at måtte lukke, hvis de får en ikke-budgetteret omkostning i det niveau. En sådan bøde kunne være fair, hvis det var en bevidst ledelsesbeslutning om at se stort på lovgivningen. Sådan er det ikke når der sker en fejlurdering af kundens alder.

Som hovedregel forældes de fleste krav efter 3 år. Nogle krav dog først efter 5 år, ganske få efter 10 år. Det er DSK's opfattelse, at en periode på op til 10 år er en urimelig lang periode, hvor 3 fejl – begåede af menige butiksansatte – med op til næsten 5 år mellemrum (f.eks. 2025, 2030 og sidst i 2034) kan udløse en karantæne for salg af en hel varegruppe. Det er uproportionalt; især når det fortsat ikke er ulovligt for de unge kunder at købe de omhandlende varer og der ligeledes heller ikke er indført digital alderskontrol.

DSK's anbefaling

- Bødeniveauet bør fastsættes så salg af ulovlige produkter, som f.eks. lattergas, straffes hårdere end salg af lovlige produkter, hvor der sker en fejlurdering af kundens alder. Et bødeniveau for en fejlurdering, der starter på 50.000 kr., er derfor alt for højt.
- En overtrædelse bør «forældes» efter 3 år, hvilket synes at være udgangspunktet i de almindelige regler om forældelse.

Høringsvar vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge –
tobak, nikotin og alkohol

Særlige kommentarer til vurderingen af forslaget økonomiske og administrative konsekvenser

DSK har en række bemærkninger til Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering af forslaget økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Det fremgår af regeringsgrundlaget, s. 26, at regeringen vil "*aktivt arbejde for at mindske mængden af byrder på erhvervslivet.*"

Manglende grundlag for konsekvensvurderingen

Det fremgår udtrykkeligt af lovforslaget, at der *ikke* foreligger et grundlag for at vurdere konsekvenserne af lovforslaget.

Det er DSK's vurdering, at flere centrale dele af lovforslaget vil pålægge detailhandelen mærkbare byrder. Her tænkes især på krav til placering af visse varegrupper og særlige regler for butikker i nattelivszone.

Den største byrde vil definitivt være et eventuelt krav til vareplacering. Mange varer flyttes rundt og kan stå på flere pladser inden for en uge. Her vil butikkerne fremover opleve en daglig byrde, hvis en lang række varer, ikke må placeres i umiddelbar nærhed med en lang række andre varer. Anslået 6.-7.000 butikker har et detailsalg af alkohol. Der er tale om væsentlige byrder, der bør vurderes.

På den baggrund er det heller ikke realistisk at betragte udskiftning af skilte i forbindelse med ændringen fra 16,5% alk. til 6,0% alk. som værende under bagatelgrænsen.

I lovforslaget lægges desuden op til nærmere krav om produktregulering samt standardisering af en række tobaksprodukter mv. Også her vil butikkerne blive ramt af omstillingsbyrder, hvis nuværende – lovligt – produkter skal udfases og ombyttes med nye varer. Denne omstillingsbyrde er heller ikke opgjort.

DSK mener, at det ikke er tilfredsstillende, når der ikke foreligger en fyldestgørende og grundig vurdering af konsekvenserne af de foreslåede byrder.

Det er i modstrid med regeringsgrundlaget at øge mængden af byrder – og nu lægges der op til væsentlige byrder for tusindvis af virksomheder - og endda helt uden at analysere effekten eller konsekvenserne af de foreslåede byrder.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen

Vicedirektør
cbn@dsk.dk
Mobil 23 45 30 59

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

sum@sum.dk

att:

Mette Nygaard Enevoldsen

mnen@sum.dk

Høringssvar del II af udmøntningen af forebyggelsesplanen

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

DI Fødevarer takker for invitationen til at afgive høringssvar vedrørende del II af udmøntningen af forebyggelsesplanen. Vi forholder os i svaret til de dele af lovforslaget, der vedrører alkoholholdige drikkevarer.

Sammenfatning

- DI Fødevarer bakker op om intentionen om, at børn ikke skal drikke alkohol, og at unge bør drikke mindre alkohol, og at deres alkoholdebut bør ligge senere. Her er der således også sket en positiv udvikling over de seneste 10 år mod en fortsat mere ansvarlig alkoholkultur blandt den danske ungdom.
- DI Fødevarer bakker op om at sænke alkoholprocenten for alkoholholdige varer, som 16-17-årige må købe i butikker. Dette bidrager til at mindske forbruget af højalkoholprodukter blandt unge.
- DI Fødevarer er stærkt bekymret over, at forslagene vedrørende placering af alkohol i butikker går videre end den politiske aftale som dette lovforslag er en udmøntning af (forebyggelsesaftalen, november 2023). Med de konkrete forslag påføres der en stor byrde på detailhandlen.
- Forslaget om, at butiksplacering begrænses således, at alkoholholdige drikkevarer ikke er forbundet med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn og unge, var ikke en del af den politiske aftale om forebyggelsesplan. Området er i dag reguleret i Alkoholreklamenævnet, hvor det fortsat bør ligge.

DI Fødevarer bakker op om intentionen i lovforslaget

DI Fødevarer er enig i, at børn ikke skal drikke alkohol, og at unge bør drikke mindre alkohol og have en senere alkoholdebut end det er tilfældet i dag. Med dette lovforslag tages der store skridt til at understøtte den i forvejen positive udvikling mod en fortsat mere ansvarlig alkoholkultur blandt den danske ungdom.

Positivt at alkoholprocenten for salg til 16-årige sænkes

Det foreslås at produkter med en alkoholprocent på mere end 6 pct. ikke må sælges til 16-17-årige (mod 16,5 pct. i dag). DI Fødevarer støtter dette tiltag.

Begrænsning af alkoholplacering i butikker udgør en stor byrde for butikslivet

De foreslåede begrænsninger til placering af alkoholprodukter i butikker er vidtgående og vil udgøre en stor byrde for butikslivet. For særligt de mindre butikker kan kravene om ikke at placere alkoholholdige drikkevarer i et hyldefag, der grænser direkte op til hyldefag med juice, læskedrikke, chips og slik være meget svært og omkostningstungt at efterleve i praksis.

DI Fødevarer anbefaler, at der i højere grad gives handlerum til, hvad der er praktisk muligt, særligt under hensyn til de mindre butikker. DI Fødevarer opfordrer ligeledes til at der foretages en politisk vurdering af, om kravene til placering i butikkerne i tilstrækkelig grad tager højde for, hvad der er praktisk muligt under hensyn til at undgå uproportionelle byrder for erhvervslivet.

DI Fødevarer anbefaler desuden at kravene om ikke at placere alkohol i indgangspartier tages ud af lovforslaget, idet forslaget er særligt vidtgående og ikke bygger på indhold fra den politiske aftale om forebyggelsesplanen.

Regulering af "Aktiv sportsudøvelse" og "arrangementer for børn og unge" i markedsføring af alkohol bør fortsat ligge hos Alkoholreklamenævnet

Det fremgår af lovforslaget, at alkoholholdige drikkevarer ikke må placeres på en sådan måde, at det forbindes med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn og unge. Dette er et nyt forslag, der ikke fremgår af den politiske aftale bag lovforslaget (Aftale om forebyggelsesplan, november 2023).

Alkoholreklamenævnet har siden år 2000 håndhævet retningslinjerne for markedsføring af alkohol, herunder at markedsføring ikke må forbinde alkohol med aktiv sportsudøvelse, og at alkohol ikke må markedsføres i sammenhænge (herunder arrangementer), der henvender sig til børn og unge. Erfaringerne med retningslinjerne har vist, at Alkoholreklamenævnets afgørelser bliver efterlevet.

DI Fødevarer anbefaler, at bestemmelsen vedrørende butiksplaceringer, der kobler alkohol med "aktiv sport" og "arrangementer for børn og unge", der ikke er baseret på aftalen om

forebyggelsesplanen, tages ud. Dette af hensyn til, at de konkrete områder allerede er dækket af Alkoholreklamenævnets retningslinjer. Såfremt bestemmelsen fastholdes, opfordres til en samarbejdsaftale mellem Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet, så de overlappende regelsæt om markedsføring af alkohol følger samme praksis.

Med venlig hilsen

Frederikke Thye Fester
Chefkonsulent, DI Fødevarer

Til Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

GEJSERs høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af del II af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak nikotin og alkohol)

GEJSER har modtaget Indenrigs- og Sundhedsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

GEJSER takker for muligheden for at kommentere udkastet, og ønsker at bidrage med følgende:

Indholdsfortegnelse

Til § 2 punkt 4 og § 5 punkt 2 stk. 5 samt lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.9. Flere røg- og dampfrie miljøer samt forslag om indsættelse af to nye bestemmelser under § 20, hhv. § 20 a og § 20 b	s.1
Til § 2 punkt 1, 8 og 9 samt bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser vedr. § 2 punkt 1, 8 og 9.....	s.4
Til bemærkning vedr. Sikkerhedsstyrelsens kontrol på sociale medier i fremsendte høringsbrev	s.5
Vedr. politianmeldelser fra virksomheder udenom Sikkerhedsstyrelsen, og politiets beføjelser i disse sager ..	s.6
Øvrige bemærkninger	s.7
Afsluttende bemærkninger	s.9
Bilag.....	s.10

Til § 2 punkt 4 og § 5 punkt 2 stk. 5 samt lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.9. Flere røg- og dampfrie miljøer samt forslag om indsættelse af to nye bestemmelser under § 20, hhv. § 20 a og § 20 b.

Først og fremmest ønsker vi at gøre opmærksom på, at langt størstedelen af brugerne af e-cigaretter enten allerede er stoppet med at ryge, eller er i gang med at forsøge at stoppe med at ryge. Derfor mener vi ikke, at det er forsvarligt, at skiftet til e-cigaretter sidestilles med rygning, ved at tvinge brugere af e-cigaretter til at blive udsat for passiv rygning i de foreslåede såkaldte ”rygezoner”.

Vi gør opmærksom på, at flere brugere af e-cigaretter har skiftet røgen ud med damp, fordi de ikke er lykkedes med at stoppe med at ryge ved hjælp af de anbefalede rygestopmetoder, og at det derfor ikke giver mening, at disse personer ikke længere vil kunne vælge passiv rygning fra.

Vi er klar over, at forebyggelsesplanen blev indgået for at beskytte børn og unge mod tobak, nikotin og alkohol, og vil derfor også gerne understrege, at vi bakker fuldt ud op om, at børn og unge skal beskyttes, og ikke bør hverken bruge tobaks- eller nikotinprodukter. Men vi mener også, at det er politikere og myndigheders ansvar, at sikre de voksnes beskyttelse imod de skadevirkninger som forårsages af passiv rygning.

Vi ønsker også at gøre opmærksom på præambelbetragtning 48 i tobaksvaredirektivet¹, som lyder: ”Derudover harmoniserer dette direktiv ikke bestemmelserne om røgfri miljøer eller nationale salgsordninger eller nationale reklamer eller brand stretching, og det indfører heller ikke en aldersgrænse for elektroniske cigaretter eller genopfyldningsbeholdere. Under alle omstændigheder bør præsentationen af og reklame for disse produkter ikke føre til fremme af tobaksforbrug eller give anledning til forveksling med tobaksvarer. Medlemsstaterne kan frit regulere sådanne spørgsmål på deres eget område og opfordres til at gøre dette.”

Her bemærkes, at præsentationen af og reklame for disse produkter, ikke bør føre til fremme af tobaksforbrug eller give anledning til forveksling med tobaksvarer.

GEJSER gør opmærksom på, at e-cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin allerede er omfattet af regler som gør, at produkterne kan forveksles med tobaksvarer. Her kan b.la. nævnes; neutrale pakninger, forbud mod kendetegnende aroma samt forbud mod synlig anbringelse.

Ved at omfatte e-cigaretter af loven om røgfri miljøer, kommer Danmark tættere og tættere på, at sidestille e-cigaretter med tobaksvarer, hvilket strider imod EU's tobaksvaredirektiv og ikke mindst al sund fornuft.

Det er problematisk at omfatte e-cigaretter af loven om røgfri miljøer, idet fx ledere og arbejdsgivere som er omfattet af kapitel 2 § 4, i bekendtgørelse af lov om elektroniske cigaretter m.v., som allerede har taget stilling, og har tilladt brugen af e-cigaretter, og samtidig har forbudt tobaksrygning, med nærværende lovforslag bliver nødt til at tillade både røg og damp, for at sikre medarbejdernes ret til at fastholde deres rygestop igennem e-cigaretter, eller helt forbyde begge dele.

Hvis begge dele tillades, skal medarbejderne i fremtiden henvises til zoner hvor der både må ryges og dampes. Dette betyder, at brugerne af de langt mindre skadelige e-cigaretter vil blive udsat for skadelig passiv rygning.

Vi støtter fuldt ud, at ingen - hverken børn, unge eller voksne - bør udsættes for hverken passiv røg eller damp. Men hvis de eksisterende regler på området blev håndhævet korrekt, ville det umiddelbart heller ikke ske.

I 2018 udarbejdede Statens institut for Folkesundhed og Sundhedsstyrelsen en evaluering af kapitel 2 i Lov om elektroniske cigaretter, som viste at hverken kommuner eller andre virksomheder havde kendskab til lovens eksistens, men at disse alligevel havde udarbejdet retningslinjer for brugen af e-cigaretter. Evalueringen konkluderede også, at der ikke var evidens for, at passiv damp er skadeligt².

Et nyligt offentliggjort studie³ konkluderer, at børn der udsættes for passiv damp fra e-cigaretter indendørs optager 84% mindre nikotin end børn som udsættes for passiv indendørs rygning. Dette fordi 99% af nikotinen der produceres under brugen af e-cigaretter absorberes af brugeren selv. Hvorimod der ved rygning både genereres røg via udånding og igennem røgen fra den tændte cigaret.⁴

Studiet fokuserer på optagelsen af nikotin ved udsættelse af hhv. andenhånds-aerosol og røg, men forskerne gør også opmærksom på, at konklusionerne indikerer, at optagelsen af øvrige potentielt skadelige stoffer fra passiv damp fra e-cigaretter, som ikke er nikotin, formodes at være væsentligt lavere, fordi e-cigaretter leverer nogenlunde samme nikotinmængder som cigaretter, men derimod kun en brøkdel af de skadelige og kræftfremkaldende stoffer som cigaretter.

Forskerne bag studiet gør i øvrigt opmærksom på, at selvom studiet vedrører børn, vil man sandsynligvis kunne måle de samme resultater hos voksne.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0040>

² <https://www.ism.dk/Media/637643700673109300/Evaluering%20af%20kapitel%202%20i%20Lov%20om%20elektroniske%20cigaretter.pdf>

³ <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2821086>

⁴ <https://www.news-medical.net/news/20240711/Nicotine-absorption-is-much-lower-from-second-hand-vaping-than-from-second-hand-smoking.aspx>

For at tydeliggøre studiets resultater, kan man sammenligne med grænseværdien for nikotin, som fastsat i Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet⁵.

- Børn udsat for passiv rygning: Disse børn havde det højeste niveau af kotinin i blodet (0,494 µg/L), hvilket indikerer høj nikotinoptagelse.
- Børn udsat for passiv damp fra e-cigaretter: Disse børn havde lavere kotinniveauer (0,081 µg/L), hvilket er 83,6% lavere nikotinoptagelse sammenlignet med dem der var udsat for passiv rygning.
- Børn uden nogen form for passiv eksponering: Disse børn havde de laveste kotinniveauer (0,016 µg/L), hvilket er 96,7% lavere end dem der var udsat for passiv rygning.

Grænseværdien for nikotin i bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser i arbejdsmiljøet er fastsat til 0,5 mg/m³ (milligram per kubikmeter).

Måleenheden µg/L (mikrogram per liter) er anvendt i studiet, for måling af kotoninniveauer i blodet.

For at konvertere en koncentration fra mg/m³ til µg/L, bruges følgende forhold:

$$1 \text{ mg/m}^3 = 1000 \text{ µg/m}^3$$

$$1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ L}$$

$$1 \text{ mg/m}^3 = 1 \text{ µg/L}$$

Grænseværdien på 0,5 mg/m³ for nikotin i luften svarer derfor til 0,5 µg/L.

For at sammenligne resultaterne fra studiet med grænseværdierne for nikotin i luften konverteres resultaterne fra de 3 forskellige grupper med børn udsat for hhv. passiv røg, damp og børn uden nogen form for passiv eksponering:

- Børn udsat for passiv rygning: 0,494 µg/L =
0,494 µg/L er meget tæt på grænseværdien på 0,5 µg/L. For at være præcis er 0,494 µg/L kun 1,2% lavere end grænseværdien på 0,5 µg/L.
- Børn udsat for passiv damp fra e-cigaretter: 0,081 µg/L =
0,081 µg/L er betydeligt lavere end 0,5 µg/L. For at være præcis er 0,081 µg/L hele 83,8% lavere end grænseværdien på 0,5 µg/L.
- Børn uden nogen form for passiv eksponering: 0,016 µg/L =
0,016 µg/L er betydeligt lavere end 0,5 µg/L. For at være præcis er 0,016 µg/L hele 96,8% lavere end grænseværdien på 0,5 µg/L.

Resultaterne baserer på passiv udsættelse for hhv. røg og damp indendørs, hvorfor nikotinoptagelsen hos børn der udsættes for passiv røg eller damp udendørs forventes at være betydeligt lavere.

Disse resultater bør Indenrigs- og Sundhedsministeriet nøje overveje, og tage i betragtning.

Det er vigtigt for GEJSER at slå fast, at vi ikke mener, at børn og unge bør udsættes for passiv røg eller damp de steder hvor offentligheden har adgang. Dette fordi børn og unge har tendens til at efterligne voksne rollemodeller, hvorfor nogle børn og unge vil være i risiko for selv at starte med at ryge eller at bruge e-cigaretter. GEJSER bakker derfor op om, at brugen af cigaretter og e-cigaretter forbydes de steder hvor offentligheden har adgang. Vi bakker også op om forslaget om zoner hvor det ikke er hverken tilladt at ryge, dampe eller at bruge opvarmede tobaksprodukter. Dog mener vi, at der bør fastsættes krav om, at zoner hvor brugen af produkterne tillades skal opdeles, og evt. således at e-cigaretter og opvarmet tobak må anvendes i én zone og at rygning

⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/291#:~:text=54%2D11%2D5,EH>

tillades i en anden. Dette for at sikre, at brugere af e-cigaretter og opvarmet tobak ikke tvinges til at blive udsat for passiv rygning.

- GEJSER opfordrer til og anbefaler, at kapitel 2 i bekendtgørelse af lov om elektroniske cigaretter⁶ bevares, og at håndhævelse af eksisterende regler sikres.

Til § 2 punkt 1, 8 og 9 samt bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser vedr. § 2 punkt 1, 8 og 9

GEJSER har i forbindelse med de i lovforslaget foreslåede ændringer i § 2 punkt 1, 8 og 9 som ændrer definitionen af ”kendetegnende aroma” til ”aroma”, rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, for at få klarhed over hvilke konsekvenser de foreslåede ændringer kommer til at få.

Først og fremmest vil vi gerne sende en stor tak til ministeriet, for at tage vores henvendelse alvorligt, og for at bruge tid på at vejlede os – ikke mindst fordi tidspunktet for vores henvendelse var midt i sommerferien.

Da vi allerede har fået svar på vores henvendelse, og er blevet forsikret om, at ændringen ikke i praksis får betydning for de nuværende lovlige produkter på markedet, vil vi blot opsummere hvad der gav anledning til bekymringen og dermed vores henvendelse. Dette for at sikre, at der ikke i fremtiden bliver udstedt forbud mod nuværende lovlige e-væsker med eller uden nikotin samt aromatisætning:

I 2021, før eksisterende lovgivning trådte i kraft, blev der afholdt 2 møder mellem GEJSER, Sundhedsministeriet, Forbrugerombudsmanden, Sikkerhedsstyrelsen og diverse andre aktører fra e-cigaretbranchen, hvor myndighederne besvarede spørgsmål, som b.la. omhandlede smagsforbuddet.

På det første møde blev der b. la. spurgt ind til hvad der specifikt definerer en ”kendetegnende aroma”, fordi branchen havde brug for en sådan definition for at kunne leve op til kravene i den nye lovgivning.

Før det opfølgende møde, fik branchen tilsendt en samlet besvarelse over stillede spørgsmål fra første møde, hvor følgende fremgik:

- ”Sikkerhedsstyrelsen kan oplyse følgende: Der er med kendetegnende aromaer ikke tale om et ingrediensforbud, men at der ikke må være en kendetegnende smag af andet end tobak og mentol. Der er ikke fastlagt grænseværdier for, hvornår der er tale om en kendetegnende aroma, ligesom der ikke er referenceprøver at sammenholde med endnu.”

I nærværende lovforslag ændres definitionen af ”kendetegnende aroma” til ”aroma”, hvilket, som vi læser det, ser ud til at medføre et forbud mod andre aromaer end tobak.

Forhandlere af e-cigaretter er forpligtet til at registrere og mærke hver enkeltpakning og eventuel ydre emballage af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin med en fuld liste over alle de ingredienser der indgår i produktet i aftagende orden efter vægt. Sikkerhedsstyrelsen accepterer ikke samlebetegnelser over ingredienser, som eksempelvis aroma, hvorfor ingredienser skal angives på produkterne i form af kemiske betegnelser.

Udfordringen ved at ændre definitionen ”kendetegnende aroma” til ”aroma” er, at der ikke findes en specifik kemisk betegnelse for tobaksaroma, fordi en sådan ganske enkelt ikke eksisterer.

Aroma som udgør tobakssmag, består af en kombination af flere forskellige aromaer, og udgør af den grund flere forskellige kemiske betegnelser som derfor ikke vil kunne identificeres som værende tobaksaroma.

Tobaksaroma til e-cigaretter udvindes ikke af udtræk fra tobaksplanten, men består af en sammensætning af flere forskellige aromaer, som tilsammen udgør en kendetegnende aroma, som enten smager eller dufter af tobak, men som reelt aldrig har set skyggen af rigtig tobak.

E-væsker med tobakssmag smager ikke af afbrændt tobak, hvilket heller ikke kan lade sig gøre. Smagen af fx cigaretter, som afbrændes, smager heller ikke af tobak men mere af noget der minder om lugten af et skodfyldt askebæger. Smagen af tobak i e-væsker minder om duften af forskellige typer af tobak, og derfor er smagen også svær af definere, idet de aromaer som anvendes til at kombinere smagen af tobak, udvælges ud fra duft.

⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1876>

At definere smag ud fra duft er allerede praksis i både branchen og hos Sikkerhedsstyrelsen. Sikkerhedsstyrelsen gjorde i førnævnte samlede besvarelse af spørgsmål fra vores møde opmærksom på, at styrelsen ville foretage såkaldte sensoriske analyser af e-væsker, for at analysere hvorvidt en sådan indeholder en anden kendetegnende aroma end tobak og mentol, og opfordrede i samme ombæring branchen til selv at foretage disse analyser.

Vi har som sagt fået svar på vores henvendelse, og er blevet mere eller mindre forsikrede om, at ændringen i praksis ikke får betydning for nuværende lovlige e-væsker og aromaer, og derfor er formålet med opsummeringen blot, at gøre opmærksom på de udfordringer vi ser i forhold til den foreslåede ændring. Derfor håber vi også, at Sikkerhedsstyrelsen fortsætter praksis med at foretage sensoriske analyser, og dermed ikke udelukkende udsteder forbud ud fra ingredienslister.

Det bemærkes, at den foreslåede ændring heller ikke umiddelbart forebygger børns og unges forbrug af e-cigaretter, idet børn og unge slet ikke ser ud til at anvende e-cigaretter med tobakssmag. I 2020⁷ var der, ifølge SRØG, 6,5% af de 15-17-årige der brugte tobakssmag, og i 2023⁸ var der 0.

Til gengæld er forbruget af engangs-e-cigaretter samt e-væsker med frugt, slik eller andre søde smage blandt 15-17-årige, steget fra 64,9% i 2020 til 88,7% i 2023.

Undersøgelsen indikerer altså, at langt de fleste e-cigaretter, som anvendes af 15-17-årige, er ulovlige. Stramninger af lovgivningen for lovlige e-cigaretter vil derfor formentligt udelukkende ramme lovlige forhandlere og vores kunder, fordi et mindre udvalg vil tvinge forbrugerne over på det ulovlige marked, hvor udvalget er ubegrænset og ureguleret.

Til bemærkning vedr. Sikkerhedsstyrelsens kontrol på sociale medier i fremsendte høringsbrev:

Det fremgår i høringsbrevet fremsendt med nærværende lovforslag, at det bemærkes, at der i forbindelse med arbejdet med lovforslaget er opstået tvivl om de juridiske rammer for dele af Sikkerhedsstyrelsens kontrol på sociale medier, herunder at tilgå lukkede grupper, og at styrelsen derfor har indstillet denne del af deres kontrol midlertidigt.

GEJSER gør opmærksom på, at det ulovlige marked for e-cigaretter i Danmark, primært foregår via sociale medier, og at de nye regler, som trådte i kraft d. 1. juli 2024⁹, som gjorde det ulovligt at indføre, købe, modtage og besidde ulovlige e-cigaretprodukter, desværre ikke ser ud til at have haft den ønskede effekt.

Fra d. 1. - d. 7. juli foretog undertegnede 13 anmeldelser af offentlige grupper på Facebook¹⁰, hvor der foregik salg af ulovlige puff bars. META's afgørelser var skuffende. Kun 4 ud af 13 grupper blev lukket¹¹, og ved indvendinger over beslutningerne om ikke at lukke grupperne, bliver man bedt om at rådføre sig med en advokat.

D. 12. august foretog undertegnede endnu en søgning. Denne gang efter "puff" på Facebook. Resultatet var desværre som forventet, ikke overraskende – det er fortsat, trods forbud og lovstramninger, alt for nemt, at skaffe ulovlige e-cigaretter via de sociale medier.

Forskellen fra juli og til nu er blot, at salget ikke længere foregår i offentlige grupper på Facebook, men derimod i private, og at såfremt en gruppe bliver lukket, bliver der bare oprettet nye¹².

D. 24. juli 2024 bragte Ekstra Bladet en artikel om Facebookgruppen "Jungleavisen 2"¹³, hvor salg af alt fra narkotika til medicin, våben og ulovlige puff bars foregik. Artiklen førte tilsyneladende til lukning af gruppen, men en Google-søgning foretaget af undertegnede d. 12. august, viser at gruppen blev oprettet på ny, under nyt navn d. 27. juli 2024 – som en privat Facebookgruppe¹⁴.

⁷ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2020/paragraf_roeg

⁸ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2024/roeg_rapport_5_tobak_regler_adfaerd

⁹ <https://www.sik.dk/nyheder/dag-maa-du-hverken-indfoere-koebe-eller-modtage-ulovlige-e-cigaretprodukter>

¹⁰ Anmeldelser til Facebook vedr. salg af ulovlige puff bars, juli 2024:

¹¹ Kun 4 ud af 13 forskellige grupper blev fjernet:

¹² Søgning efter "puff" på Facebook d. 12. august 2024:

¹³ <https://ekstrabladet.dk/krimi/afsloring-vild-dansk-haelercentral-paa-facebook/10278183>

¹⁴ Ekstra Bladet bragte en artikel om gruppen "Jungleavisen 2" d. 24. juli 2024, som tilsyneladende førte til lukning af gruppen. D. 27. juli 2024 opstod gruppen på ny, under nyt navn:

Ét er, at der ikke allerede blev fastsat tydelige juridiske rammer for myndighedernes kontrol tilbage i 2019, da den første handleplan mod børn og unges rygning blev indgået, men at der fortsat i dag, 5 år senere, ikke er styr på den del, er mindst talt under al kritik.

Det illegale marked er stukket af, og udgør for det første en trussel for folkesundheden, fordi hverken forbrugere eller myndigheder aner hvad produkterne indeholder. Derudover udgør det illegale marked også en trussel for virksomheder som GEJSER, som forsøger at gøre en forskel for netop folkesundheden – men som gang på gang skal klandres for at være nogle ”værre nogen”, pga. mediernes dækning af nikotinsalg til mindreårige, som ikke har noget med os at gøre, men som jo netop skyldes myndighedernes mangelfulde kontrol.

GEJSER er blevet markant svækket med de seneste års tiltag på området, og særligt smagsforbuddet har gjort, at mange af vores hidtil trofaste kunder har vendt os ryggen, og har fundet steder på det illegale marked, at skaffe deres e-cigaretter.

Når vi så samtidig kan se, at myndighederne for det første ikke må tilgå de steder hvor den illegale handel primært foregår, men også at den illegale handel lever i bedste velgående, trods forbud mod besiddelse, indførsel, køb og modtagelse af ulovlige nikotinprodukter, så signalerer forebyggelsesplanerne altså ren symbolpolitik, som kun har til formål, at destruere det lovlige marked for e-cigaretprodukter.

Så længe myndighederne ikke har hverken ressourcer eller juridiske rammer til effektiv bekæmpelse af ulovligt salg af e-cigaretter, forebygger man ikke de unges forbrug af nikotin.

Til gengæld, hvis det var muligt at stoppe salget af ulovlige e-cigaretter, ville man sandsynligvis se et markant fald i e-cigaretforbruget blandt unge, fordi de unge ikke længere ville have adgang til produkterne.

Vedr. politianmeldelser fra virksomheder udenom Sikkerhedsstyrelsen, og politiets beføjelser i disse sager:

GEJSER har gennem årene oplevet, at Sikkerhedsstyrelsen ikke behandler anmeldelser fra både virksomheder og privatpersoner tilstrækkeligt eller slet ikke. I frustration over manglende handling fra Sikkerhedsstyrelsen, anmeldte vi derfor en anden virksomhed direkte til politiet for blandt andet ikke at være registreret som forhandler af e-cigaretter, samt for overtrædelse af reklameforbuddet og smagsforbuddet. Sagen var åbenlys, og da vi har anmeldt virksomheden adskillige gange siden 2017 uden reaktion fra Sikkerhedsstyrelsen, følte vi os nødsaget til at gå til politiet. Desværre meddelte Nordjyllands Politi, at Sikkerhedsstyrelsen er den ansvarlige myndighed, og de videresendte derfor anmeldelsen til dem¹⁵.

Vi oplever efterhånden, at det bliver mere og mere udfordrende at drive lovlig virksomhed i Danmark, fordi konkurrerende virksomheder, der bevidst bryder loven, får lov at slippe afsted med det.

Det skal nævnes, at GEJSER har en butik blot 100 meter fra den nævnte virksomhed. Sikkerhedsstyrelsen har været på kontrolbesøg i vores butik efter anmeldelsen, men de havde ikke planlagt tilsyn i den nævnte virksomhed.

Den 7. maj 2024 informerede Sikkerhedsstyrelsen GEJSER om, at anmeldelsen var blevet videresendt til afdelingen for planlægning af tilsyn. Virksomheden er dog stadig ikke registreret som e-cigaretforhandler, overtræder fortsat reklameforbuddet og sælger e-væsker, der ikke lever op til kravene jf. smagsforbuddet¹⁶.

GEJSER er opmærksomme på, at Sikkerhedsstyrelsen har fået flere ressourcer og beføjelser gennem Forebyggelsesplanerne, hvilket er positivt. Vi håber dog, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil overveje, om det skal være muligt at anmelde åbenlyse overtrædelser direkte til politiet for at lette Sikkerhedsstyrelsens arbejdsbyrde.

¹⁵ Anmeldelse til Nordjyllands politi vedr. ulovligt salg af e-cigaretter

¹⁶ <https://g.co/kgs/d9rXTWQ>

Øvrige bemærkninger og mulige løsninger:

Først og fremmest ønsker GEJSER at fremhæve, at vi bakker op om Indenrigs- og Sundhedsministeriets ønsker om at forebygge børns og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol.

GEJSER anbefaler, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet overvejer hvorvidt salg af tobaks- og nikotinprodukter udelukkende bør ske fra specialforretninger, som fx GEJSER. Et sådant tiltag vil sikre både kvalitet, alderskontrol, viden og ekspertise. Ikke mindst vil det gøre det betydeligt nemmere for kontrolmyndighederne på området at opspore, identificere og beslaglægge ulovlige produkter.

Professor i tobaks- og nikotforebyggelse Charlotta Pisinger og chef i Sundhedsstyrelsens enhed for forebyggelse og ulighed, Niels Sandø, har for nyligt udtalt til Videnskab.dk¹⁷, at det blandt andet er de mange ulovlige e-cigaretter som gør, at de er forbeholdne overfor at anbefale e-cigaretter til rygestop. Desuden frygter de begge, at en anerkendelse af e-cigaretter som skadesreducerende, vil få flere unge til at begynde med at bruge dem.

Vi er overbeviste om, at man ved udelukkende at tillade salg af tobaks- og nikotinprodukter via specialforretninger, vil kunne stoppe stigningen i børn og unges forbrug af tobaks- og nikotin produkter.

Vi kan være en del af løsningen:

GEJSER blev grundlagt på baggrund af stifter og administrerende direktør Jens Andersens eget rygestop, som lykkedes ved hjælp af e-cigaretter.

Der er sket meget i løbet af virksomhedens 12-årige eksistens, og vi indrømmer blankt, at vi i tidens løb, har begået fejl, som er blevet påpeget, og som vi har rettet op på. Én ting ændrer sig dog aldrig, og dét er, at vi hjælper voksne rygere med at stoppe med at ryge.

Vi er klar over, at I ikke anerkender e-cigaretter som en effektiv metode til rygestop, men det ændrer ikke på, at vores kunder ved, at e-cigaretter virker. **88%** af vores kunder er stoppet med at ryge ved hjælp af e-cigaretter, alle vores kunder er over 18 år og **72%** er ældre end 36 år.

Vi gør en forskel, og vil derfor kraftigt appellere til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om ikke at glemme alle de voksne, som ryger, og som ikke er lykkedes med at stoppe med at ryge, ved hjælp af de af Sundhedsstyrelsens anbefalede metoder.

I Danmark er der, ifølge Kræftens Bekæmpelse¹⁸ ca. 600.000 danskere, der ryger dagligt, og ifølge "Danskernes Rygevaner"¹⁹ har hele 75% af dem et ønske om at stoppe med at ryge. En analyse fra Lægeforeningen²⁰ viser, at det er en rigtig god ide, hvis man hjælper rygerne med at stoppe med at ryge, ved at tilbyde rygestopkurser og gratis rygestopmedicin. Hvis man gør det, kan man reducere andelen af rygerrelaterede indlæggelser med 3,8%, svarende til ca. 4000 indlæggelser pr. år.

I England har man taget skridtet videre, og har i flere år anbefalet de rygere, som ikke har kunnet stoppe på anden vis, til i stedet at skifte til e-cigaretter, for på den måde at reducere antallet af rygerrelaterede årlige indlæggelser. I starten af august blev et nyt britisk studie²¹ offentliggjort, hvoraf det fremgår, at hvis halvdelen af de britiske rygere skifter cigaretterne ud med e-cigaretter, vil man kunne reducere antallet af årlige indlæggelser med 13%, hvilket svarer til en årlig besparelse på hele £518 millioner (mere end 4,5 milliarder kr.).

Der er flere fordele end blot reduktion af antallet af hospitalsindlæggelser. For når man stopper med at ryge, kan der også være mange penge at spare på udgifter til medicin. En af de mange fordele ved at stoppe med at ryge er nemlig, at kroppens evne til at optage en lang række lægemidler normaliseres. Det gælder både når man stopper med at ryge uden hjælpemidler eller skifter til medicinske nikotinprodukter eller til e-cigaretter²² I mange tilfælde betyder rygeophør altså, at der kan opstå behov for nedjustering af medicindosis²³, hvilket i sidste ende kan føre til færre udgifter til medicin.

¹⁷ https://videnskab.dk/krop-sundhed/hvor-farlige-er-e-cigaretter-nye-studier-saar-tvivl-om-gaengse-opfattelser/?utm_medium=email&utm_source=vores-nyhedsbrev

¹⁸ <https://www.cancer.dk/forebyg/undga-roeg-og-rygning/fakta-om-rygning/voksnes-rygevaner/>

¹⁹ <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2023/Tobak/Danskernes-Rygevaner-2022.ashx>

²⁰ <https://www.laeger.dk/media/b1tdc9ro/laegeforeningens-analyse-2023-forebyggelse-af-indlaeggelser.pdf>

²¹ <https://www.independent.co.uk/news/uk/nhs-south-east-office-for-national-statistics-north-west-midlands-b2388739.html>

²² <https://psykiatrienssyddanmark.dk/fagpersoner/radgivning-om-psykofarmaka/artikler-om-psykofarmaka-og-kliniske-retningslinjer/antipsykotika/e-cigaretter-og-cyp1a2>

²³ <https://ugeskriftet.dk/videnskab/rygnings-og-rygestopmidlers-interaktion-med-laegemidler>

I England har man estimeret, at dosisreduktion i forbindelse med rygestop, alene på udgifter til psykofarmaka, vil kunne spare det britiske sundhedsvæsen £40 millioner årligt²⁴ (348 millioner kr.).

Ved at anbefale rygerne at skifte til e-cigaretter, vil man i Danmark kunne reducere antallet af rygerrelaterede indlæggelser endnu mere, end hvis man udelukkende tilbyder rygestopkurser og gratis rygestopmedicin. E-cigaretter kan hjælpe rygerne til at stoppe med at ryge²⁵, og har vist sig at være dobbelt så effektive²⁶, som de metoder der anbefales af Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen har ændret anbefalingerne for rygestopmedicin, hvorfor medicinen nu også anbefales til såkaldt off-label brug, i forbindelse med behandling af nikotinafhængighed²⁷, hvilket produkterne slet ikke er godkendt til. Derfor vil vi gerne opfordre til, at Sundhedsstyrelsen også ændrer anbefalingen for e-cigaretter, så de anbefales til både rygestop og nikotinafhængighed, selvom produkterne ikke, i medicinsk forstand, er godkendt til det.

E-cigaretter som godkendte medicinske rygestopprodukter:

Vi får ofte spørgsmålet om hvorfor vi ikke får godkendt vores produkter, hvis de er så gode til at hjælpe folk med at stoppe med at ryge, som vi siger de er.

For at komme jer i forkøbet, vil vi gerne svare på det.

Vi kan ikke få medicinsk godkendelse på de e-cigaretter vi sælger, fordi vi ikke producerer vores egne produkter, og derfor ikke har patent på dem. Virksomheden blev grundlagt på baggrund af Jens Andersens rygestop, efter han havde købt en mindre parti e-cigaretter udenlands, som han fik ideen om at videresælge. Efterspørgslen var stor, og på den måde blev GEJSER (tidligere SMOKE-IT) grundlagt. Vi importerer de e-cigaretter vi sælger, fra nogle af verdens største, bedste og mest anerkendte producenter, og det er altså dem der har rettighederne over produkterne, og som videreudvikler på baggrund af efterspørgsel.

Vi tester løbende de produkter vi sælger, og derfor er det også vigtigt for os, at de medarbejdere vi har ansat, selv har erfaring med brugen af e-cigaretter, og selv er stoppet med at ryge ved hjælp af disse. Vores store erfaring sikrer, at vi kan informere og vejlede vores kunder på et solidt grundlag, således at vi altid har et produkt der passer den enkelte kundes behov. Dét er i øvrigt hele grundtanken bag opfindelsen af e-cigaretten, at både produkt, smag og nikotinstyrke skal kunne tilpasses den enkeltes behov, for at opnå større chance for et succesfuldt rygestop.

Det er det vi kan, og det er det vi gør.

Årsagen til, at der heller ikke er andre der ansøger om at få en medicinsk godkendelse af en e-cigaret, er formentlig, at de Europæiske (og engelske) forhandlere er grundlagt på samme vilkår og med samme baggrund som GEJSER.

Årsagen til, at tobaksindustrien ikke har søgt om medicinsk godkendelse til et af deres e-cigaretprodukter, skal formentlig ses i lyset af, at deres produkter ikke fungerer nær så godt, som de øvrige produkter på markedet, men også at en medicinsk godkendelse vil blive anset som en blåstempling af alle e-cigaretter, fordi de faktisk virker til rygestop. En medicinsk godkendelse vil ikke ændre på markedsfordelingen, og vil ikke medføre et større salg af tobaksindustriens e-cigaretprodukter, fordi de øvrige produkter på markedet virker bedre – hvilket forbrugerne er klar over.

Det kan tilføjes, at tobaksindustrien (BAT) faktisk HAR fået medicinsk godkendelse til et e-cigaretlignende produkt²⁸, den såkaldte "E-voke", som de gør meget ud af at fortælle ikke er en e-cigaret. E-voke blev markedsført som værende et alternativ til cigaretter, til dem som ikke ville skifte til e-cigaretter, pga. frygt for EVALI²⁹ (lipid lungebetændelse, forårsaget af ulovlige THC-e-cigaretter tilsat e-vitamin acetat), før det blev offentligt kendt, hvad der forårsagede sygdommene. E-voke blev aldrig en succes, og årsagen er formentlig, at produktet er dyrere og dårligere end de øvrige e-cigaretter på markedet – endda BAT's egen e-cigaret, "Vuse".

²⁴ https://www.rcpsych.ac.uk/docs/default-source/improving-care/better-mh-policy/policy/pharmacy-guidance-smoking-and-mental-health-2017-update.pdf?sfvrsn=6f6015ad_2

²⁵ <https://medicalxpress.com/news/2023-08-largest-e-cigarettes-cessation-aid.html>

²⁶ <https://www.ox.ac.uk/news/2022-11-17-e-cigarettes-are-more-effective-nicotine-replacement-therapy-helping-smokers-quit>

²⁷ <https://www.sst.dk/da/nyheder/2023/laegemidler-til-nikotinafvaenning-kan-bruges-til-afvaenning-af-alle-former-for-tobak-og-nikotin>

²⁸ <https://news.trust.org/item/20140912062329-uhqv9>

²⁹ <https://videnskab.dk/krop-sundhed/nyt-studie-om-vaping-sygdom-pilen-peger-paa-tilsaetningsstoffer-ikke-selve-e-cigaretterne/>

Afsluttende bemærkninger:

GEJSER vil endnu engang takke for muligheden for at kommentere fremsendte lovforslag, og håber at Indenrigs- og Sundhedsministeriet nøje vil overveje vores betragtninger, tage dem alvorligt, og tage dem med i både nuværende og fremtidige drøftelser i forbindelse med lovgivning på området.

Vi står altid til rådighed for uddybning og til at besvare spørgsmål – også i forbindelse med eventuelle fremtidige drøftelser, der vedrører området e-cigaretter m.v.

Vi vil også denne gang opfordre til, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ”bruger” GEJSER i forbindelse med eventuelle tekniske spørgsmål i forbindelse med udfærdigelse af lovforslag m.v., og vil i samme ombæring også tilbyde, at bistå myndighederne med markedsovervågning, herunder overvågning samt anmeldelse af salg af ulovlige nikotinprodukter og e-cigaretter online og via. sociale medier.

Slutteligt vil vi endnu engang sende en stor tak til ministeriet, for hurtig hjælp og god vejledning i forbindelse med den tidligere nævnte henvendelse, som GEJSER sendte kort før sommerferien.

Tak.

Med venlig hilsen / Best regards

Jeanett Andersen

Kommunikationsansvarlig

GEJSER ApS

Erhvervsparken Klank 3, DK-8464 Galten

CVR / VAT DK32337260

+45 25 63 14 14

jeanett@gejser.dk

www.gejser.dk

Bilag til GEJSERs høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

Anmeldelser til Facebook vedr. salg af ulovlige puff bars, juli 2024:

The screenshot displays a vertical list of 13 Facebook reports. Each report consists of a small profile picture icon, a text description of the report, and a date. The reports are as follows:

- 1. **Frugtstænger Midtjylland**: "Du har anonymt anmeldt Frugtstænger Midtjylland for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede..." (4. juli 2024)
- 2. **Puff shop**: "Du har anonymt anmeldt Puff shop for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (4. juli 2024)
- 3. **Billigeste PUFF**: "Du har anonymt anmeldt Billigeste PUFF for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (4. juli 2024)
- 4. **puff, jylland**: "Du har anonymt anmeldt puff, jylland for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (4. juli 2024)
- 5. **Ny Puffbar Aarhus/Randers/Djursland**: "Du har anonymt anmeldt Ny Puffbar Aarhus/Randers/Djursland for at beskrive køb eller salg af..." (4. juli 2024)
- 6. **Puff-DK**: "Du har anonymt anmeldt Puff-DK for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (4. juli 2024)
- 7. **Puff-DK**: "Du har anonymt anmeldt Puff-DK for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (4. juli 2024)
- 8. **puff, jylland**: "Du har anonymt anmeldt puff, jylland for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (3. juli 2024)
- 9. **eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter.**: "eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede produkter." (1. juli 2024)
- 10. **Snus/Puff Nordjylland**: "Du har anonymt anmeldt Snus/Puff Nordjylland for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede..." (1. juli 2024)
- 11. **PuffBar 15k BILLIGST**: "Du har anonymt anmeldt PuffBar 15k BILLIGST for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede..." (1. juli 2024)
- 12. **Frugtstænger Midtjylland**: "Du har anonymt anmeldt Frugtstænger Midtjylland for at beskrive køb eller salg af stoffer, våben eller lovregulerede..." (1. juli 2024)

The final report includes a blue dot icon and the text "2 nye opdateringer" (2 new updates).

Kun 4 ud af 13 forskellige grupper blev fjernet:

Indhold fjernet af Facebook:

Besked fra support

Søndag den 7. juli 2024 kl. 21:34

Vi har fjernet det indhold (gruppe), du har anmeldt

Den gruppe, du har anmeldt, er blevet gennemgået. Eftersom den overtrådte vores fællesskabsregler, har vi fjernet den. Tak for din anmeldelse. Vi informerer Frugtstænger Midtjylland om, at gruppen er blevet fjernet, men ikke om, hvem der har anmeldt den.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:25

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Søndag den 7. juli 2024 kl. 21:30

Vi har fjernet det indhold (gruppe), du har anmeldt

Den gruppe, du har anmeldt, er blevet gennemgået. Eftersom den overtrådte vores fællesskabsregler, har vi fjernet den. Tak for din anmeldelse. Vi informerer Billigste PUFF om, at gruppen er blevet fjernet, men ikke om, hvem der har anmeldt den.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:25

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 09:19

Vi har fjernet det indhold (gruppe), du har anmeldt

Den gruppe, du har anmeldt, er blevet gennemgået. Eftersom den overtrådte vores fællesskabsregler, har vi fjernet den. Tak for din anmeldelse. Vi informerer Snus/Puff Nordjylland om, at gruppen er blevet fjernet, men ikke om, hvem der har anmeldt den.

Mandag den 1. juli 2024 kl. 10:59

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Indhold IKKE fjernet af Facebook:

Besked fra support

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 10:23

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:22

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Søndag den 7. juli 2024 kl. 21:29

Vi har ikke fjernet gruppen

Jeanett, endnu engang tak for din anmeldelse. Disse oplysninger hjælper os med at reducere uønsket indhold for dig og andre.

Vi bruger en kombination af teknologi og manuel gennemgang for at behandle anmeldelser og identificere indhold, der overtræder vores fællesskabsregler. I dette tilfælde har vi ikke fjernet det indhold, som du har anmeldt.

Hvis du mener, at vi har lavet en fejl, kan du anmode om en gennemgang af denne afgørelse inden for 180 dage.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:26

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 10:26

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 10:26

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:25

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trykt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 09:17

Vi har fjernet det indhold (gruppe), du har anmeldt

Den gruppe, du har anmeldt, er blevet gennemgået. Eftersom den overtræde vores fællesskabsregler, har vi fjernet den. Tak for din anmeldelse. Vi informerer Puffbar 15k BILLIGST om, at gruppen er blevet fjernet, men ikke om, hvem der har anmeldt den.

Mandag den 1. juli 2024 kl. 10:58

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Mandag den 1. juli 2024 kl. 15:14

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Mandag den 1. juli 2024 kl. 10:59

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 14:38

Din anmeldelse

Du har muligvis ret til at anfægte vores afgørelse ved domstolene. Du kan også sende vores afgørelse videre til et certificeret tvistbilæggelsesorgan. Få oplysninger

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 11:18

Din anmeldelse

Du har anmodet om en gennemgang af begivenheden. Vi sender en opdatering, når vi har gennemgået den igen.

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 09:23

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Mandag den 1. juli 2024 kl. 10:57

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 14:39

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 11:22

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Søndag den 7. juli 2024 kl. 21:30

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler. Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:24

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 09:24

Vi har ikke fjernet gruppen

For at sikre, at vores gennemgangsproces er så retfærdig som muligt, bruger vi samme sæt fællesskabsregler til at gennemgå alle anmeldelser.

Vi har kigget på det og vurderet, at gruppen overholder vores fællesskabsregler. Vi forstår, at dette kan være ubehageligt, og derfor anbefaler vi, at du undersøger de tilgængelige muligheder for at bestemme, hvad du ser.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

Du kan også anmode om en gennemgang inden for 180 dage, hvis du er uenig i afgørelsen om ikke at fjerne objektet.

Onsdag den 3. juli 2024 kl. 09:24

Vi har fjernet det indhold (gruppe), du har anmeldt

Den gruppe, du har anmeldt, er blevet gennemgået. Eftersom den overtrådte vores fællesskabsregler, har vi fjernet den. Tak for din anmeldelse. Vi informerer puff, jylland om, at gruppen er blevet fjernet, men ikke om, hvem der har anmeldt den.

Mandag den 1. juli 2024 kl. 10:58

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Besked fra support

Søndag den 7. juli 2024 kl. 21:32

Vi har ikke fjernet gruppen

Jeanett, endnu engang tak for din anmeldelse. Disse oplysninger hjælper os med at reducere uønsket indhold for dig og andre.

Vi bruger en kombination af teknologi og manuel gennemgang for at behandle anmeldelser og identificere indhold, der overtræder vores fællesskabsregler. I dette tilfælde har vi ikke fjernet det indhold, som du har anmeldt.

Hvis du mener, at vi har lavet en fejl, kan du anmode om en gennemgang af denne afgørelse inden for 180 dage.

Vi forstår, at dette kan være ubehageligt. Hvis du vil se mindre af The secret box på Facebook, kan du stoppe med at følge eller blokere vedkommende. [Læs mere om, hvordan vi handler ud fra anmeldelser som dine.](#)

Torsdag den 4. juli 2024 kl. 09:26

Vi har modtaget din anmeldelse

Tak, fordi du fortæller os om noget, der kan overtræde vores fællesskabsregler. Anmeldelser som din hjælper os med at bevare Instagram som et trygt og imødekommende sted.

Hvis du vil have, at vi skal gennemgå noget bestemt inden for en gruppe, bør du anmelde indholdet (f.eks. et billede) frem for hele gruppen.

I mellemtiden kan du se på valgmulighederne, der kan hjælpe dig med at styre det, du ser.

Vi underretter dig, når din anmeldelse er blevet gennemgået.

[Se valgmuligheder](#)

Så snart en gruppe bliver fjernet, bliver en ny oprettet.

Søgning efter "puff" på Facebook d. 12. august 2024:

- ← ✕
- FILTRE GRUPPER BY I NÆRHEDED AF MIG OFFENTLIGE GRUPPER MINE GRUPPER
- **Puff bar**
Privat · 759 medlemmer · 20 opslag om dagen
[Bliv medlem](#)
 - **Puffbars**
Privat · 3,9 tusind medlemmer · 20+ opslag om dagen
[Bliv medlem](#)
 - **Puff bars dk**
Offentlig · 5,3 tusind medlemmer
[Bliv medlem](#)
 - **Puff-Dragen**
Privat · 593 medlemmer · 6 opslag pr. dag
[Bliv medlem](#)
 - **Puff FYN DK - Poul Puffersen**
Offentlig · 88 medlemmer
[Bliv medlem](#)
 - **Puff Bar Aalborg**
Offentlig · 603 medlemmer
[Bliv medlem](#)
 - **Puff puff**
Offentlig · 11 medlemmer
[Bliv medlem](#)
 - **vape and puff bar**
Offentlig · 1,6 tusind medlemmer
[Bliv medlem](#)

Puffbars Danmark (RandM 7000)

Privat · 454 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Puff puff

Privat · 69 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Puff Fyn 2.0

Privat · 122 medlemmer

[Bliv medlem](#)

"RAZZ SUGAR PUFFS"

Privat · 103 medlemmer

[Bliv medlem](#)

E-cigaret og væske

Offentlig · 1,6 tusind medlemmer

[Bliv medlem](#)

TORNADO PUFF 7000 / 9000 / 12000

Privat · 213 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Puff Puff Pass

Privat · 56 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Trekantsområdet Puffbar

Offentlig · 137 medlemmer

[Bliv medlem](#)

puffs Swedens,Denmark , Norway

Privat · 191 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Puffs-the-west

Offentlig · 68 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Puff-DK

Privat · 462 medlemmer

[Bliv medlem](#)

Ekstra Bladet bragte en artikel om gruppen "Jungleavisen 2" d. 24. juli 2024, som tilsyneladende første til lukning af gruppen. D. 27. juli 2024 opstod gruppen på ny, under nyt navn:

<https://www.facebook.com/groups/460073396915765/>

Dem der ved det, ved det

Privat gruppe · 1,5 tusind medlemmer

Bliv medlem af gruppen

Del

Om Debat

Om denne gruppe

Velkommen til (Dem der ved det, ved det)

Gruppen er en sort gruppe, hvor folk kan ligge sine varer/ting op. Og det er kun for folk der (VED DET) FIK i den?!!??

Mvh admin teamet. Se mindre

- Privat**
Det er kun medlemmer, der kan se, hvem der er med i gruppen, samt deres opslag.
- Synlig**
Alle kan finde denne gruppe.
- Historik**
Gruppe oprettet 27. juli 2024. Se mere
- Moscow, Russia**

Medlemmer - 1,5 tusind

Organisationen mod online kriminalitet og 5 andre medlemmer er administratorer.

Der er sider i denne gruppe. Sider kan være administreret af flere personer, der kan se alle gruppe-medlemmer og indhold. [Læs mere](#)

Aktivitet

- 4 nye opslag i dag
108 den seneste måned
- 1504 medlemmer i alt
+ 154 i den seneste uge
- Oprettet for 2 uger siden

Anmeldelse til Nordjyllands politi vedr. ulovligt salg af e-cigaretter

Fra: H51006@politi.dk <H51006@politi.dk>

Sendt: Wednesday, 1 May 2024 11.20

Til: Jens Andersen <jens@gejser.dk>

Emne: Vedr. anmeldelse af ulovligt salg af e-cigaretter til Nordjyllands Politi.

Til Jens Andersen.

Nordjyllands Politi har modtaget din anmeldelse vedr. ulovligt salg af e-cigaretter.

Da sikkerhedsstyrelsen er særmyndighed for området, har Nordjyllands Politi videresendt din anmeldelse dertil.

Nordjyllands Politi gør således ikke yderligere i sagen.

Der henvises til politiets J.nr. 5100-83979-00159-24

Med venlig hilsen

Henrik Staal
Politiassistent

NORDJYLLANDS POLITI

Central Visitation
Jyllandsgade 27,
9000 Aalborg.

Mobil +45 5144 9553
e-mail: hst006@politi.dk

Høringssvar vedr. lov om tobaksvarer og forskellige andre love (Del II af Forebyggelsesplanen målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol)

Hjerteforeningen takker for at kunne afgive høringssvar på lovforslag, der udmønter del II af Forebyggelsesplanen om børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol. Tobak, nikotin og alkohol er risikofaktorer for hjerte-kar-sygdom, og tidlig debut blandt børn og unge har stor betydning for vaner i voksenlivet samt udgør en selvstændig risiko for børn og unges fysiologiske udvikling. Markedsføring og tilgængelighed har enorm betydning for børn og unges vaner, og det er bekymrende, at 35,9 % af unge mellem 15 og 29 bruger mindst et tobaks- eller nikotinprodukt¹, samt at 74 % af 15-16-årige i Danmark har drukket alkohol inden for den sidste måned².

Hjerteforeningen bifalder, at Forbrugerombudsmanden og Sikkerhedsstyrelsen med lovforslaget får en række nye og forstærkede redskaber til at sikre overholdelse af gældende lov, herunder højere bødestrafte, administrativ ret til udskrivning af bøder og fratagelse af ret til at forhandle produkter samt konfiskation og tilsyn gennem skjult identitet.

Hjerteforeningen anbefaler af hensyn til børn og unges sundhed og store sårbarhed over for kommerciel markedsføring, at lovgivningen i fremtiden styrkes yderligere på følgende områder:

- Eksisterende og ny lovgivning bør omfatte alle potentielt nye typer af produkter med indhold af derivater og analoger af nikotin, som er kemisk forskellige, men har sammenlignelige virkninger og afhængighedsudfordringer.
- Unge (samt ansatte) i små værtshuse er fortsat ikke ordentligt beskyttet mod rygning indendørs. Undtagelsen i Lov om Røgfri Miljøer for "traditionelle værtshuse" med serveringsarealer under 40 m² bør således fjernes.
- Alkoholvolumenprocenten for lovligt salg af drikkevarer til personer under 18 bør sænkes til 0 fra butikker med detailsalg. Endvidere bør regler for markedsføring og særligt digital markedsføring af alkoholholdige drikkevarer strammes.

Specifikke kommentarer til lovforslaget

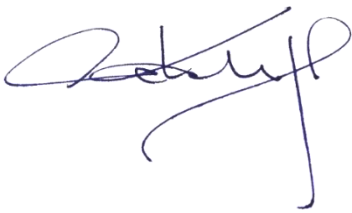
- Mentolsmag bør inkluderes under smage, som er forbudt i Lov om tobaksvarer m.v. §2. Smag af mentol, mint og spearmint er jf. monitoreringen §RØG de mest populære smage blandt børn og unge i nikotinposer. Derfor undrer det, at disse smagsvarianter fortsat er tilfaldt i nikotinposer/tobakssurrogater.

1 §RØG – en undersøgelse af tobak, adfærd og regler Udvalgte tendenser 2023, rapport 5, Statens Institut for Folkesundhed, 2024.

2 ESPAD Report, 2019, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020

- Lovgivning bør som nævnt generelt foregribe nye produkttyper/nye nikotin-lignende molekyler. Dette bør også gælde bestemmelser, som sikrer standardiseret udseende på produkter, jf. Lov om tobaksvarer m.v. §10, §21, §22, samt bestemmelser, som sikrer nikotinfri miljøer i Lov om røgfri miljøer §1.
- Regler for placering og markedsføring af alkoholprodukter i butikker bør strammes og præciseres yderligere, så børn og unge ikke eksponeres for direkte og indirekte markedsføring, jf. Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol BEK 583 §4.

Med venlig hilsen

Anne Kaltoft
Adm. direktør

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Sendt pr. mail til sum@sum.dk med kopi til mnen@sum.dk

Odense, den 14. August, 2024

RE: Høring - udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Sagsnr.: 2023 - 7323

House of Oliver twist A/S vil gerne takke for muligheden for at fremsende bemærkninger til ovennævnte lovudkast.

Lovforslaget udmønter dele af den politiske aftale om en forebyggelsesplan målrettet børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol, som blev indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti og Alternativet den 14. november 2023. Aftalen skal bidrage til at nedsætte børn og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol – og understøtte mere rummelige og inkluderende fællesskaber.

Denne målsætning støtter vi fuldt. Omvendt er det vigtigt at bemærke at vores produkter – traditionel spunden tyggetobak / tobakspastiller ikke er relevante for børn eller unge mennesker. Tobakspastiller anvendes primært og næsten udelukkende af voksne tidligere rygere.

Såfremt de voksne rygere fortsat ønsker at bruge tobak og nikotin, bør disse have mulighed for at kvitte rygningen ved at skifte til røgfrie produkter med skadesreducerende egenskaber. Derfor har tobakspastiller fortsat sin berettigelse.

Vi ønsker desuden at gøre opmærksom på en række specifikke problemer i lovforslaget, som kan have unødigt store negative konsekvenser for vores virksomhed. Det skyldes de praktiske problemer med at efterleve visse dele af de påtænkte regler.

Specifikke bemærkninger vedr. mængdekravet i enkeltpakninger:

Lovforslaget lægger op til at Sundhedsstyrelsen får følgende bemyndigelse:

"Efter den foreslåede stk. 3 fastsætter Sundhedsstyrelsen nærmere regler om bestanddele i forhold til enkeltpakninger af tyggetobak.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Sundhedsstyrelsen får bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvor mange enheder eller vægt, der må være i hver enkeltpakning for tyggetobak.

Kravet til indhold i enkeltpakninger for tyggetobak skal så vidt muligt afspejle mængdekravet for cigaretter og rulletobak, som fremgår af § 7, stk. 3, og § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1064 af 4. juli 2016 med efterfølgende ændringer.

House of Oliver Twist A/S (Hermann Krüger's Eff. A/S) Børstenbindervej 1 – 5230 Odense M - Denmark	VAT/CVR: DK49298218	Tel: +45 66 15 71 17 www.oliver-twist.com info@oliver-twist.dk
--	------------------------	--

Hensigten med reguleringen er, at industrien ikke kan spekulere i forskellige pakkestørrelser og forhindre, at prisstigninger, eksempelvis ved afgiftsforhøjelser, camoufleres ved at komme en mindre mængde i pakken."

Det lyder endvidere i lovforslaget under 2.7. Standardisering m.v.

"Nikotinposer og tyggetobak sælges ofte i dåser med ca. 20 poser. Der er dog også fundet nikotinposer, som er pakket i 5 stk. pr. enkeltpakning. På baggrund af viden fra cigaretter er der grund til at tro, at mindre pakker kan være med til at gøre produktet mere tilgængelige for forbrugere, herunder børn og unge, ved at fastholde (lavere) priser. Modsat kan enkeltpakninger med mange poser potentielt påvirke antallet af nikotinposer, der indtages.

Det foreslås derfor, at Sundhedsstyrelsen bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om bestanddele i forhold til enkeltpakninger af tyggetobak og tobakssurrogater. Ved fastsættelse af et produkts mængdekrav skal det så vidt muligt afspejle mængdekravet for cigaretter."

I dag gælder et krav i bekendtgørelse BEK nr. 1064 af 04/07/2016 §7 stk. 3 om, at

"Enkeltpakninger med cigaretter skal indeholde 20 cigaretter, hverken flere eller færre"

Trods den åbne formulering i lovforslaget: *"skal det så vidt muligt afspejle mængdekravet for cigaretter"* giver ovenstående store bekymringer for vores virksomhed hvis den specifikke bestemmelse om 20 stk. i enkeltpakninger fastholdes.

Dette er i praksis umuligt pga. vores produkters håndværksmæssige karakter. Det vil med største sandsynlighed betyde, at vi ikke længere kan fremstille og afsætte produkter på det danske marked, hvorved en væsentlig andel af vores forretning bortfalder. Ultimativt vil det kunne lede til lukning af vores virksomhed og tab af arbejdspladser.

Oliver Twist er historisk traditionelt tyggetobak, spundet i hånden af hele tobaksblade. Traditionen går helt tilbage til 1805, hvor virksomheden er grundlagt. Tobakken varierer og håndværket varierer. Derfor er ikke to tobakspastiller (tyggetobaks portioner) ens. Vores enkeltpakninger vejer altid 7 gram og indeholder på grund af omtalte varians mellem ca. 25 stk. til ca. 35 stk. Det er aldrig ens, men vægten af enkeltpakningerne er altid den samme – 7 gram. Tobaksafgiften afregnes ligeledes efter vægt og ikke efter antal.

Hele vores produktion, pakning og emballering er tilrettelagt efter, at enkeltpakninger afvejes og indeholder 7 gram. Sådan har det været i årtier. Det er umuligt for os at pakke efter stk.-tal uden uoverskuelige økonomiske konsekvenser.

Oliver Twist sælges på en række markeder, og på alle markeder gælder, at produkterne afsættes i samme type enkeltpakninger – altid 7 gram. På markeder med tobaksafgift afregnes afgiften altid efter vægt – aldrig efter stk.-tal.

House of Oliver Twist A/S (Hermann Krüger's Eftf. A/S) Børstenbindervej 1 – 5230 Odense M - Denmark	VAT/CVR: DK49298218	Tel: +45 66 15 71 17 www.oliver-twist.com info@oliver-twist.dk
---	------------------------	--

Kunne man – som et tænkt eksempel - reducere antallet i hver enkeltpakning til 20 stk. ville vægten af enkeltpakningerne variere og aldrig være den samme. Hvordan skulle man så afregne afgiften og påsætte tilsvarende afgiftsmærker?

Vi ser det ligeledes i modstrid med lovforslagets intention, hvis antallet kunne reduceres til 20 stk. Det ville betyde lavere vægt af enkeltforpakningerne, reduktion af afgiften og dermed forbrugerprisen. Stik mod lovforslagets intention.

Oliver Twist tyggetobak anvendes udelukkende af voksne mennesker og er ikke relevant for børn og unge som nævnt for nikotinposer. Antallet af tobakspastiller (portioner) har aldrig ledt til et større forbrug som nævnt potentielt for forbruget af nikotinposer ved større antal i enkeltpakninger.

Vi foreslår derfor i stedet, at man specifikt for tyggetobak definerer: *"Enkeltpakninger med tyggetobak skal indeholde minimum 20 stk./portioner"*

Om man ønsker at undlade dette for den sub-kategori af tyggetobak der betegnes "chew-bags" / tyggeposer, foreslår vi at man specifikt for "traditionel spunden" tyggetobak (Som den Oliver Twist fremstiller) definerer: *"Enkeltpakninger med traditionel spunden tyggetobak skal indeholde minimum 20 stk."*

Vi håber, med denne henvendelse, at have belyst problemstillingen omkring traditionel spunden tyggetobak og det foreslåede mængdekrav, så forslaget om at definere et specifikt antal på 20 stk. i enkeltpakninger undlades eller ændres som foreslået, således vi kan sikre virksomhedens fortsatte eksistens.

Med venlig hilsen

Peer Dyhr

Adm. Direktør

House of Oliver Twist A/S

House of Oliver Twist A/S (Hermann Krüger's Eff. A/S) Børstenbindervej 1 – 5230 Odense M - Denmark	VAT/CVR: DK49298218	Tel: +45 66 15 71 17 www.oliver-twist.com info@oliver-twist.dk
--	------------------------	--

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K
J.nr. 2023 - 7323

19. august 2024

Høringsvar til "Forslag til Lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)" - J.nr. 2023 - 7323

JTI Danmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til høringen af dette lovforslag, der har til formål at implementere de sidste dele af [forebyggelsesplanen målrettet børn og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol](#).

JTI Danmark (herefter JTI) er en del af Japan Tobacco Group, en af verdens førende producenter af tobaks- og nikotinprodukter. Koncernen opererer i over 130 lande og har 45.000 ansatte. JTI markedsfører såvel cigaretter som nye produkter, inklusive nikotinposer og opvarmet tobak, på internationalt plan.

Det er JTI's grundholdning, at tobaks- og nikotinholdige produkter er for myndige voksne, som på et oplyst grundlag om de risici, der er forbundet med de individuelle produkter, kan træffe beslutning om at ryge eller forbruge andre nikotinprodukter.

Mindreårige bør ikke forbruge produkterne eller have adgang til dem.

Ligeledes bør hverken mindreårige eller myndige personer købe eller forbruge illegale tobaks- og nikotinprodukter.

Indledende bemærkninger

JTI vil gerne rose, at *En forebyggelsesplan målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol*, som indeværende lovforslag bidrager til at udmønte, indeholder flere gode tiltag til skærpet håndhævelse af eksisterende lovgivning. Håndhævelse af eksisterende lovgivning udgør et effektivt værktøj i indsatsen mod illegal handel og er afgørende for at forebygge tobaks- og nikotinbrug blandt mindreårige.

Samtidig indeholder lovforslaget en række stramninger af produkt- og emballagereguleringen for tobaks- og nikotinprodukter.

JTI ønsker at bemærke, at restriktiv regulering af tobaks- og nikotinprodukter i tidligere tilfælde har haft u hensigtsmæssige effekter såsom stigende grænsehandel og et voksende illegalt marked.

Eksempelvis medførte introduktionen af et smagsforbud og standardiseret emballage på e-cigaretter ikke et fald i forbruget blandt de yngste aldersgrupper efter hensigten, men førte i stedet til en stigning i brugen af e-cigaretter blandt mindreårige, samt grobund for nye, illegale produkter, herunder de såkaldte *Puff Bars*, der sælges til mindreårige af kriminelle bagmænd¹. I forbindelse med indeværende lovforslag bør det sikres, at risikoen for øget illegal handel og andre utilsigtede

¹ TV2.dk, "[Mand sigtet for salg af puff bars til mindreårige på skoler](#)", januar 2024

konsekvenser, som ikke effektivt understøtter forebyggelsen af tobaks- og nikotinbrug hos mindreårige, minimeres.

Endvidere ønsker JTI at bemærke, at de foreslåede ikrafttrædelsesdatoer for skærpet produkt- og emballageregulering samt den foreslåede overgangsperiode for salg af "gamle" produkter er unødigt byrdefulde for erhvervslivet. Dette uddybes nedenfor.

For at sikre effektiv regulering og regelefterlevelse opfordrer JTI til konstruktiv dialog mellem myndighederne og branchen med henblik på nødvendig videndeling om særlige brancheforhold og teknisk ekspertise, både hvad angår implementeringsfrister og produktspecifik regulering. Transparent dialog med disse formål er fuldt ud forenelig med retningslinjerne for implementering af WHO's artikel 5.3.

Generelle bemærkninger

Indeværende lovforslag indeholder en lang række tiltag, som skærper reguleringen for nyere produkter, der er alternativer til brændbare cigaretter.

Alle tobaks- og nikotinholdige produkter indebærer sundhedsrisici, men studier indikerer, at en gruppe produkter har potentiale til at reducere risici forbundet med rygning, såkaldte Reduced Risk Products.

Reduced Risk Product (RRP) er et forbrugerprodukt med potentiale til at reducere de risici, der er forbundet med rygning, når det bruges af voksne rygere som et alternativ til brændbare cigaretter. Det kan eller kan ikke indeholde tobak og nikotin og/eller kræve en elektronisk enhed. Eksempler på RRP-produkter er opvarmede tobaksprodukter, e-cigaretter og nikotinposer.

Dette lovforslag lægger op til at RRP-produkter, der ikke i forvejen er det, i vid udstrækning skal være underlagt samme regulering som cigaretter.

JTI vil gerne advare om, at overregulering af nye produktkategorier vil fratage eksisterende voksne forbrugere muligheden for samt incitamentet til at vælge potentielt mindre skadelige alternativer til rygning. Endvidere øges risikoen for grænsehandel og illegal handel. Dette kan have en negativ effekt på såvel statens afgiftsprovener som de sundhedspolitiske målsætninger.

JTI støtter indførelsen af proportional, videnskabs- og evidensbaseret regulering af disse produkter, som gør det muligt for voksne forbrugere at træffe et informeret valg, og som sikrer, at voksne forbrugere, der ønsker at benytte et RRP-produkt, har adgang til kvalitetsprodukter fra lovligt producenter på det danske marked.

Specifikke bemærkninger

1. Forbud mod smagsstoffer i tobakssurrogater med undtagelse af tobak og mentol

JTI støtter principielt ikke forbud mod smagsstoffer i tobakssurrogater, idet det vil begrænse myndige forbrugeres mulighed for at vælge et skadesreducerende produkt, der lever op til deres

behov og præferencer, og som er produceret efter høje kvalitets- og sikkerhedsstandarder af legitime markedsaktører.

Et omfattende forbud mod smagsstoffer må forventes at øge grænsehandlen og den illegale handel, idet myndige forbrugere typisk vil købe deres foretrukne produkt et andet sted, hvis det ikke er tilgængeligt i deres butik. Dette øger desuden risikoen for at forbrugerne køber illegale produkter, imens staten mister afgiftsindtægter og kontrollen over markedet.

Mens smagsstoffer er vigtige for at bevare myndige forbrugeres frihed til at vælge deres foretrukne tobakssurrogat, bør smagene dog ikke appellere til mindreårige. JTI støtter derfor proportional regulering af henvisninger til smag på emballagen, så der ikke markedsføres produkter, der tydeligt appellerer til mindreårige.

2. Grænseværdier for nikotinindholdet i tobakssurrogater

Det foreslås, at Indenrigs- og Sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om grænseværdier for det maksimale indhold af nikotin i tobakssurrogater, der markedsføres her i landet, herunder det maksimale nikotinindhold i nikotinposer.

Danmark har allerede vedtaget Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/40/EU (TPD2), hvori det er bestemt, at medlemslandene skal sikre, at væsken i elektroniske cigaretter ikke må indeholde mere end 20 mg/ml, med henvisning til, at koncentrationen giver en nikotindosis, der kan sammenlignes med den tilladte nikotindosis fra en standardcigaret i den tid, det tager at ryge en sådan cigaret. For at begrænse de risici, der er forbundet med nikotin, bør de maksimale størrelser af genopfyldningsbeholdere, tanke og patroner ikke have en nikotinkoncentration på mere end 20 mg/ml.

JTI mener, at den nuværende regulering af det maksimale nikotinindhold for e-cigaretter er på niveau med et nikotinloft på 20 mg per pose for nikotinposer, og at dette derfor er en rimelig grænse for disse produkter. Dette er endvidere på linje med anbefalingerne i teknisk specifikation SIS/TS 72:2020 "Nikotinnehållande, tobaksfria orala produkter - Säkerhets- och kvalitetsrelaterade krav"² fra det Svenske Institut for Standarder.

Med et loft på 20 mg per pose er det muligt at fjerne det lille antal produkter, der indeholder meget høje koncentrationer af nikotin, fra markedet og samtidig sikre, at produkter på det danske marked kan imødekomme præferencerne hos voksne forbrugere.

3. Krav til standardiseret emballage for tobakssurrogater og teknisk udstyr, der benyttes sammen med opvarmede tobaksvarer

Det foreslås endvidere at indføre krav om standardiseret emballage for tobakssurrogater og teknisk udstyr, der benyttes sammen med opvarmede tobaksvarer.

² [Standard - Nikotinnehållande, tobaksfria orala produkter - Säkerhets- och kvalitetsrelaterade krav SIS/TS 72:2020 - Svenska institutet för standarder, SIS](#)

JTI støtter ikke, at der indføres standardiseret emballage for tobakssurrogater. Erfaringer fra adskillige lande viser, at standardiserede indpakninger på cigaretter og snus ikke har haft en påviselig forebyggende effekt i form af reduceret forbrug.

Hvad angår forslaget om at udbrede standardiseringskravene til emballagen på den tekniske enhed, der benyttes sammen med opvarmet tobak, ønsker JTI at fremhæve, at der her ikke er tale om et tobaks- eller nikotinprodukt, hvorfor det efter vores opfattelse ikke bør reguleres som en del af tobakslovgivningen.

4. Hjemmel til fastsættelse af regler om krav til udseendet på cigaretter og rulletobak samt krav til udseendet på tobakssurrogater

Det foreslås med lovforslaget, at Sundhedsstyrelsen får bemyndigelse til at fastlægge de nærmere krav til udseendet på cigaretter og rulletobak samt kravene til udseendet på tobakssurrogater.

Af s. 41 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at forslaget om standardisering af udseendet på selve cigaretten vil tage udgangspunkt i allerede indførte standardiseringskrav i Holland og Norge.

Såfremt Sundhedsstyrelsen kopierer den hollandske lovgivning i sin fulde udstrækning, vil blandt andet lange cigaretter (cigaretter i det såkaldte 100-format) blive forbudt i Danmark. Disse produkter udgjorde i 2023³ ca. 38% af det danske cigaretmarked. Ifølge JTI-data appellerer disse produkter primært til ældre forbrugere, mens forbruget er mindst blandt yngre, myndige aldersgrupper.

JTI mener, at det vil være uproportionalt at indføre krav til standardisering af det enkelte produkt. Som pointeret i afsnittet omhandlende foreslået regulering af smagsstoffer i tobakssurrogater, vil forbrugere typisk købe deres foretrukne produkt et andet sted, hvis det ikke er tilgængeligt i deres butik. Endvidere er standardiserede cigaretter lettere for kriminelle bagmænd at forfalske.

Lovgivning som risikerer at øge grænsehandlen og den illegale handel vil have negative økonomiske effekter for det danske erhvervsliv og ikke understøtte den politiske målsætning om at reducere børn og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol.

JTI henstiller på denne baggrund til, at eventuelle kommende krav til standardiseringen af udseendet på den enkelte cigaret ikke går længere end gældende krav i andre nordiske lande for at undgå utilsigtede negative konsekvenser såsom stigende grænsehandel og manglende forebyggelsesmæssig effekt. Ligeledes bør det fremgå af lovforslagets bemærkninger, at det med lovforslaget ikke er hensigten at ulovliggøre en større del af det danske cigaretmarked.

5. Ikrafttrædelse og overgangsperioder for skærpede produkt- og emballagekrav for tobaks- og nikotinprodukter

5.1 Manglende overholdelse af fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning

³ Nielsen-data

Det foreslås med lovforslaget, at producenter fra d. 1. april 2025 skal efterleve nye krav til indholdet i og udseendet på tobaks- og nikotinprodukter samt produkternes emballage.

JTI henviser til, at den foreslåede ikrafttrædelsesdato i lovforslaget ikke lever op til de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning jf. Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter⁴.

I Justitsministeriets vejledning fremgår det, at *"Regulering, som har direkte konsekvenser for erhvervslivet, skal som hovedregel træde i kraft enten den 1. januar eller den 1. juli."*

På den baggrund henstiller JTI til, at implementeringen af standardiseringstiltagene i nærværende lovforslag sker i overensstemmelse med de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning. Efterledes dette ikke, anmoder JTI Danmark om en begrundelse herfor.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at standardiseringen af indholdet i og udseendet på tobaks- og nikotinprodukter samt produkternes emballage skal fastlægges via bekendtgørelser. Det er for JTI endnu uklart, hvornår bekendtgørelserne med de detaljerede krav til produkterne og deres emballage vil blive udstedt og træde i kraft.

Da lovforslaget som hjemler bekendtgørelserne forventes at blive lovbehandlet i løbet af efteråret 2024, antages det derfor, at bekendtgørelserne tidligst vil blive udstedt ved årsskiftet.

Tobaksbranchen består primært af globale koncerner med internationale værdikæder, hvor produktionsplanlægning og -omstilling ikke kan gennemføres på få måneder. Endvidere er det afgørende, at produktionen planlægges og tilrettelægges på baggrund af klare, endeligt udstedte krav for at minimere økonomiske og praktiske byrder.

JTI henstiller til at implementeringen af standardiseringstiltagene i nærværende lovforslag sker i overensstemmelse med de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning, og at nye krav til produkter og emballage træder i kraft tidligst seks måneder efter at disse krav er endeligt udarbejdet og udstedt via bekendtgørelser.

5.2 Ændring af tidligere praksis for overgangsperioder

Det fremgår af lovforslaget, at nye krav til tobaks- og nikotinprodukter samt deres emballage skal træde i kraft d. 1. april 2025, hvorefter det ikke længere vil være lovligt at producere produkter, der ikke lever op til de nye krav, til det danske marked.

Der gives med lovforslaget mulighed for at sælge ud af "gamle" produkter indtil d. 1. juli 2025, altså i en periode på tre måneder. Dette er en afvigelse fra tidligere praksis, hvor der i forbindelse med implementering af neutrale pakker på tobaksvarer i 2021 blev givet en overgangsperiode i handlen på ni måneder.

⁴ [2.8.3.1. Fælles ikrafttrædelsesdatoer | Lovkvalitet](#)

I tillæg til den forkortede overgangsperiode fremgår det af lovforslaget, at bødestrafen for overtrædelse af reglerne for salg af tobaks- og nikotinprodukter hæves, samt at der introduceres mulighed for i en periode at fratage retten til at markedsføre tobaks- og nikotinprodukter.

I forbindelse med introduktionen af nye produktkrav kan der opstå usikkerhed om hvorvidt et givent produkt overholder gældende lovgivning – dette kommer i særdeleshed til udtryk i forbindelse med forslaget om at standardisere udseendet på den enkelte cigaret og nikotinpose, idet produktet ikke er synligt med mindre emballagen brydes.

Endvidere bemærker vi, at den foreslåede frist for at sælge tobaks- og nikotinprodukter, der ikke lever op til vidtgående nye produkt- og emballagekrav, ligger midt i en sommerperiode. Dette kan ikke alene forventes at medføre en øget byrde for detailhandlen i forbindelse med eventuel returnering af "gamle" varer, men kan også risikere at skabe øget grænsehandel, hvis forbrugerne oplever, at deres foretrukne produkter forsvinder fra de danske hylder midt i årets travleste rejsetid.

Med en overgangsperiode på ni måneder minimeres de økonomiske og praktiske byrder for erhvervslivet såsom fjernelse af restvarer fra hylderne, fragt samt destruktion af restvarerne med økonomisk tab til følge, og detailhandlen gives bedre forudsætninger for at efterleve de nye regler på området.

JTI henstiller derfor til, at tidligere praksis på området følges, og at der efter ikrafttrædelse af de nye produkt- og emballagekrav til tobaks- og nikotinprodukter gives en overgangsperiode på ni måneder til at sælge ud af "gamle" produkter.

Opsummering

JTI ønsker endnu en gang at takke for muligheden for at afgive bemærkninger til "*Forslag til Lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)*". Nedenfor fremgår en opsummering af JTI's anbefalinger til lovforslaget:

- For at sikre effektiv regulering og regelefterlevelse opfordrer JTI til konstruktiv dialog mellem myndighederne og branchen med henblik på nødvendig videndeling om særlige brancheforhold og teknisk ekspertise, både hvad angår implementeringsfrister og produktspecifik regulering. Transparent dialog med disse formål er fuldt ud forenelig med retningslinjerne for implementering af WHO's artikel 5.3.
- JTI mener, at den nuværende regulering af det maksimale nikotinindhold for e-cigaretter er på niveau med et nikotinloft på 20 mg per pose for nikotinposer, og at dette derfor er en rimelig grænse for disse produkter.
- JTI støtter principielt ikke forbud mod smagsstoffer i tobakssurrogater. Mens smagsstoffer er vigtige for at fastholde myndige forbrugeres frihed til at vælge deres foretrukne tobakssurrogat, bør smagene dog ikke appellere til mindreårige. JTI støtter derfor

proportional regulering af henvisninger til smag på emballagen, så der ikke markedsføres produkter, der tydeligt appellerer til mindreårige.

- Hvad angår forslaget om at udbrede standardiseringskravene til emballagen på den tekniske enhed, der benyttes sammen med opvarmet tobak, ønsker JTI at fremhæve, at der her ikke er tale om et tobaks- eller nikotinprodukt, hvorfor det efter vores opfattelse ikke bør reguleres som en del af tobakslovgivningen.
- JTI henstiller til, at eventuelle kommende krav til standardiseringen af udseendet på den enkelte cigaret ikke går længere end gældende krav i andre nordiske lande for at undgå utilsigtede negative konsekvenser såsom stigende grænsehandel og manglende forebyggelsesmæssig effekt. Ligeledes bør det fremgå af lovforslagets bemærkninger, at det med lovforslaget ikke er hensigten at ulovliggøre en større del af det danske cigaretmarked.
- JTI henstiller til, at implementeringen af standardiseringstiltagene i nærværende lovforslag sker i overensstemmelse med de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning, og at nye krav til produkter og emballage træder i kraft tidligst seks måneder efter at disse krav er udarbejdet og udstedt via bekendtgørelser.
- JTI henstiller til, at tidligere praksis på området følges, og at der efter ikrafttrædelse af de nye produkt- og emballagekrav til tobaks- og nikotinprodukter samt deres emballage gives en overgangsperiode på ni måneder til at sælge ud af "gamle" produkter.

JTI Danmark står til rådighed for at besvare eventuelle spørgsmål, som dette høringssvar måtte afstedkomme samt til at uddybe de afgivne bemærkninger.

Med venlig hilsen,

Anna Kalituha
Corporate Affairs & Communications Manager

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

sum@sum.dk

Att.: mnen@sum.dk

Cc: mnen@sum.dk

Dato: 27. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-00945

Dok. ID: 3473489

E-mail: LLO@kl.dk

Direkte: 3370 3834

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1 af 3

KL hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

KL takker for muligheden for at kommentere på lovforslag vedr. udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge (del II).

I KLs nye forebyggelsesudspil *Fremtidens Forebyggelse* anbefales det, at Regering og Folketing arbejder for, at prisen på tobak og andre nikotinprodukter stiger væsentligt, og at salg af alkohol til børn under 18 år forbydes: [udspil-forebyggelse-for-fremtiden-2018.pdf \(kl.dk\)](#).

KL finder det desuden vigtigt at skærpe fokus på, at nikotin er et giftstof, som er afhængighedsskabende, og at man kan få både fysiske og psykiske abstinenser, som kan påvirke adfærd og velbefindende, hvis man ikke får stoffet. KL hilser derfor lovforslaget med de syv hovedpunkter velkommen, som alle bidrager til at understøtte kommunernes målrettede tobaks- og nikotin- og alkoholforebyggende arbejde.

KL har stort fokus på røg- og dampfrie miljøer inde og ude og bakker op om forslaget om, at brugen af elektroniske cigaretter samt opvarmede tobaksvarer omfattes af reglerne for rygning af cigaretter.

KL bakker også op om forbud mod at indføre, købe, udlevere, modtage, fremstille, forarbejde og besidde tobakssurrogater, der har ulovlige aromaer eller et for højt nikotinindhold.

KL bakker desuden op om skærpet produktregulering for tobaks- og nikotinprodukter, hvor det foreslås at forbyde aroma i tobakssurrogater med undtagelse af en aroma af tobak og mentol, samt at der gives hjemmel til at fastsætte grænseværdier for nikotinindholdet i tobakssurrogater.

KL tilslutter sig også forslaget om at indføre krav om standardiseret emballage for tobakssurrogater og teknisk udstyr, der benyttes sammen med opvarmet tobak, samt at der gives hjemmel til at fastsætte krav til

udseendet på selve cigaretten, tobakssurrogater og rulletobak, herunder papir, filtre m.v.

KL bakker også op om højere bødestraf og mulighed for i en periode at fratage retten til at markedsføre tobaks- og nikotinprodukter ved overtrædelse af reglerne for tobaks- og nikotinprodukter. KL ser også positivt på forslaget om at fratage retten til at markedsføre tobaks- og nikotinprodukter ved gentagen markedsføring af tobaks- og nikotinprodukter, som er ulovlige at markedsføre i Danmark, samt ved ulovligt salg af tobak og nikotin til mindreårige. KL bakker i forlængelse af dette op om flere beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden jf. forslaget.

Derudover bakker KL op om at tydeliggøre, at proxysalg af tobaks- og nikotinprodukter og alkoholholdige drikkevarer til mindreårige er forbudt. Det forhold at personer over aldersgrænsen mod betaling køber produkterne på vegne af andre, der er under aldersgrænserne er et stort problem og noget SSP i kommunerne også har fokus på.

KL tilslutter sig forslaget om en skærpet regulering af salg af alkoholholdige drikkevarer, hvor det foreslås at indføre krav til placering af alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på over 1,2 i detailhandlen. Det foreslås derudover, at alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent på over 6 ikke må sælges til 16-17-årige, samt at alkoholholdige drikkevarer ikke må sælges til personer under 18 år mellem kl. 22.00-08.00 i nattelivszone. Her havde KL gerne set, at man havde indført en egentlig alkoholgrænse for børn under 18 år.

I forlængelse af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge understøtter KL kommunernes arbejde med at håndhæve røg- og nikotinfri skoletid og i at indføre røgfri- og nikotinfri udearealer på kommunale arealer, hvor børn og unge færdes.

KL anbefaler desuden kommunerne at udvide kommunens rygepolitik til at omfatte alle nikotinprodukter, dog undtaget rygeafvænningsprodukter, der er godkendt af Lægemiddelstyrelsen. Derudover anbefaler KL kommunerne at indgå samarbejde med lokale ungdomsuddannelser om at sikre en hensigtsmæssig røg- og rusmiddelkultur, herunder stop af nikotinprodukter.

KL opfordrer generelt til, at Regeringen fortsat arbejder for at gøre det nemt at træffe sunde valg som borger i vores land, og anbefaler i Forebyggelsesudspillet *Fremtidens Forebyggelse*, at Regering og Folketing sikrer, at regler mod salg af ulovlige og sundhedsskadelige produkter håndhæves effektivt og at regler for markedsføring af sundhedsskadelige produkter målrettet børn og unge skærpes.

Dato: 27. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-00945
Dok. ID: 3473489

E-mail: LLO@kl.dk
Direkte: 3370 3834

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Med venlig hilsen

Hørings svar vedr. lov om tobaksvarer og forskellige andre love (Del II af Forebyggelsesplanen målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol)

Kræftens Bekæmpelse takker for muligheden for at kommentere på forslaget, der udmønter del II af Forebyggelsesplanen om børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol.

Tobak og alkohol er kræftfremkaldende. Der kommer hele tiden nye tobaks- og nikotinprodukter på markedet, som appellerer til børn og unge, og gør dem afhængige af nikotin og fortrolige med rygning. Alkoholforbruget blandt danske børn og unge er samtidig alarmerende højt. Det er derfor afgørende med ambitiøs politisk handling.

Vi har følgende overordnede kommentarer og anbefalinger:

- **Positivt med forbedret kontrol og håndhævelse**

Det er godt og tiltrængt, at Forbrugerombudsmanden og Sikkerhedsstyrelsen nu kan udstede administrative bøder, anvende skjult identitet ved tilsyn og konfiskere ulovlige produkter. Det er også positivt, at man skærper reglerne vedrørende ulovlige nikotinposer og andre tobakssurrogater. Vi bakker også op om den forbedrede bødemodel med højere bødestraffe og mulighed for i en periode at fratage forhandlerne retten til at sælge tobak og nikotin.

- **Beskyt børn og unge mod nye produkter**

Børn og unge skal beskyttes mod den stadige strøm af nye tobaks- og nikotinprodukter. Der er f.eks. kommet produkter med nikotin-lignende stoffer på markedet, som risikerer at falde udenfor den eksisterende lovgivning. Vi opfordrer derfor til, at man indfører brede definitioner for nikotin og nikotin-analoger samt ensartet regulering af alle tobaks- og nikotinprodukter. Men hvis vi fremover skal undgå nye generationer af nikotinafhængige børn og unge, bør der indføres et totalt stop for nye tobaks- og nikotinprodukter på det danske marked. Det er den eneste måde at sikre, at der ikke vedvarende udvikles nye produkter for at udnytte smuthuller i loven og tiltrække børn og unge.

- **Røgfri miljøer: Fjern undtagelserne i rygeloven**

Det er langt fra tilstrækkeligt at indføre røgfri zoner på stadioner og røgfri legepladser. Det er på tide at fjerne undtagelserne i Lov om røgfri miljøer, så man f.eks. ikke længere må ryge på værtshuse under 40 m². I dag er det især de unge, som går i byen på disse værtshuse, og det er også blandt unge, man finder størst opbakning til at gøre værtshusene røgfri. Røgfri værtshuse beskytter også ansatte mod passiv rygning i arbejdsmiljøet.

- **Indfør en 18 års aldersgrænse for alkohol, som en del af en flerstrengt indsats**

Forslaget om at regulere alkohols placering i butikkerne, nattelivszoner og forbud mod proxysalg, er langt fra nok til at dæmme op for børn og unges voldsomme forbrug. Vi anbefaler at hæve aldersgrænsen til 18 år. En ensartet 18-års aldersgrænse er langt nemmere at implementere og håndhæve end forskellige aldersgrænser og nattelivszoner. Aldersgrænsen bør indgå i en bred, flerstrengt indsats med højere priser og begrænsning af markedsføring, så børn og unge effektivt beskyttes mod at begynde at drikke i en tidlig alder.

Vi har desuden følgende specifikke kommentarer til selve lovforslagets indhold:

Forbyd mentol, der er den mest populære smag blandt børn og unge

Lov om tobaksvarer m.v. §2: Med lovforslaget forbydes alle andre smage end tobak og mentol i nikotinposer. Det er godt, at man ønsker at gøre op med de søde smage. Men det er vigtigt, at smagsforbuddet også omfatter mentol, mint og spearmint, der er de allermest populære smage blandt børn og ungeⁱ. Disse smage er allerede forbudt i tobak, og det bør også gælde for e-cigaretter og tobakssurrogater.

Lov om tobaksvarer mv §10, 21 §22: Det er positivt, at man fremover vil begrænse antallet af nikotinposer i en pakke, og sætte en øvre grænse for nikotinindholdet. Det er også positivt, at man vil standardisere cigaretter og nikotinposer, så vi ikke fremover får farvestrålende cigaretter eller mini-nikotinposer, der sælges på, at man nemt kan skjule dem. Men også her er det vigtigt, at loven omfatter alle tobaks- og nikotinprodukter, så ingen produkter fremover frister børn og unge. Som nævnt er det samtidig afgørende, at definitionen af nikotin også omfatter nikotin-analoger, dvs. kemiske varianter af nikotin, som vi allerede nu har set på det danske marked.

Positivt, at opvarmet tobak og e-cigaretter nu er omfattet af rygeloven

Lov om røgfri miljøer §1: Det er rigtig godt, at opvarmet tobak og e-cigaretter fremover vil være omfattet af Lov om røgfri miljøer. Det vil give langt bedre beskyttelse mod udsættelse for røgen fra disse produkter. Eftersom produktudviklingen er eksplosiv på dette område, opfordrer vi til at fremtidssikre lovgivningen, så den omfatter alle former for tobaks- og nikotinprodukter/nikotinanaloger, som udsender emissioner, der kan optages af mennesker i nærheden. Det gælder f.eks. tobaksfri opvarmet tobak, hybrider mellem opvarmet tobak og e-cigaretter og lignende produkter, som risikerer snart at blive solgt på det danske marked.

Synlighed og markedsføring af alkohol skal begrænses markant

Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol BEK 583 §4 mv.: Alkohol er i dag både meget billigt og synligt i butikkerne, og mange produkter appellerer direkte til unge. Derfor er det positivt, at man med lovforslaget vil begrænse unges eksponering for alkohol i detailhandlen, ved at undgå placering af alkohol ved indgangen eller sammen med bestemte varegrupper. Men i dag er alkohol placeret og markedsført mange steder rundt omkring i butikkerne, f.eks. ved kasselinjer, hvor mange impuls køb sker, og på synlige og farvestrålende opsatser. Med forslaget vil alkohol fortsat kunne placeres iøjnefaldende steder i butikken. En enklere og mere effektiv løsning ville være, at alkohol kun placeres ét sted i butikkerne samt f.eks. bag disken, og at man ikke tillader markedsføring af alkohol i og udenfor butikken.

Mette Lolk Hanak

Mette Lolk Hanak
Forebyggelseschef

ⁱ De unge og yngre voksne går oftere på værtshus end andre aldersgrupper. 45 pct. af de 18-34-årige svarer, at de har besøgt en pub/bar/værtshus i løbet af de seneste 30 dage, og mere end halvdelen svarer, at der blev røget indenfor. 54 pct. af de 18-34-årige, mener, at lovgivningen skal ændres, så også de små værtshuse fremover bliver røgfri. Epinion for Kræftens Bekæmpelse, 2022.

ⁱⁱ Lund et al: §RØG – en undersøgelse af tobak, adfærd og regler. Udvalgte tendenser 2023, rapport 5, Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2024: Blandt de 16-29 årige: 43,3 % af de unge mænd bruger røgfrie nikotinprodukter med smag af spearmint eller anden mint, og 42,7 % bruger produkter med smag af mentol. Blandt kvinderne bruger 50,9 % røgfrie nikotinprodukter med smag af mentol, og 44,1 % bruger smag af spearmint eller anden mint.

København den 15. august 2024

Høring vedrørende udkast til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love

LOS takker for muligheden for at kommentere på høring vedr. udkast til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love.

LOS' medlemmer oplever i stigende grad udfordringer med tobakssurrogater, og det er LOS' opfattelse, at lovforslaget overordnet set vil kunne bidrage til at afhjælpe denne problemstilling. Det er ligeledes LOS' opfattelse, at lovforslaget spiller konstruktivt sammen med de nye regler vedr. alkohol og euforiserende stoffer, der medio 2024 er vedtaget i Lov om voksenansvar.

LOS finder det positivt, at man skærper muligheden for at købe/sælge/besidde ulovlige tobakssurrogater, herunder at man indfører grænser for nikotininhold. LOS finder, at dette er et relevant tiltag ift. at mindske forbruget af nikotin blandt børn og unge på børne- og ungehjem.

LOS finder det endvidere positivt, at man med lovforslaget sætter fokus på ulovligheden ved proxysalg af tobaks- og nikotinprodukter og alkoholholdige drikkevarer til mindreårige. LOS vurderer, at forslaget kan bidrage til at gøre det endnu sværere for børnene/de unge at få fat i disse produkter fra en tredjemand, idet incitamentet hos tredjemænd til at videresælge til mindreårige vil mindskes. Det er LOS' vurdering, at dette vil kunne hjælpe børne- og ungehjem i forebyggelsen af børn og unges forbrug af nikotin og alkohol.

LOS finder ligeledes, at forslaget om at sænke grænsen for 16 og 17-åriges køb af alkohol fra 16,5 % til 6 % vil bidrage til at forebygge børn og unges forbrug af stærkere alkohol, hvilket ligeledes vil understøtte børne- og ungehjems forebyggende arbejde i relation til unges anvendelse af stærkere spiritus.

Ved behov for yderligere kommentarer kan politisk chef Trine Schaldemose kontaktes på tsc@los.dk

Med venlig hilsen

Mads Roke Clausen

Direktør

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K
sum@sum.dk

Østerbro 07-08-2024

Høring vedr. lov om tobaksvarer og forskellige andre love

Lungeforeningen takker for muligheden for at afgive høring på forslaget, der udmønter del II af Forebyggelsesplanen om børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol.

Cigaretter og anden røgtobak er for 85-90 pct. årsag til udviklingen af lungesygdommen KOL, der er årsag til flest årlige dødsfald i Danmark og koster ca. 16.000 dødsfald årligt. Der kommer hele tiden nye tobaks- og nikotinprodukter på markedet som appellerer til børn og unge, og gør dem afhængige af nikotin og fortrolige med rygning.

Positivt med forbedret kontrol og håndhævelse

Lungeforeningen bakker op om, at Forbrugerombudsmanden og Sikkerhedsstyrelsen nu kan udstede administrative bøder, anvende skjult identitet ved tilsyn og konfiskere ulovlige produkter. Det er godt og tiltrængt. Vi bakker også op om den forbedrede bødemodel med højere bødestraffe og mulighed for i en periode at fratage forhandlerne retten til at sælge tobak og nikotin.

Samtidig er det positivt, at man skærper reglerne vedrørende ulovlige nikotinposer og andre tobakssurrogater.

Børn og unge skal beskyttes mod nye produkter

Det er vigtigt, at vi beskytter børn og unge mod nye tobaks- og nikotinprodukter. Vi ser nye produkter med nikotin-lignende stoffer, som risikerer at falde udenfor den eksisterende lovgivning. Derfor en opfordring herfra til at indføre brede definitioner for nikotin og nikotin-analoger samt ensarte regulering af alle tobaks- og nikotinprodukter.

Hvis vi skal undgå nye generationer af nikotinafhængige børn og unge, bør der indføres et totalt stop for nye tobaks- og nikotinprodukter på det danske marked.

Forbyd mentolsmag

Med lovforslaget forbydes alle andre smage end tobak og mentol i nikotinposer. Det er et godt tiltag. Men det er vigtigt, at smagsforbuddet også omfatter mentol, mint og spearmint, som er de allermest populære smage blandt børn og unge. Disse smage er allerede forbudt i tobak, og det bør også gælde for e-cigaretter og tobakssurrogater.

Vi finder det herudover positivt, at antallet af nikotinposer i en pakke begrænses og der sættes en øvre grænse for nikotinindholdet. Det er også positivt, at man vil standardisere cigaretter og nikotinposer. Endelig er meget positive over for, at opvarmet tobak og e-cigaretter fremover vil være omfattet af Lov om røgfri miljøer. Det vil give langt bedre beskyttelse mod udsættelse for røgen fra disse produkter.

Skulle høringssvaret medføre spørgsmål eller ønske om yderligere drøftelse, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Ann Leistiko, direktør i Lungeforeningen

LÆGEFORENINGENS HØRINGSSVAR TIL UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM TOBAKSVARER M.V. OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (DEL II AF UDMØNTNING AF DELE AF FOREBYGGELSESPANEN MÅLRETTET BØRN OG UNGE)

19. august 2024

Sagsnr: 2024- 4553

Lægeforeningen takker for muligheden for at kommentere på del II af udmøntningen af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge. Alle forebyggende initiativer, som mindsker tilgængeligheden af tobak, nikotin og alkohol blandt særligt børn og unge værdsætter Lægeforeningen.

Lægeforeningen mener dog, at barren i lovforslaget er sat alt for lavt og er fortsat uforstående overfor den manglende politiske vilje til at være mere ambitiøse på kommende generationers vegne. Lægeforeningen efterspørger bl.a. de tiltag, som forventes at have størst gennemslagskraft i at reducere forbruget af alkohol, tobak og nikotin:

- Markant højere priser på tobak og nikotin, så prisen overstiger 100 kr. pr. pakke
- En aldersgrænse på 18 år for salg af alkohol
- Højere priser på alkohol
- Mere fokus på at børn og unge ikke bliver udsat for reklamer på f.eks. sociale medier
- Indføre et totalt stop for nye tobaks- og nikotinprodukter på det danske marked

Lægeforeningen opfordrer derfor regeringen til at tage yderligere tiltag i brug for at mindske særligt børn og unges adgang til nikotin, tobak og alkohol. Det er nødvendigt med mere ambitiøse og omfattende tiltag for at sikre en sundere fremtid for vores børn og unge.

Desuden gør Lægeforeningen opmærksom på, at man kan tolke lovforslagets §4 stk. 2 som en lempelse af gældende forbud mod at markedsføre alkohol til børn under 18 år. Markedsføringsloven §11 stk. 2 siger, at "Handelspraksis rettet mod børn og unge under 18 år må ikke indeholde omtale af, billeder af eller henvisninger til rusmidler, herunder alkohol". Lægeforeningen mener, at det er vigtigt, at det stadig er ulovligt at markedsføre alkohol til børn og unge under 18 år.

Med venlig hilsen

Camilla Noelle Rathcke
Formand for Lægeforeningen

Formanden

Domus Medica
Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8500
Tlf.: +45 3544 8201 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: cnr@dadl.dk
www.laeger.dk

Høring over Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Nikotinbranchen takker for muligheden for at afgive høringssvar og vil i det følgende give sine bemærkninger til de dele af lovforslaget, der vedrører tobakssurrogater og røgfrie nikotinprodukter.

Nikotinbranchen støtter fuldtone hensigten med lovforslaget; at hindre mindreåriges adgang til røgfrie nikotinprodukter. Det kræver en flerstrengt indsats, hvor regulering følges af håndhævelse og en målrettet indsats mod det illegale marked.

Det er et udbredt og veldokumenteret¹ problem, at mindreårige har let adgang til røgfrie nikotinprodukter i såvel detailhandlen som på det illegale marked.

Det er imidlertid også Nikotinbranchens bekymring, at man med forebyggelsesaftalen af 14. november 2024 sidestiller cigaretter og røgfrie nikotinprodukter for så vidt angår reguleringen af produkterne.

Det er en ganske fejlagtig tilgang, idet de to produktkategorier har væsensforskellige skadesprofiler og omkostninger for den enkelte og samfundet. Desuden vil ensartet regulering give rygerne et fejlagtigt indtryk af produkternes sundhedsrisiko ved at signalere til nuværende rygere, der ønsker at stoppe, at røgfrie nikotinprodukter – modsat det som faktisk gør sig gældende² – skulle være lige så skadelige som cigaretter. Realiteten er, at røgfrie produkter er mindre skadelige nikotinkilder, der indebærer muligheden for at holde op med at ryge og fortsat bruge nikotin på en betydeligt mindre skadelig måde.

Som dokumenteret i rapporten ”*Sundhedsomkostninger ved brug af nikotinposer*” omdelt til Sundhedsudvalget som bilag 36 alm. del (2021-2022)³ indebærer brugen af nikotinposer betydelig skadesreduktion for de rygere, der skifter cigaretter ud med denne røgfrie nikotinkilde.

Det er Nikotinbranchens overbevisning, at de seneste års regulering af røgfrie nikotinprodukter udføres med skyklapper på og under henvisning til, at unge bruger produkterne. Mindreåriges forbrug er en særskilt problematik, der skal håndteres med bedre håndhævelse og oplysning, og som ikke bør stå i vejen for at flytte voksne rygere til mindre skadelige alternativer i det tilfælde, at de fortsat ønsker at bruge nikotin.

I Sverige har man årtier lang tradition for røgfri nikotin i form af snus og senere også nikotinposer. Sverige har samtidig EU's laveste antal daglige rygere⁴ og laveste forekomst af tobaksrelaterede dødsfald. Den danske regulering sidestiller cigaretter med røgfrie nikotinprodukter, og det vil ikke

¹ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2024/roeg_rapport_5_tobak_regler_adfaerd

² Health risk assessment of nicotine pouches - Updated BfR Opinion no. 023/2022, 7 October 2022 (bund.de)

³ <https://www.ft.dk/samling/2021/almindel/SUU/bilag/36/index.htm>

⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/andts-anvandning-och-ohalsa/anvandning/anvandning-av-tobaks-och-nikotinprodukter/vuxnas-bruk-av-tobaks--och-nikotinprodukter/>

give rygere tilskyndelse til at skifte cigaretterne ud med en mindre belastende nikotinkilde.

Det er efter Nikotinbranchens overbevisning muligt både at forhindre mindreåriges adgang til og forbrug af røgfrie nikotinprodukter og samtidig have produkterne på markedet inden for en regulering, der gør dem til attraktive alternativer for rygere, der ønsker at henlægge deres nikotinforgbrug til en betydeligt mindre skadelig produktkategori end cigaretter.

I det følgende gennemgås lovforslagets elementer vedrørende røgfrie nikotinprodukter fra Nikotinbranchens perspektiv.

Ikrafttrædelsestidspunktet

Det skal bemærkes, at der endnu en gang er tale om en ganske kort omstillingsperiode fra forslaget forventelige vedtagelse medio december til ikrafttrædelsesdatoen 1. april.

Det er for virksomhederne ikke muligt at omstille produktionen, før reguleringen er endeligt vedtaget, hvilket med den forventede sagsgang vil betyde de facto tre måneder til at omstille produktionen og distributionslinjerne.

At der vil være gået over et år fra indgåelsen af aftale om forebyggelsesplanen til vedtagelsen af dette lovforslag, gør for virksomhederne ingen forskel, da man ikke kan agere uden konkret viden om meget produktspecifikke tiltag, som der er tale om i dette udkast.

Da der for Nikotinbranchens medlemmers vedkommende er tale om multinationale virksomheder, hvoraf en del af produktionen foregår uden for Danmarks grænser, er tre måneder ikke en tilfredsstillende periode til omstilling.

Nikotinbranchen anser det for tænkeligt, at der kan blive tvivl om ikrafttrædelsestidspunktet, fordi der vil være behov for TRIS-notificering af de bekendtgørelser, der følger af lovforslaget om eksempelvis krav om nikotingrænse og standardisering. Indsigelser hertil kan medføre tvivl om ikrafttrædelsestidspunktet.

Flere ressourcer og beføjelser til myndighederne

Nikotinbranchen hilser håndhævelsestiltagene i forslaget velkomne. Håndhævelsen mod røgfrie nikotinprodukter – in casu nikotinposer uden afgiftsbetaling, manglende sundhedsadvarsler og/eller med ekstraordinært høje nikotinindhold – har længe været utilstrækkelig, hvilket afspejles i det store marked for ulovlige nikotinprodukter, særligt på internettet.

En ny undersøgelse foretaget af det uafhængige konsulenthus WSPM Group for at af Nikotinbranchens medlemmer påviser, at omkring 60 pct. af de fundne engangs-ecigaretter i de fem største, danske byer stammer fra udlandet. Ydermere viser en lignende undersøgelse af henkastede nikotinposedåser, at forekomsten af udenlandske produkter er steget fra 10,2 pct. som landsgennemsnit til 16,2 pct. i henholdsvis andet kvartal af 2023 og andet kvartal af 2024. Undersøgelsen dokumenterer således, at der forefindes ganske store mængder engangs-ecigaretter og nikotinposer, som ikke stammer fra Danmark, og hvor der således bl.a. ikke er betalt dansk afgift.

Det bekymrer Nikotinbranchen, at der grundet rekruttering og oplæring af nye årsværk til relevante myndigheder naturligt vil være en forsinkelse i indsatsen. Når forbrugermønstrene og infrastrukturen til at købe nikotinposer uden afgifter og - efter ikrafttrædelsen af dette lovforslag - med ulovlige smage allerede som beskrevet med reference til undersøgelserne overfor er grundlagt, bliver det blot endnu mere vanskeligt at gøre op med. Vi ser som noget nyt, at visse hjemmesider, der sælger parallelimporterede nikotinprodukter, nu også tyer til at lægge distributionsleddet over på forbrugeren uden (fejlagtig) henvisning til, at

afgiftsbetalingen dermed kan omgås.⁵

Nikotinbranchen dokumenterer løbende udviklingen på det illegale marked og deler sin viden med relevante myndigheder.

Begrænsning af lovlige smage

Nikotinbranchen hæfter sig ved følgende passus i lovforslaget og værdsætter anerkendelsen af, at den voldsomme udbredelse af ulovlige engangs-ecigaretter med smag, der især er udbredte blandt mindreårige og sælges på det illegale marked, skyldes begrænsningen af ulovlige smage i e-cigaretter:

Da der blev implementeret tilsvarende regler for elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin kunne der konstateres et stigende illegalt marked, hvor særligt elektroniske cigaretter med ulovlige smage og meget høje koncentrationer af nikotin alligevel var tilgængelige for børn og unge. (s. 23)

Derudover mener Nikotinbranchen ikke, at den foreslåede håndhævelse vil være tilstrækkelig til det dæmme op for det illegale marked for nikotinposer med ulovlige smage. Der er i forvejen et udbredt salg af nikotinposer uden afgift, danske sundhedsadvarsler mv. på internettet, og Nikotinbranchen frygter, at disse salgskanaler blot vil udvide salget og i visse forbrugeres øjne blive endnu mere attraktive, når de udover betydeligt lavere priser også vil kunne tilbyde ulovlige smage.

Det har vist sig i andre sammenhænge, at når først infrastrukturen i den illegale handel er etableret, er den vældigt svær at komme til livs. Det er Nikotinbranchens erfaring, at det samme gør sig gældende for markedet for illegale nikotinposer.

Standardisering

Nikotinbranchen er kritisk over for standardisering af emballagen på nikotinposer, fordi det erfaringsmæssigt ikke har haft effekt på cigaretter, som det ellers påstås i udkastet under henvisning til et ikke nærmere beskrevet review-studie. Som eksempel var der i Norge tre år efter indførslen af standardisering på snusdåser ikke sket fald i salget.⁶

Fra et brancheperspektiv har standardiserede indpakninger alene som effekt at "låse markedet" og være til fordel for markedslederne og indifferent for forbrugernes vaner og præferencer. Dertil kommer, at produkterne i forvejen er underlagt markedsførings- og udstillingsforbud, og en standardisering forekommer derfor at være et tiltag af i bedste fald symbolsk karakter.

Nikotigrænse

Nikotinbranchens position er, at man i Danmark bør lægge sig på linje med Sverige, hvor nikotigrænsen er 20 mg. pr. pose. Det vil give Danmark mulighed for at sammenligne med erfaringer fra Sverige og drage nytte heraf, givet at Sverige som tidligere nævnt har EU's laveste antal daglige rygere.

Nikotinbranchen noterer sig, at der i lovforslaget redegøres for nikotinindholdet i cigaretter. Her skal man imidlertid passe på med direkte sammenligninger mellem cigaretter og nikotinposer. Indholdet i nikotinposer er for mange produkters vedkommende højere end indholdet i cigaretter, fordi det fysiologiske optag sker gennem mundens slimhinde, der medfører et betydeligt lavere optag i kroppen, end der sker ved rygning, idet optag gennem lungevævet er langt mere effektivt

⁵ <https://radio4.dk/nyheder/CWQiM5BmCHmG4CMsKZbD>

⁶ https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/dette-er-effekten-av-standardpakkene-etter-tre-ar/14048535/?_ga=2.264332239.1787457391.1719482468-158094146.1719482468

både fsva. hastighed og udnyttelse af nikotinindholdet i det pågældende produkt.

Nikotinbranchen har på visse hjemmesider observeret, at nikotinposer med meget høje nikotinindhold er tilgængelige, herunder også for mindreårige idet alderskontrollen er ganske overfladisk⁷. En nikotingrænse på et rimeligt niveau vil ulovliggøre produkter med meget høje indhold, og det bifalder Nikotinbranchen. Det vil imidlertid også kræve virksom håndhævelse, idet nikotinposer med meget højt indhold vil udgøre en illegal vare, der i visse miljøer bliver en attraktiv handelsvare.

Sættes den lovlige nikotingrænse for lavt, vil det indebære risiko for, at det illegale marked vinder frem som leverandør af nikotinprodukter med niveauer, som brugerne kender i forvejen fra det lovlige marked.

Det er Nikotinbranchens overbevisning, at røgfrie nikotinprodukter indebærer et betragteligt skadesreducerende potentiale for de rygere, der ønsker at have et nikotinformbrug uden en række af de mange skadelige følger, der er forbundet med rygning. Reguleringen bør afspejle, at cigaretter og røgfrie nikotinprodukter grundlæggende ikke har andet til fælles end nikotin, og at reguleringen bør afspejle dette.

Mindreårige skal ikke have et nikotinformbrug, og deres adgang bør hindres. Tiltag i den forbindelse bør imidlertid ikke skade voksne rygeres tilskyndelse til at skifte til mindre skadelige nikotinkilder, idet der i det skifte er både individuelle og folkesundhedsmæssige gevinster at hente.

Med venlig hilsen

Inger Schroll-Fleischer, direktør
Nikotinbranchen

⁷ https://www.dr.dk/drtv/episode/kontant_-afhaengig-af-snus_434373

 Nikotinbranchen

Høringssvar til [Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love](#)

Vi hos Nærbutikkernes Landsforening har følgende høringssvar:

Forringelse af erhvervslivets vilkår: Ændring af tidligere praksis for overgangsperioder

- Det foreslås, at nye krav til tobaks- og nikotinprodukter samt emballage skal træde i kraft 1. april 2025, hvorefter det ikke længere er lovligt at producere produkter, der ikke lever op til de nye krav. Der gives mulighed for at sælge ud af "gamle" produkter indtil 1. juli 2025, altså i en periode på 3 måneder. Dette er en afvigelse fra tidligere praksis, hvor der i forbindelse med implementering af neutrale pakker på tobaksvarer per 1. juli 2021 blev givet en overgangsperiode på 9 måneder.
- Efter ikrafttrædelse af nye produkt- og emballagekrav, bør der gives en overgangsperiode på 9 måneder til at sælge ud af gamle produkter på linje med tidligere etableret praksis. Ved en overgangsperiode på 9 måneder minimeres økonomiske og praktiske byrder for erhvervslivet såsom returnering af varer, hvilket kan være ekstra omkostningstungt midt i en sommerferieperiode, såfremt deadline er 1. juli 2025
- Konkret hvad angår nye krav til standardisering af den enkelte cigaret: Såfremt overgangsperioden er kortere end de tidligere etablerede 9 måneder, bør handlen have lov til at sælge ud af restlagre af gamle produkter uden en deadline, idet produktionsdatoen kan kontrolleres via track and trace, men cigaretternes reelle udseende ikke kan kontrolleres med sikkerhed uden at åbne pakkerne

Endvidere bemærker vi, at de foreslåede clean market deadlines for at hhv. at sælge og opbevare opvarmet tobak og nikotinposer, der ikke er i plain packs, samt tobaks- og nikotinprodukter, der ikke lever op til vidtgående ny lovgivning om standardisering af selve cigaretten og nikotinposen, ligger midt i en sommerperiode. Dette kan ikke alene forventes at medføre en øget byrde for butikkerne i forbindelse med eventuel returnering af "gamle" varer, men kan også risikere at skabe øget grænsehandel, hvis forbrugerne vil opleve at deres foretrukne produkter forsvinder fra de danske hylde midt i årets travleste rejsetid.

Med venlig hilsen

Jesper Lundberg
formand

Orøvej 8
3400 Holbæk
Mobil: + 45 2889 1017

E-mail: jl@nbl-landsforening.dk
Website: www.nbl-landsforening.dk
Følg os på Facebook og LinkedIn

Mette Nygaard Enevoldsen

Fra: Martin Wolffbrandt - Patientforeningen <mw@patientforeningen.dk>
Sendt: 11. august 2024 12:24
Til: DEP Sundhedsministeriet
Cc: Mette Nygaard Enevoldsen; Niels Jørgen Langkilde - Patientforeningen
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love / høringssvar er alene sendt i denne e-mail
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Lovforslag.pdf

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Kære Camilla Friborg Madsen,

Tak for invitationen til at afgive høringssvar til Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

Patientforeningen noterer med tilfredshed, at der med lovforslaget iværksættes initiativer, der målrettet skal nedbringe unge forbrug af nye nikotinprodukter. Det er rigtig godt.

Desværre vil lovforslaget betyde en "skævvridning". En indsats overfor unges forbrug af vil nikotinprodukter vil, hvis det står alene, betyde, at unge i højere grad vil bruge traditionelle nikotinprodukter (cigaretter). Traditionel rygning er særdeles skadelig og samfundsomkostningen ved rygning er betydelig.

Derfor bør der, samtidig med dette rigtig gode forslag, gennemføres yderligere stramning af **prisen** på tobak, da det notorisk er den mest effektive måde at nedbringe tobaksforbruget.

En skærpelse af indsatsen over for nikotinprodukter vil ellers (hvilket givetvis ikke er hensigten med forslaget) betyde et højere forbrug af "normal" tobak.

Med venlig hilsen (på bestyrelsens vegne)

Martin H. Wolffbrandt, Patientforeningen (næstformand)

Skovmarken 12, 3450 Allerød

Cand.merc.(mat), Næstformand i Patientforeningen

Martin H. Wolffbrandt

Skovmarken 12, Blovstrød

3450 Allerød

Telefon: 25 53 18 91

Mail: mw@patientforeningen.dk

web: www.patientforeningen.dk

Fra: Mette Nygaard Enevoldsen <MNEN@SUM.DK>

Sendt: 17. juni 2024 10:42

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love

Til alle høringsparter

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet **senest mandag d. 19. august 2024 kl. 12.**

Bemærkninger bedes sendt til sum@sum.dk med kopi til mnen@sum.dk.

Med venlig hilsen

Mette Nygaard Enevoldsen

Fuldmægtig, Kontor for Forebyggelse, Borgerhenvendelser og Strålebeskyttelse

–
M 2138 3565

@ mnen@sum.dk

**INDENRIGS- OG
SUNDHEDSMINISTERIET**

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Tlf. 7226 9000

www.sum.dk

PHILIP MORRIS ApS

Sundhedsministeriet

sum@sum.dk

mnen@sum.dk

15. august 2024

**Høring: af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol
(Sagsnr.: 2023 - 7323)**

Philip Morris ApS Danmark (PMI) vil gerne takke for muligheden for at kommentere Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

Lovforslaget skal udmønte dele af den politiske aftale om en forebyggelsesplan med det formål at reducere tobaks-, nikotin- og alkoholforbrug blandt børn og unge, som er indgået mellem regeringen (Socialdemokraterne, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti og Alternativet den 14. november 2023.

Aftalen skal bidrage til at nedsætte børn og unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol – og understøtte mere rummelige og inkluderende fællesskaber.

PMI støtter helhjertet dette mål. Vi er helt enige i, at mindreårige (personer under myndighedsalderen) ikke bør have adgang til nikotinholdige produkter.

En holistisk tilgang - med deltagelse af industri, detailhandlere, forældre, skoler og håndhævelsesmyndigheder - er efter vores mening nødvendig for at håndtere mindreåriges adgang til og brug af disse produkter.

Vi støtter regler, som håndhæves effektivt, med det formål at minimere mindreåriges tiltrækning af og adgang til nikotinholdige produkter. Det gælder bl.a. regler for brug af smage, grænser for indhold af nikotin i produkterne, styrkede foranstaltninger til forebyggelse af unges adgang i detailhandlen osv.

Samtidig understreger vi, at indsatsen for at hjælpe voksne rygere med at komme væk fra cigaretter og skifte til bedre alternativer ikke må glemmes. Voksne rygere eller voksne brugere af nikotinprodukter, som ellers ville fortsætte med at bruge tobak og nikotin, skal have mulighed for at holde op med at ryge cigaretter ved at skifte til røgfri tobak og nikotinprodukter med skadesreducerede egenskaber.

Derfor bør de have adgang til information om tilgængeligheden af en række røgfrie alternativer til cigaretter (såsom opvarmede tobaksprodukter, elektroniske cigaretter og nikotinposer).

Vi mener, at reguleringen kan og skal opnå begge mål: både at forhindre mindreåriges påbegyndelse af et forbrug og samtidig at fremskynde reduktionen af antallet af voksne rygere takket være skiftet til røgfri alternativer. Vi skitserer principperne for en sådan regulering nedenfor.

Generelle bemærkninger:

1. Røgfri alternativer til cigaretter

Som en del af vores vision for en røgfri fremtid har PMI sat sig for at udvikle alternativer til traditionelle cigaretter i form af innovative, røgfri alternative tobaks- og nikotinprodukter baseret på videnskabelig forskning. Sådanne alternative tobaks- og nikotinprodukter spiller en afgørende rolle i at give voksne rygere mindre skadelige alternativer til at fortsætte med at ryge.

Tobaks- og nikotinprodukterne er ikke ens ud fra et sundhedsrisikoperspektiv. Produktinnovation, understøttet af videnskabelig forskning, tilbyder røgfrie produkter som alternativer til fortsat cigaretrykning. Disse alternativer er bl.a. opvarmede tobaksprodukter, e-cigaretter og orale røgfrie produkter, herunder nikotinposer. Disse alternativer involverer ikke forbrænding, mens man bruger dem.

Vi har indsamlet såvel kliniske som ikke-kliniske data¹, der understøtter, at vore opvarmede tobaksprodukter har potentialet til at reducere risikoen for at udvikle rygerelaterede sygdomme sammenlignet med fortsat rygning.

Blandt eksperter² er der en fælles forståelse og enighed om, at cigaretter udgør den mest skadelige måde at indtage nikotin. Det skyldes, at cigaretterne forbrænder tobak og genererer røg, som indeholder et højt antal og niveauer af skadelige stoffer. Som formuleret af tidligere US FDA commissioner Scott Gottlieb: "Det er ikke nikotinen, der dræber dig, det er faktisk alle de andre kræftfremkaldende stoffer ved antænding af tobak."³

Selvom nikotin er vanedannende, er det ikke den primære årsag til ryge-relaterede sygdomme. Det er derimod de mange skadelige giftstoffer i cigaretrøg

Den bedste måde at undgå skaderne ved rygning består i, at man aldrig begynder, eller at man holder op med at ryge. Virkeligheden er dog, at mange ikke gør det. Der er stadig over en halv million voksne rygere i Danmark. Vi mener, at disse mennesker, som ellers ville fortsætte med at ryge, fortjener en pragmatisk

¹ [Clinical Studies on Smoke-Free Products | PMI Science](#)

² Se f.eks.:

Royal College of Physicians, Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction (April 2016), <https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0> ;

National Institute for Health and Care Excellence ("NICE"), Tobacco: harm-reduction approaches to smoking, NICE public health guidance no. 45 (June 2013), <https://www.nice.org.uk/guidance/ph45> ;

³ Scott Gottlieb, Commissioner of the US Food and Drug Administration, Interview on CNBC, 24 August 2017: "It's not the nicotine that kills you, it's all the other carcinogens in lighting tobacco on fire", <https://www.cnbc.com/2017/08/24/fda-tobacco-product-innovations-can-provide-satisfying-levels-of-nicotine.html> .

tilgang og en fornuftig løsning, der flytter dem væk fra cigaretter, som er den mest skadelige måde at indtage nikotin på.

Adskillige risikovurderingsinstitutioner og offentlige myndigheder har offentliggjort beviser, der dokumenterer en forskel i eksponeringen for skadelige og potentielt skadelige stoffer, når man sammenligner cigaretter og røgfrie produkter.

- Det tyske forbundsinstitut for risikovurdering (Bundesinstitut für Risikobewertung - BfR) konkluderede i sin rapport "Health Risk Assessment of Nicotine Pouches" (7. oktober 2022), at selvom nikotinposer ikke er risikofrie, "kan skift fra cigaretter til nikotinposer udgøre en reduktion af sundhedsrisici for en person, der ryger." ⁴
- Det norske Folkehelseinstituttet (FHI) konkluderede for nylig, at der er videnskabelig konsensus om, at der er betydelige og i nogle tilfælde væsentlige forskelle i risikoen for skade, når man sammenligner røgfri nikotinprodukter og cigaretter. Instituttet vurderer f.eks., at risikoen ved at bruge snus er 1-10 pct. af risiciene ved at ryge cigaretter⁵.
- Sverige illustrerer den vigtige rolle, mindre skadelige alternativer kan spille i skadesreduktion. Sverige har en tradition for at bruge snus, og Eurobarometer-data viser, at rygeprævalensen var 7 pct. i 2020, det laveste i EU. Nyere nationale svenske data tyder på, at forekomsten af daglig rygning siden er faldet til 5,8 pct. i 2022. Blandt svenske mænd, hvor tobaksbrug overvejende er snus, er risikoen for at dø af lungekræft lavere end i noget andet europæisk land. Selvom brugen af snus ikke er uden negative sundhedseffekter, har forskningsresultater vist, at sundhedsrisici er væsentligt lavere ved brug af snus sammenlignet med rygning.

Dansk regulering bør også afholde folk fra at begynde at ryge - og tilskynde til at holde op - samtidig med at voksne rygere, der ikke holder op med at bruge tobak og nikotin, tilskyndes til at skifte til røgfri produkter.

2. Principper for regulering

Udover rygestop- og forebyggelsesforanstaltninger er regulatorer over hele verden i stigende grad begyndt at inkludere røgfrie produkter i deres strategier for at reducere cigaretrykning.

F.eks. erklærer US Food and Drug Administration (FDA), at "Ingen tobaksprodukter er sikre. Men sundhedsrisiciene for forskellige tobaksprodukter eksisterer på et spektrum, som nogle gange omtales som et "kontinuum af risiko." Forbrændte tobaksprodukter eller røgprodukter - såsom cigaretter - er den mest skadelige type tobaksvarer. Ikke-forbrændte produkter - såsom e-cigaretter og andre røgfri tobaksprodukter - har generelt lavere sundhedsrisici end cigaretter og andre brændbare tobaksprodukter."⁶

Et grundlæggende princip for regulering bør være at gøre mindre skadelige produkter tilgængelige for voksne rygere.

Det er afgørende, at lovgivningen om tobak og nikotinprodukter klart skelner mellem produkterne og deres relative risici sammenlignet med traditionel røgtobak.

⁴ [Health risk assessment of nicotine pouches - Updated BfR Opinion no. 023/2022, 7 October 2022 \(bund.de\)](#)

⁵ Lunde et al. Tobak i Norge. Feiloppfattninger om risiko ved tobakksbruk. FHI 2023, - se her [here](#) - samt Bukholm et Schwarze. Helsevurdering av tobakksfri "snus" med nikotin. Folkehelseinstituttet Ref 17/12345-4. 10.12.2019

⁶ [\[1\] The Relative Risks of Tobacco Products | FDA](#)

Regulering bør fremme folkesundheden ved at give voksne rygere et incitament til at skifte til mindre skadelige produkter og samtidig forhindre mindreårige i at begynde at bruge tobaks- eller nikotinholdige produkter.

PMI opfordrer til, at lovgivningen bliver baseret på robuste videnskabelige beviser, der understøtter en risikoforholdsmæssig tilgang til reguleringen af tobaks- og nikotinprodukter. Dette inkluderer proportionale skatter samt regler, der afspejler de forskellige produkters sundhedsrisici og skadelighed. En sådan tilgang har potentiale til at bidrage til folkesundheden ved at tilskynde voksne rygere, som ellers ville fortsætte med at ryge, til at vælge mindre skadelige alternativer.

Muligheden for en sådan transition, der samtidig sikrer mod at mindreårige begynder, kræver, at de tilgængelige røgfrie tobaks- og nikotinprodukter opfylder en række kriterier:

- Deres ingredienser skal være af farmaceutisk eller fødevarekvalitet.
- De skal være underlagt et påbudt maksimalt nikotinindhold.
- De skal indeholde nikotin på et tilstrækkeligt niveau til at være attraktive alternativer til cigaretter for voksne rygere.
- De skal have smage, som ikke appellerer til mindreårige, men som er egnede til at tilskynde voksne rygere til at skifte til disse produkter i stedet for at fortsætte med at ryge cigaretter

Jo mindre tilgængelige og acceptable alternativerne er, jo mere sandsynligt er det, at nogle rygere fortsætter med at ryge cigaretter. Der er også en sandsynlighed for, at andre brugere vil søge og fremskaffe røgfrie produkter fra andre kilder, hvilket kan føre til skabelsen af et stort ureguleret ulovligt marked.

Specifikke bemærkninger:

1. Produktdefinition

En bred definition af tobakssurrogater, som ikke skelner mellem forskellige former for produkter og forbrug, vil sandsynligvis skabe tekniske problemer i forbindelse med gennemførelsesbestemmelserne.

Definitionen af tobakssurrogater dækker over helt forskellige produkttyper afhængig af forbrugsmåden, som kan være "oral" frem for "inhalation uden forbrænding". Orale tobakssurrogater kræver en anden lovgivningsmæssig behandling sammenlignet med tobakssurrogater til inhalation uden forbrænding. Den vidt forskellige udformning af disse forskellige typer af produkter kræver forskellige regler. Det gælder f.eks. med hensyn til ingredienser eller emballage og mærkning.

Derfor anbefaler PMI at indføre to underdefinitioner af tobakssurrogater: "Tobakssurrogater til oral brug" og "tobakssurrogater til inhalation uden forbrænding". Dette vil tillade proportionale og tilstrækkeligt specificerede regler baseret på denne lov.

2. Forbud mod smagsstoffer i tobakssurrogater med undtagelse af tobak og mentol

PMI er bekymret for, at et omfattende forbud mod smagsstoffer i tobakssurrogater i praksis vil tjene til at fastholde rygere på cigaretter. Forbrugere af tobakssurrogater, der er villige til at fortsætte med at bruge aromatiserede produkter, vil få adgang til dem gennem grænseoverskridende handel eller ulovlige markeder.

Forskning viser, at andre smagsstoffer end tobak i røgfri alternativer til cigaretter hjælper rygere med at holde op med at ryge⁷. Tilstedeværelsen af nogle smagsvarianter kan motivere voksne rygere til at skifte fra konventionelle cigaretter til mindre skadelige alternativer såsom nikotinposer.

Et fuldstændigt forbud mod alle smagsstoffer i tobakssurrogater vil resultere i, at disse produkter bliver reguleret strengere eller på samme måde som et væsentligt mere skadeligt produkt såsom cigaretter. Dette kan endda få brugere, der bruger tobakssurrogater, til at skifte tilbage til cigaretter.

3. Nikotinindhold

PMI anbefaler at sætte en grænse for indholdet af nikotin i tobakssurrogater. I det fremlagte lovudkast fremgår det, at sundhedsministeren vil kunne fastsætte en sådan grænse ved bekendtgørelse.

Det tyske forbundsinstitut for risikovurdering (BfR) anbefaler en grænse for nikotinindholdet i nikotinposer på 16,6 mg, hvor indholdet måles pr. nikotinpose, hvilket ville være den gennemskuelige enhed for brugeren. BfR har vurderet sundhedsrisikoen ved nikotinposer baseret på eksisterende undersøgelser og data⁸. Nikotinkoncentrationen i blodet med denne grænse svarer til niveauet i blodet efter rygning af en cigaret. PMI er enig i anbefalingen fra BfR.

4. Krav om standardiseret emballage og udseende for tobakssurrogater

PMI er bekymret over de potentielle udfordringer og konsekvenser som følge af lovforslaget, der pålægger et standardiseret design af emballage og udseende for tobakssurrogater.

Den foreslåede standardisering af emballage risikerer at udviske de nuancer, der adskiller forskellige produkter og mærker inden for tobakssurrogater. Standardiseret emballage og udseende kan også føre til forvirring blandt forbrugerne, hvilket gør det sværere for dem at skelne mellem produkter. Dette kan mindske deres evne til at træffe informerede valg baseret på produktets skadelighed, kvalitet og sikkerhed.

PMI er bekymret for, at en sådan standardisering – selvom det ikke er hensigten – kan få voksne rygere til at fortsætte med at ryge cigaretter.

Vi anbefaler målrettede foranstaltninger, som specifikt vil forbyde emballagens ungdomsappel:

- Smagsbeskrivelser bør kun beskrive den faktiske smag ved at teksten udelukkende henviser til tobak, mynte og mentol eller en kombination heraf
- Loven bør også forbyde funktioner og elementer af emballagen, som er:
 - Henvisning til en forbudt karakteristisk smag
 - Beskrive et produkt lavet med mynte såsom "mint mojito" eller et tobaksprodukt såsom "pibetobak"
 - Henvisning til noget særligt tiltalende for ungdommen (f.eks. konfekturer som "Gummy Bear", "Bubble Gum", "Unicorn Milk", ungdomsorienterede figurer, tegnefilm, legetøj eller anden underholdning og mærker rettet mod unge)

⁷ Romijnders et al (2019): E-Liquid Flavor Preferences and Individual Factors Related to Vaping: A Survey among Dutch Never-Users, Smokers, Dual Users, and Exclusive Vapers, in Int J Environ Res Public Health, 4661

⁸ German Federal Institute for Risk Assessment, German Federal Institute for Risk Assessment: Health Risk Assessment of Nicotine Pouches : Updated BfR Opinion No. 023/2022 of 7 October 2022

- Illustrationer relateret til smagen (jordbær osv.)
- Henvisning til mad eller drikkevarer

Med hensyn til ønsket om at standardisere udseendet af cigaretter, advarer vi om, at et standardiseret udseende gør det lettere at forfalske cigaretter og bedrage forbrugerne.

PMI efterlyser derfor en åben og gennemsigtig dialog. Vi står klar til at deltage konstruktivt i denne proces, da reguleringen af udseende og emballage nødvendiggør en grundig indsigt i de tekniske og praktiske aspekter af produktudvikling, som PMI besidder.

5. Krav til produktmængde

Lovudkastet foreslår, at et produkts mængdekrav skal afspejle mængdekravene til cigaretter (som i dag er 20 stk.). PMI påpeger, at det er ekstremt svært at fastsætte et præcist antal af styk pr. pakke for visse former for tobaks- og nikotinprodukter. Det gælder for håndlavede produkter, såsom tyggetobak, hvor den enkelte tobakspastils størrelse kan variere.

Vi vil derfor opfordre til, at dette tages i betragtning.

6. Gennemførelsesfrist

En tilstrækkelig tilpasningsperiode er afgørende for at sikre, at virksomhederne kan foretage de nødvendige tilpasninger af deres produktporteføljer i overensstemmelse med de nye regler. Kortere tidsfrister kan resultere i utilstrækkelige forberedelser, hvilket kan påvirke produktsikkerheden.

Lovforslaget lægger op til, at "det ikke vil være lovligt at fremstille tobakssurrogater med et for højt nikotinindhold, med en aroma, med undtagelse af tobak og mentol, med forskellige tilsætningsstoffer, med for mange bestanddele for enkeltpakninger, samt uden standardiseret udseende og udformning, til det danske marked efter den 1. april 2025, mens det vil være lovligt at markedsføre lagervarer fremstillet før denne dato frem til den 1. juli 2025. Dermed gives relevante parter mulighed for at sælge ud af restlager af tobakssurrogater, der er fremstillet før 1. april 2025."

Implementeringen af standardiseret emballage og udseende kræver omfattende ændringer i produktionen, hvilket kan medføre betydelige omkostninger. For mindre producenter kan disse omkostninger være særligt byrdefulde.

Afsluttende

PMI opfordrer til, at industrien inddrages i en konstruktiv dialog om designtobaksforordningen for at undgå utilsigtede negative konsekvenser. Dette omfatter, men er ikke begrænset til, udveksling af teknisk ekspertise med hensyn til implementeringsfrister for enhver form for lovbestemmelse.

Det fremgår af retningslinjerne for implementering af WHO's artikel 5.3, at: "Parter bør kun interagere med tobaksindustrien, når og i det omfang det er strengt nødvendigt for at sætte dem i stand til effektivt at regulere tobaksindustrien og tobaksvarer." Derfor er det vigtigt for en effektiv regulering, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen inddrager producenterne transparent i udformningen af regler for produkternes udseende og emballage.

Som konklusion anbefaler PMI en afbalanceret tilgang til reguleringen af nikotinprodukter under hensyntagen til videnskabelig evidens og faktisk input fra industrien. Vi ser frem til at bidrage konstruktivt til den videre lovgivningsproces.

Med venlig hilsen

Christopher Arzrouni

Manager External Affairs Denmark

Philip Morris ApS,

Copenhagen Towers

Ørestads Boulevard 108, 3rd floor

2300 Copenhagen S

Mobile: +45 26 77 38 75

Til Indenrigs- og Sundhedsministeriet
ATT: Mette Nygaard Enevoldsen

SSP-Samrådets bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol) i høring

SSP-Samrådet vil takke for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslaget, der udmønter del II af Forebyggelsesplanen om børns og unges brug af tobak, nikotin og alkohol.

Det er generelt i SSP-Samrådets interesse at anerkende ethvert skridt, der begrænser børns og unges eksponering af tobaks- og nikotinprodukter samt alkohol. SSP-Samrådet er optaget af lovforslaget ud fra et kriminalitetsforebyggende perspektiv, hvor børns og unges brug af tobaks- og nikotinprodukter og alkohol kan være forbundet med risikoadfærd. Der er statistisk sammenfald mellem unge, der ryger cigaretter og øvrig risikoadfærd herunder særligt brug af hash og alkohol, hvorfor SSP-Samrådet generelt ønsker at bakke op om lovforslagene, der begrænser unges adgang til og eksponering af tobak, alkohol, nikotinprodukter mm.

SSP-Samrådet vil i denne forbindelse påpege tvetydigheden mellem, at Sundhedsstyrelsen som offentlig myndighed anbefaler en aldersgrænse for salg af alkohol på 18 år samtidig med at lovgivningen på området fortsat tillader salg af alkohol til 16-årige.

Angående 2.4. Forbud mod proxysalg

SSP-Samrådet har svaret på en række høringer, som relaterer sig til eller er en del af indeværende lovforslag herunder Del I af udmøntningen af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol. SSP-Samrådet vil i forbindelse med bemærkningerne til indeværende udkast til lovforslag henvise til tidligere høringssvar herunder:

- [Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love \(Udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol\)](#)
- [Høring over to ændringsbekendtgørelser – forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til](#)

SSP-Samrådet

Mads Hardahl-Haugaard
Formand
Tlf.: 4193 6824
mads.haugaard@ssp-samraadet.dk

Rikke Risgaard Laustsen
Næstformand
Tlf.: 7253 8356
rikke.laustsen@ssp-samraadet.dk

www.ssp-samraadet.dk

19.08.2024

[personer under 18 år \(Udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol\).](#)

Til dette høringssvar anbefalede SSP-Samrådet Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at den nævnte undtagelse angående rejsegods og besiddelse af maksimalt 10 enheder begrænses yderligere, da nikotinindholdet pr. enhed kan være enormt højt, svarende til f.eks. op mod 150 cigaretter. SSP-Samrådet vil gerne gøre Indenrigs- og Sundhedsministeriet opmærksomme på denne anbefaling igen, da der ikke foreligger argumentation, i den forelåede ordning i lovforslaget, for at grænsen for besiddelse skal være på 10 enheder.

- [Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om vagtvirksomhed og lov om social service \(Styrket indsats mod utryghedskabende adfærd og kriminalitet\).](#)
- ["Høring: Udkast til bekendtgørelse om grænseværdier, sundhedsadvarsler og alderskontrollsystem m.v. af tobaksvarer m.v.".](#)
- [Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v., lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og lov om røgfri miljøer \(Implementering af dele af delegeret direktiv vedrørende opvarmede tobaksvarer samt andre præciseringer og tekniske justeringer\).](#)

Angående 2.4. Forbud mod proxysalg

SSP-Samrådet bakker op om forslaget om at forbyde proxysalg, hvor personer over aldersgrænsen mod betaling køber produkterne på vegne af andre, der er under aldersgrænsen.

SSP-Samrådet erfarer, at der er sager på landets folkeskoler, hvor ældre elever sælger *puff bars* til mindreårige elever helt ned til 5. klasse. Derfor er det vigtigt for SSP-Samrådet at understrege nødvendigheden af lovgivning, der forhindrer, at børn og unge handler indbyrdes med ulovlige nikotinprodukter og kan blive involveret i mere risikovillige netværk.

SSP-Samrådet har ikke yderligere bemærkninger.

SSP-Samrådet stiller sig naturligvis til rådighed ved spørgsmål mv. og ser frem til at følge det videre arbejde med udkastet. Såfremt der måtte være spørgsmål til bemærkningerne, er I velkomne til at kontakte SSP-Samrådet på sekretariat@ssp-samraadet.dk

På vegne af SSP-Samrådet.

Mads Hardahl-Haugaard

Formand

Rikke Laustsen

Næstformand

På vegne af Sund By Netværket

Høringssvar vedr. lov om tobaksvarer og forskellige andre love (Del II af Forebyggelsesplanen målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol)

Sund By netværket takker for muligheden for at kommentere på forslaget, der udmønter del II af Forebyggelsesplanen om børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol.

Tobak og alkohol er sundhedsskadeligt. Der kommer hele tiden nye tobaks- og nikotinprodukter på markedet, som appellerer til børn og unge, og gør dem afhængige af nikotin og fortrolige med rygning. Alkoholforbruget blandt danske børn og unge er samtidig alarmerende højt. Det er derfor afgørende med ambitiøs politisk handling.

Vi har følgende overordnede kommentarer og anbefalinger:

- **Positivt med forbedret kontrol og håndhævelse**

Det er godt og tiltrængt, at Forbrugerombudsmanden og Sikkerhedsstyrelsen nu kan udstede administrative bøder, anvende skjult identitet ved tilsyn og konfiskere ulovlige produkter. Det er også positivt, at man skærper reglerne vedrørende ulovlige nikotinposer og andre tobakssurrogater. Vi bakker også op om den forbedrede bødemodel med højere bødestraffe og mulighed for i en periode at fratage forhandlerne retten til at sælge tobak og nikotin.

- **Beskyt børn og unge mod nye produkter**

Børn og unge skal beskyttes mod den stadige strøm af nye tobaks- og nikotinprodukter. Der er f.eks. kommet produkter med nikotin-lignende stoffer på markedet, som risikerer at falde udenfor den eksisterende lovgivning. Vi opfordrer derfor til, at man indfører brede definitioner for nikotin og nikotin-analoger samt ensartet regulering af alle tobaks- og nikotinprodukter. Men hvis vi fremover skal undgå nye generationer af nikotinafhængige børn og unge, bør der indføres et totalt stop for nye tobaks- og nikotinprodukter på det danske marked. Det er den eneste måde at sikre, at der ikke vedvarende udvikles nye produkter for at udnytte smuthuller i loven og tiltrække børn og unge.

- **Røgfri miljøer: Fjern undtagelserne i rygeloven**

Det er langt fra tilstrækkeligt at indføre røgfri zoner på stadioner og røgfri legepladser. Det er på tide at fjerne undtagelserne i Lov om røgfri miljøer, så man f.eks. ikke længere må ryge på værtshuse under 40 m². I dag er det især de unge, som går i byen på disse værtshuse, og det er også blandt unge, man finder størst opbakning til at gøre værtshusene røgfri^[1]. Røgfri værtshuse beskytter også ansatte mod passiv rygning i arbejdsmiljøet.

- **Indfør en 18 års aldersgrænse for salg af alkohol, som en del af en flerstrengt indsats**

Forslaget om at regulere alkohols placering i butikkerne, nattelivszoner og forbud mod proxysalg, er langt fra nok til at dæmpe op for børn og unges køb af alkohol. Vi

Sund By Netværket

c/o KL-huset

Weidekampsgade 10

2300 København S

3370 3580

post@sundbynetvaerket.dk

www.sund-by-net.dk

Sund By Netværket – en del af noget større.

Det nationale WHO Healthy Cities Network arbejder for at skabe rammer for et godt liv i bæredygtige byer – Vi bidrager til Agenda 2030.

anbefaler at hæve aldersgrænsen til 18 år. En ensartet 18-års aldersgrænse er langt nemmere at implementere og håndhæve end forskellige aldersgrænser og nattelivszoner. Som en del af forbuddet mod proxysalg, bør der heller ikke serveres alkohol til 16-17-årige på uddannelser. Aldersgrænsen bør indgå i en bred, flerstrengt indsats med højere priser og begrænsning af markedsføring, så børn og unge effektivt beskyttes mod at begynde at drikke i en tidlig alder.

Vi har desuden følgende kommentarer til lovforslagets indhold:

Forbyd mentol, der er den mest populære smag blandt børn og unge

Lov om tobaksvarer m.v. §2: Med lovforslaget forbydes alle andre smage end tobak og mentol i nikotinposer. Det er godt, at man ønsker at gøre op med de søde smage. Men det er vigtigt, at smagsforbuddet også omfatter mentol, mint og spearmint, der er de allermest populære smage blandt børn og unge^[ii]. Disse smage er allerede forbudt i tobak, og det bør også gælde for e-cigaretter og tobakssurrogater.

Lov om tobaksvarer mv §10, 21 §22: Det er positivt, at man fremover vil begrænse antallet af nikotinposer i en pakke, og sætte en øvre grænse for nikotinindholdet. Det er også positivt, at man vil standardisere cigaretter og nikotinposer, så vi ikke fremover får farvestrålende cigaretter eller mini-nikotinposer, der sælges på at man nemt kan skjule dem. Men også her er det vigtigt, at loven omfatter alle tobaks- og nikotinprodukter, så ingen produkter fremover frister børn og unge. Som nævnt er det samtidig afgørende at sikre, at definitionen af nikotin også omfatter nikotin-analoger, dvs. kemiske varianter af nikotin, som vi allerede nu har set på det danske marked.

Positivt, at opvarmet tobak og e-cigaretter nu er omfattet af rygeloven

Lov om røgfri miljøer §1: Det er rigtig godt, at opvarmet tobak og e-cigaretter fremover vil være omfattet af Lov om røgfri miljøer. Det vil give langt bedre beskyttelse mod udsættelse for røgen fra disse produkter. Eftersom produktudviklingen er eksplosiv på dette område, opfordrer vi til at fremtidssikre lovgivningen, så den omfatter alle former for tobaks- og nikotinprodukter, som udsender emissioner, der kan optages af mennesker i nærheden. Det gælder f.eks. tobaksfri opvarmet tobak, hybrider mellem opvarmet tobak og e-cigaretter og lignende produkter, som risikerer snart at blive solgt på det danske marked.

Synlighed og markedsføring af alkohol skal begrænses markant

Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol BEK 583 §4 mv.: Alkohol er i dag både meget billigt og synligt i butikkerne, og mange produkter appellerer direkte til unge. Derfor er det positivt, at man med lovforslaget vil begrænse unges eksponering for alkohol i detailhandlen, ved at undgå placering af alkohol ved indgangen eller sammen med bestemte varegrupper. Men i dag er alkohol placeret og markedsført mange steder rundt omkring i butikkerne, f.eks. ved kasselinjer, hvor mange impuls køb sker, og på synlige og farvestrålende opsatser. Med forslaget vil alkohol fortsat kunne placeres iøjnefaldende steder i butikken. En enklere og mere effektiv løsning ville være, at alkohol kun placeres ét sted i butikkerne samt f.eks. bag disken, og at man ikke tillader markedsføring af alkohol i og udenfor butikken.

Forbud mod proxysalg af alkohol på ungdomsuddannelser

Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol §2 mv.: Det er positivt, at man entydigt

forbyder proxysalg af alkohol. Mange unge oplever et socialt pres for at drikke, og for mange unge stiger alkoholforbruget markant, når de starter på en ungdomsuddannelse. Derfor vil vi kraftigt opfordre til, at man præciserer, at forbuddet mod proxysalg af alkohol til mindreårige også gælder til fester, der afholdes af f.eks. uddannelsesinstitutioner. Det vil bl.a. indebære, at gymnasier fremover ikke længere må sælge alkohol til elever, som er under aldersgrænserne.

Uffe Nymark Breum og Marie Kolind Lastrup
Formandskabet for Sund By Netværkets bestyrelse

^[i] De unge og yngre voksne går oftere på værtshus end andre aldersgrupper. 45 pct. af de 18-34-årige svarer, at de har besøgt en pub/bar/værtshus i løbet af de seneste 30 dage, og mere end halvdelen svarer, at der blev røget indenfor. 54 pct. af de 18-34-årige, mener, at lovgivningen skal ændres, så også de små værtshuse fremover bliver røgfri. Epinion for Kræftens Bekæmpelse, 2022.

^[ii] Lund et al: SRØG – en undersøgelse af tobak, adfærd og regler Udvalgte tendenser 2023, rapport 5, Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2024: Blandt de 16-29 årige: 43,3 % af de unge mænd bruger røgfrie nikotinprodukter med smag af spearmint eller anden mint, og 42,7 % bruger produkter med smag af mentol. Blandt kvinderne bruger 50,9 % røgfrie nikotinprodukter med smag af mentol, og 44,1 % bruger smag af spearmint eller anden mint.

Til

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tandlægeforeningen
Amaliegade 17
1256 København K

Tel.: 70 25 77 11
info@tandlaegeforeningen.dk
www.tandlaegeforeningen.dk

CVR nr. 21318418

Dato: 5. august 2024

Sagsbeh: CHF
E-mail: mbo@tdl.dk
Sagsnr.: 2023-7323

Vedr.: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Tandlægeforeningen takker for høringsbrevet og muligheden for at kommentere på udkastet. Vi er positive overfor den ambitiøse forebyggelsesplan, men tillader os at komme med følgende kommentarer og anbefalinger:

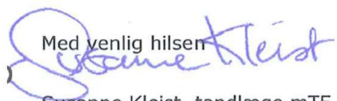
Tandlæger ser i stigende omfang skader i mundhulen som følge af snus eller røgfri nikotin produkter. Dette understøttes af rapporten §RØG(i) fra 2023, der dokumenterer, at en tredjedel af de unge, der deltog i undersøgelsen, bruger mindst ét tobaks- eller nikotinprodukt.

Der findes desværre endnu ingen langtidsstudier, der kan belyse alvoren af de skadelige effekter af e-cigaretter og røgfrie nikotinprodukter over tid, men vi ser med stor alvor på følgerne af denne stigende misbrugstendens.

Rapporten §RØG fastslår, at den unge aldersgruppe mellem 15-24 år, i deres brug af både e-cigaretter og røgfrie nikotinprodukter, foruden søde smage som frugt eller slik samt mint og spearmint, også foretrækker smag af mentol. Særligt tydeligt ses det hos antallet af de unge, der bruger røgfrie nikotinprodukter, hvoraf 41,1% af de 15-17-årige og 47,8% af de 18-24-årige netop bruger produkter med smag af mentol.

Af denne årsag mener vi, at der er grund til, at smagsforbuddet af aromaer som omtales i lovforslaget skærpes yderligere til også at forbyde aroma af mentol.

Tandlægeforeningen stiller sig gerne til rådighed for en dialog, hvor vi kan uddybe vores betragtninger.

Med venlig hilsen

Susanne Kleist, tandlæge mTF
Formand

Isabel Brandt Jensen
Adm. direktør

- (i) §RØG – en undersøgelse af tobak, adfærd og regler. Udvalgte tendenser 2023, rapport 5

Mette Nygaard Enevoldsen

Fra: Jens Hennild <jh@tobaksindustrien.dk>
Sendt: 16. august 2024 15:30
Til: DEP Sundhedsministeriet
Cc: Mette Nygaard Enevoldsen
Emne: Høring over udkast til ændring af lov om tobaksvarer mv.

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet (sum@sum.dk)
Kopi: Mette Nygaard Enevoldsen (mnen@sum.dk).

Holte d. 16.august 2024

Høring over udkast til ændring af lov om tobaksvarer mv.

Tobaksindustrien takker for lejligheden til at kommentere på udkast til "Lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love". Tobaksindustrien, som er en brancheorganisation under DI, repræsenterer to virksomheder med dansk hovedsæde og produktion: Scandinavian Tobacco Group og Mac Baren Tobacco.

Vi forstår, at lovudkastet er tredje og sidste del i implementeringen af den brede politiske aftale fra d. 14. november 2023, som bl.a. indeholder en række initiativer, der har til formål at sikre en bedre håndhævelse mv. af den allerede eksisterende omfattende lovgivning med det sigte at forebygge, at mindreårige erhverver nikotin og tobaksprodukter samt at fjerne ulovlige produkter fra markedet.

Vi deler en holdning om, at brug af tobak og nikotin er et oplyst valg for voksne og at et at børn og unge under 18 år derfor hverken bør bruge eller kunne erhverve sådanne produkter.

Lovens ikrafttræden og virkning.

Vi noterer os, at udkastet bebuder store ændringer til en række af de produkter, som i dag lovligt markedsføres i Danmark. Det er ændringer, som ifølge udkastet skal være gennemført i virksomhederne senest 3 måneder efter, at loven er trådt i kraft. Dog med en adgang til i 3 måneder herefter at sælge produkter fremstillet inden da.

Imidlertid fremgår det ikke af lovudkastet, hvilke præcise krav en række produkter fremtidigt skal leve op til. Derimod fremgår det forudsætningsvis, at de nærmere produktkrav mv. først vil blive fastsat i bekendtgørelsesform, dvs. i regler, som først endeligt kan udstedes, når loven er trådt i kraft.

De foreslåede frister og den valgte fremgangsmåde for regelfastsættelsen efterlader således virksomhederne med maksimalt 3 måneder til at foretage de nødvendige produkt- og produktionsændringer. Og endnu kortere, hvis de påtænkte bekendtgørelser mod forventning, ikke er færdige til udstedelse pr. 1.1.2025.

Vi skal i den forbindelse erindre om, at omstillingsfristen for industrien i Lov nr. 2071 af 21/12 2020, som introducerede standardiseret pakning, dengang også på baggrund af en bred politisk aftale, var 6 måneder.

Vi skal derfor anbefale, at ikrafttrædelsesbestemmelsen genovervejes, så industrien gives en længere frist til omstilling end de foreslåede 3 måneder. Videre skal industrien sikres mod, at fristen reelt udhules i tilfælde af, at bekendtgørelserne udstedes efter lovens, stipulerede ikrafttræden d. 1.1. 2025. Det kan f.eks. ske ved at knytte fristens start til tidspunktet for den faktiske udstedelse af den relevante bekendtgørelse i stedet for lovens ikrafttræden som nu.

Økonomi:

Vi noterer med nogen undren, at udkastet vælger ikke at forholde sig til de omkostninger, som forslaget vil påføre industrien. Ikke mindst i forbindelse med udmøntning af de bekendtgørelser, som udkastet giver hjemmel til. Her tænker vi ikke på en mulig nedgang i salg som følge af nye regler, men derimod de uundgåelige omkostninger, der er forbundet med at omstille produkter og produktionsapparatet til de nye krav, kassation af gamle produkter og emballage mv.

Vi skal derfor opfordre til, at der i det endelige lovforslag rettes op herpå.

Tobaksindustrien står selvsagt til rådighed for en uddybning af vores synspunkter.

Med venlig hilsen

Tobaksindustrien

Jens Hennild
Direktør, Cand.jur.

Tobaksindustrien

Skodsborgvej 124a
2840 Holte
Telefon: +45 39 62 68 99
Mobil: +45 20 35 12 99
E-Mail: jh@tobaksindustrien.dk

**TOBAKS
PRODUCENTERNE**

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

19. august 2024

E-mail: sum@sum.dk
Kopi: mnen@sum.dk
Sags.nr.: 2023 - 7323

Tobaksproducenternes høringssvar til høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer mv. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)

Tobaksproducenterne vil gerne kvittere for muligheden for at give kommentarer til høringen vedr. lovudkastet til del II af udmøntningen af *forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol*.

Tobaksproducenterne repræsenterer British American Tobacco, Japan Tobacco International og Imperial Brands, der tilsammen udgør ca. 85 pct. af det danske tobaksmarked.

Tobaksproducenterne vil fortsat rose regeringen og aftalepartierne bag forebyggelsesaftalen for styrket håndhævelse, navnlig i forhold til bekæmpelse af det illegale marked for tobaks- og nikotinprodukter, der er i fremvækst og som målrettet afsætter tobaks- og nikotinprodukter til børn og mindreårige.

Det er selvsagt, at dette marked ikke respekterer den lovgivning, som de legale producenter efterlever. Igennem en årrække er de legale producenter blevet underlagt en fortsat voksende reguleringsmængde, herunder højere afgifter samt fratagelse af kommercielle rettigheder i form af standardisering af cigaretindpakninger, imens illegale producenter har kunne fortsætte deres

Tobaksproducenterne

+45 41 87 08 21 · tmd@tobaksproducenterne.dk · www.tobaksproducenterne.dk

aktiviteter på det danske marked uden efterlevelse af gældende love og regler. Denne form for ”overregulering” af legale producenter, der i nogle tilfælde giver grobund for det illegale marked, er ikke hensigtsmæssig. Det er dog positivt, at myndighedskontrollen med det illegale marked styrkes med den seneste forebyggelsesplan, hvilket er skridt i den rigtige retning.

Tobaksproducenterne vil give sine kommentarer til følgende dele af lovudkastet:

1. Krav om standardiserede cigaretter og standardiseret emballage for tobakssurrogater, herunder forbud mod smag i tobakssurrogater samt grænse for nikotinindhold
2. Implementeringsfrister for skærpet produktregulering samt omkostninger herfor
3. Styrket håndhævelse og kriminalitetsbekæmpelse samt behovet for yderligere tiltag imod illegal handel med tobaks- og nikotinprodukter
4. Elektronisk alderskontrol hos forhandlere af varer underlagt salgsaldersreglerne
5. Korrekt fortolkning af WHO’s rammekonvention for tobakskontrol

1. Krav om standardiserede cigaretter og standardiseret emballage for tobakssurrogater, herunder forbud mod smag i tobakssurrogater samt grænse for nikotinindhold

Af lovudkastets 2.7.2. (s. 40) fremgår:

”Evidensen for at udseendet af tobakspakker påvirker rygning er omfattende. Et reviewstudie har vist, at standardiserede tobakspakker

forebygger rygestart blandt personer, der ikke er begyndt at ryge. Tillige viser en undersøgelse foretaget af Kræftens Bekæmpelse i 2021, at designet på selve tobaksproduktet fungerer som et effektivt markedsføringsværktøj, der er med til at påvirke forbrugernes opfattelse af produkternes kvalitet, styrke og skadelighed.”

Tobaksproducenterne er nødsaget til at påpege, at overstående ikke kan betegnes som omfattende evidens. Eksempelvis kortlægger Kræftens Bekæmpelses kvalitative undersøgelse - i form af fire fokusgrupper med 29 unge - ikke, at standardiserede cigaretpakker reducerer rygning, men alene unges holdninger til pakkerne og cigaretternes udseende.¹

Af lovudkastet § 21, stk. 2 fremgår det, at Sundhedsstyrelsen får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kravet til udseendet på cigaretter, hvilket kan indbefatte varemærkeforbud samt krav om farve, form, udseende, tekst, vægt og materiale.

Fra 1. april 2022 måtte forhandlere ikke længere sælge cigaretter i Danmark uden standardiseret indpakning. Tobaksproducenterne har igennem flere år efterspurgt dokumentation for standardiserede cigaretpakkers effekt på andelen af rygere, og Tobaksproducenterne vil ligeledes nu efterspørge dokumentation for standardiserede cigaretters effekt på andelen af rygere.

Cigaretter er ikke synlige i købsøjeblikket ej heller på butikshylden, og det er ikke lovligt at sælge cigaretter i løssalg. Der er heller ikke erfaringer med lignende lovgivning fra udlandet, der påviser standardiserede cigaretters effekt på andelen af rygere.

Tager man afsæt i erfaringerne med standardiserede indpakninger i udlandet, så viser eksemplerne blandt andet, at:

¹ Kræftens Bekæmpelse, 2021: ”Unge opfattelse af markedsføringen på tobaksprodukter”: <https://www.cancer.dk/om-os/udgivelser-og-rapporter/forebyg-kraeft/2021-unges-opfattelse-af-markedsfoering-paa-tobaksprodukter/>

- Salget af snus steg efter krav om standardiserede indpakninger i Norge.²
- Standardiserede cigaretter havde ikke en effekt på andelen af franske rygere ifølge den på det tidspunkt franske sundhedsminister.³
- Irland havde en andel af rygere på 20 pct., da man vedtog og implementerede krav om standardiserede cigaretter fra september 2017-2018. I 2019 var tallet 17 pct., men i 2021 begyndte tallet at stige igen til 18 pct. Det er bl.a. unge og socialt udsatte, der får tallet til at stige igen.⁴
- Da de australske sundhedsmyndigheder gennemførte en evaluering af standardiserede cigaretindpakninger, viste evalueringen en begrænset effekt på rygefrekvensen – et fald på 0,55 procentpoint i de ca. tre år efter tiltagets indførelse (2012).⁵

På denne baggrund ser Tobaksproducenterne forslaget om standardisering af cigaretter som uproportionelt.

Såfremt forslaget realiseres, bemærker Tobaksproducenterne lovudkastets henvisning (s. 41) til gældende regulering i Holland, som kan medføre begrænsninger på cigarettens længde og diameter, hvis lovgivningen kopieres til Danmark, hvilket i praksis vil være et forbud imod en stor del af det eksisterende danske cigaretmarked. Tobaksproducenterne vil henstille til, at der tages afsæt i lignende regulering fra øvrige nordiske lande.

² Indblik, ”Norge ville holde folk fra snus med nye regler, men der skete det helt modsatte”: <https://indblik.dk/norge-ville-holde-folk-fra-snus-med-nye-regler-men-der-skete-det-helt-modsatte/>

³ Checkout, “French Health Minister Admits Failure Of Plain Packaging As Cigarette Sales Rise”: <https://www.checkout.ie/retail-intelligence/french-health-minister-admits-failure-plain-packaging-cigarette-sales-rise-53540>

⁴ <https://www.irishtimes.com/health/2022/05/31/smoking-rates-rise-in-pandemic-after-years-of-decline/> og <https://www.thejournal.ie/smoking-ireland-5778230-May2022/>

⁵ <https://www.health.gov.au/topics/smoking-vaping-and-tobacco/tobacco-control/plain-packaging> og “Post-Implementation Review Tobacco Plain Packaging 2016” (Australian Government – Department of Health).

Yderligere vil Tobaksproducenterne henvise til Tobaksvaredirektivet (2014/40/EU), der muliggør standardisering af tobaksvarer, uden at dette strider imod principperne for varernes frie bevægelighed, når det er berettiget af hensyn til folkesundheden.

Med andre ord skal tiltaget stå rimeligt i forhold til målet. Set i lyset af manglende dokumentation for konkret effekt af standardiserede cigaretter, mener Tobaksproducenterne ikke, at det er tilfældet med forslaget om standardiserede cigaretter.

På baggrund af ovenstående mener Tobaksproducenterne, at standardisering af den enkelte cigaret ikke vil bidrage til en forbedring af folkesundheden og kan være i strid med EU's principper for varernes fri bevægelighed.

Tobaksproducenterne henstiller derfor til, at man undgår at stille standardiseringskrav til cigaretter og henviser til, at den nye forebyggelsesplan indeholder en lang række initiativer, som kan have en reel positiv effekt på at reducere rygning, såsom digital alderskontrol og styrket håndhævelse med eksisterende regler.

Med lovudkastets § 15 b. samt § 10 a. stk. 2 foreslås det at indføre et forbud mod aromaer i tobakssurrogater, dvs. et smagsforbud, med undtagelse af tobak og mentol, samt give bemyndigelse til, at indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om grænseværdier for det maksimale indhold af nikotin i produkterne.

Den gældende EU-fastsatte grænse for e-cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin er 20 mg/ml. Tobaksproducenterne bakker op om et såkaldt nikotinloft på 20 mg per nikotinpose.

Det er Tobaksproducenternes forhåbning, at overstående grænse vil udgøre et redskab til bekæmpelse af det illegale marked, såfremt lovgivningen går hånd i hånd med effektiv håndhævelse.

Et forbud mod aromaer i tobakssurrogater med undtagelse af tobak og mentol er efter Tobaksproducenternes opfattelse en gentagelse af tidligere fejl.

Da man med *Handleplanen mod børn og unges rygning* fra 2019 indførte et forbud mod aromaer i e-cigaretter under påskud om at ville forebygge et stigende forbrug blandt børn og mindreårige - selvom der var ingen indikation om, at forbruget ville stige på daværende tidspunkt - gav man grobund til markedet for illegale e-cigaretter/puff bars, der i dag udgør en stigende del af børn og mindreåriges nikotinformbrug.

Ifølge Sundhedsstyrelsen er antallet af unge mellem 15 og 17 år, der benytter puff bars, steget til ni procent, hvilket er det højeste nogensinde.⁶

Smagsforbuddet for e-cigaretter har resulteret i en fremvækst af illegale e-cigaretter i Danmark og et deraf stigende forbrug blandt mindreårige. En yderst bekymrende tendens, som man ikke bør fremme ved at lave et tilsvarende tiltag for tobakssurrogater.

Tobaksproducenterne mener, at fokus i stedet bør være på at bekæmpe det eksisterende illegale marked for blandt andet puff bars.

Tobaksproducenterne vil afslutningsvist opfordre til, at regeringen og aftaltpartierne sikrer evaluering af effekterne – eller manglen herpå – af de førnævnte initiativer vedrørende standardisering og smagsforbud.

Da der er tale om indgribende regulering og - efter Tobaksproducenternes opfattelse - krænkelse af den kommercielle frihed, er det nødvendigt at sikre særskilte evalueringer af de enkelte initiativer, så man kan påvise, at initiativerne reelt har en effekt på tobaks- og nikotinformbruget i Danmark og ikke alene udgør en kommerciel krænkelse af lovlige producenter samt

⁶ TV 2, "Flere unge indlagt efter rygning af puff bars", 08.05.24; <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2024-05-08-flere-unge-indlagt-efter-rygning-af-puff-bars>

virksomheder.

2. Implementeringsfrister for skærpet produktregulering samt omkostninger herfor

Tobaksproducenterne har tidligere og senest d. 22. januar 2024 sendt en skriftlig henvendelse til Sundheds- og Indenrigsministeriet, der påpeger rimeligheden i tilstrækkelig tid til produktionsomstilling for de omfattede producenter.

På baggrund af lovudkastet er det Tobaksproducenternes forståelse, at de specificerede krav til standardisering af tobaks- og nikotinprodukter – såfremt de vedtages - vil fremgå af de bekendtgørelser, der vil efterfølge lovudkastets vedtagelse. Dette må forventes af være i løbet af efteråret 2024 med efterfølgende udstedelse og stadfæstelse af bekendtgørelser i første kvartal af 2025 jævnfør tidligere tilsvarende regulering.

Af lovudkastet fremgår det, at fremstilling af ikke-standardiserede cigaretter og emballager til tobakssurrogater ikke vil være lovligt efter d. 1. april 2025, imens det vil være lovligt at markedsføre lagervarer fremstillet før d. 1. april 2025 frem til d. 1. juli 2025.

Såfremt bekendtgørelserne udstedes eksempelvis primo januar 2025, vil dette give tobaksproducenter knapt tre måneder til produktionsomstilling, hvilket er absolut utilstrækkeligt.

Yderligere bemærker Tobaksproducenterne, at forhandlerne alene sikres tre måneder til clean-marked, hvilket går imod praksis ved tidligere og lignende tiltag. Da kravet om standardiserede cigaretindpakninger blev indført, sikrede man forhandlerne ni måneder til at sælge ud af deres varelagere, ligesom lovgivningen dertil trådte i kraft pr. 1. juli og dermed overholdt de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning.

Det er Tobaksproducenterne uklart, hvorfor Sundheds- og Indenrigsministeriet vælger at bryde med tidligere praksis.

Tobaksproducenterne vil gentage, at enhver lovlig producent bør sikres tilstrækkelig tid til produktionsomstilling, og at en produktionsomstilling ikke kan påbegyndes, før der foreligger en klar, færdig, udstedt og stadfæstet bekendtgørelse med specificering af kravene til produktstandardiseringen.

For flere tobaksproducenter er der tale om globale koncerner med fælles global produktion og leverancefaciliteter. En fuld omstilling til nye produkter i den samlede produktportefølje lægger derfor et ganske komplekst pres på både planlægnings- og produktionsressourcerne.

Ved tidligere ændringer af kravene til pakkernes udseende har tobaksproducenter fået rimelig tid til at tilrettelægge deres produktion. Ved implementeringen af Tobaksvaredirektivet i 2016 sikrede lovændringen en overgangsordning, jf. følgende paragraf i loven: *"§ 47 Tobaksvarer, der er fremstillet før den 20. maj 2016, kan indtil den 20. maj 2017 markedsføres efter de hidtil gældende regler."*⁷

I forarbejderne til loven fremgår det, at overstående bestemmelse er udarbejdet, fordi man ønsker at give fabrikanter, importører og detailhandlere en rimelig frist til at indrette sig til de nye regler. Denne overgangsordning sikrede således producenterne ét år til at efterleve de nye krav til sundhedsadvarsler.

Også ved indførelsen af kombinerede sundhedsadvarsler i 2011 fik producenter 11 måneder til at omstille deres produktion til de nye krav.⁸

Der er således i ældre lovgivning en praksis for at tildele producenter ca. 11-12 måneder til produktionsomstilling ved nye krav til produkt- og pakkedesign.

⁷ Retsinformation, Lov om tobaksvarer m.v.: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201512L00166>

⁸ Bekendtgørelse 2011-02-28 nr. 172 om grænseværdier, målemetoder, mærkning, varebetegnelser m.v. for tobaksvarer.

Tobaksproducenterne vil i samme forbindelse henvide til Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet,⁹ der har til formål at sikre en høj kvalitet i love og administrative forskrifter i Danmark.

Af vejledningens punkt 3.5.2.1 (s. 74) vedr. fælles ikrafttrædelsesdatoer fremgår det, at ”..Regulering, som har direkte konsekvenser for erhvervslivet, skal som hovedregel træde i kraft enten d. 1. januar eller 1. juli.”

Af vejledningen fremgår det også, at lovudkastet skal indeholde en vurdering af de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet (punkt 4.2.8, s. 117), og at ”..Hvis konsekvenserne af et forslag forventes at overstige henholdsvis 4 mio. kr. i administrative konsekvenser eller 10 mio. kr. i øvrige efterlevelseseffekter, skal disse kvantificeres. Dette gælder såvel løbende konsekvenser som omstillingsomkostninger.” (s. 118)

Det er Tobaksproducenternes vurdering, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved standardisering af cigaretter og den dertilhørende omfattende produktionsomstilling vil overstige 4. mio. kr. i administrative omkostninger og/ 10 mio. kr. i øvrige efterlevelseseffekter. Tobaksproducenterne noterer sig af lovudkastet, at Sundheds- og Indenrigsministeriet tilsyneladende ikke har fået foretaget en sådan erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering.

Det fremgår ligeledes af Erhvervsministeriets vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger,¹⁰ at ”..Hvis høringssvar mv. i forbindelse med den offentlige høring giver anledning til væsentlige ændringer af den erhvervsøkonomiske konsekvensvurdering, skal vurderingen opdateres, inden lovforslaget fremsættes i Folketinget.” (s. 13)

⁹ Justitsministeriet, ”Vejledning om lovkvalitet”, 2023: <https://lovkvalitet.dk/wp-content/uploads/sites/5/2023/11/Vejledning-om-lovkvalitet.pdf>

¹⁰ Erhvervsministeriet, ”Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger”: https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2021-06/Erhvervsministeriet_maj%202021_Vejledning%20om%20erhvervs%C3%B8konomiske%20konsekvensvurderinger%20FINAL-a.pdf

Tobaksproducenterne går gerne i dialog med ministeriet og Erhvervsstyrelsen om de administrative og økonomiske konsekvenser.

3. Styrket håndhævelse og kriminalitetsbekæmpelse samt behovet for yderligere tiltag imod illegal handel med tobaks- og nikotinprodukter

Tobaksproducenterne støtter forslaget om at forbyde indførsel, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling og forarbejdning eller besiddelse af over 10 enheder/tobakssurrogater til eget forbrug samt de dertilhørende undtagelser – som allerede gældende for e-cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin.

Det er Tobaksproducenternes opfattelse, at det er nødvendigt at sætte ind overfor den stigende parallelimport af tobakssurrogater fra bl.a. Sverige, der vil vokse som følge af seneste afgiftsstigninger på selvsamme.

Yderligere bakker Tobaksproducenterne op om lovudkastets øgede beføjelser til henholdsvis Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden, herunder mulighed for, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede administrative bødeforlæg samt foretage udenretlig vedtagelse af konfiskation af ulovlige tobaks- og nikotinprodukter. Tobaksproducenterne ser frem til at se resultaterne af den mere effektive kontrol.

Tobaksproducenterne mener, at det er afgørende at styrke myndighedskontrollen på sociale medier, da det i overvejende grad er på sociale medier, at den illegale handel med tobaks- og nikotinprodukter finder sted. Derfor vil Tobaksproducenterne gerne kvittere for, at man i lovudkastet styrker denne kontrol.

Af førnævnte årsager bakker Tobaksproducenterne ligeledes op om lovudkastets forslag til yderligere beføjelser til Forbrugerombudsmanden, ligesom Tobaksproducenterne bakker op om et entydigt forbud mod proxysalg – et forslag, som Tobaksproducenterne fremsatte for år tilbage.

Tobaksproducenterne vil dertil foreslå, at man fremadrettet evaluerer Forebyggelsespakkens tiltag for at sikre effektiv håndhævelse.

Det er Tobaksproducenternes opfattelse, at der igennem en årrække er blevet vedtaget forslag på forebyggelsesområdet – ikke på håndhævelse – hvor forslagene ikke er blevet evalueret korrekt og tilstrækkeligt for at påvise effekt eller mangel herpå.

Et generelt princip bør være, navnlig på et så vigtigt område som kriminalitetsbekæmpelse og håndhævelse, at man evaluerer lovgivning. Tobaksproducenterne noterer sig, at regeringen og aftalepartierne vil evaluere ordningen om ”mystery shoppers” og mener, at dette bør gælde om muligt for alle initiativer i Forebyggelsesplanen.

4. Elektronisk alderskontrol hos forhandlere af varer underlagt salgsaldersreglerne

Tobaksproducenterne vil kraftigt opfordre til, at man imødekommer detailhandlens ønske om et system for elektronisk alderskontrol i fysiske butikker.

Tobaksproducenterne er opmærksomme på, at der pågår et arbejde, der skal afsøge mulighederne herfor. Hertil vil Tobaksproducenterne pointere, at der findes muligheder, eksempelvis aldersverificering via betalingskort, som Tobaksproducenterne forstår, at detailhandlen fortsat er interesseret i at finansiere.

En forbedret og digital alderskontrol er et vigtigt redskab for at mindske børn og mindreåriges adgang til tobak, nikotin, alkohol, håndkøbsmedicin samt øvrige varer omfattet af salgsaldersreglerne.

Det er dertil også et vigtigt element i at sikre et godt arbejdsmiljø for de ansatte i detailhandlen, hvilket Tobaksproducenterne finder værende et vigtigt forhold at tage højde for.

5. Korrekt fortolkning af WHO's rammekonvention for tobaks kontrol

Følgende formulering fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets høringsbrev til lovudkastet:

”Da lovforslaget bl.a. retter sig mod tobaks- og nikotinproducenter, og der kan være elementer i tilknytning hertil, som disse producenter har særlig viden om, er høringen også sendt til aktører fra tobaks- og nikotinindustrien. Indenrigs- og Sundhedsministeriet er i den forbindelse opmærksom på Danmarks forpligtelser efter artikel 5.3 i WHO's rammekonvention om tobaks kontrol. Ministeriet vil håndtere eventuelle høringssvar fra tobaks- og nikotinindustrien i overensstemmelse hermed.”

Tobaksproducenterne vil gerne henvide til selvsamme rammekonvention for tobaks kontrol (*Framework Convention on Tobacco Control*) og artikel 5.3, der lyder:

“In setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law” (Artikel 5 stk. 3 FCTC, WHO)

Dertil vil Tobaksproducenterne henvide til en af konventionens anbefalinger:

2.1 Parties should interact with the tobacco industry only when and to the extent strictly necessary to enable them to effectively regulate the tobacco industry and tobacco products¹¹

På denne baggrund er det Tobaksproducenternes opfattelse, at konventionen ikke udelukker kontakt imellem myndighederne og tobaksbranchen, men at konventionen alene anbefaler, at kommunikationen foregår på en

¹¹ Guidelines for implementation of Article 5.3, FCTC:
https://www.who.int/fctc/treaty_instruments/Guidelines_Article_5_3_English.pdf?ua=1

transparent måde og holdes til ”det strengt nødvendige” (*strictly necessary*), hvad angår vidensdeling om brancheforhold og teknisk viden for at sikre effektiv regulering.

Et kendskab til tobaksbranchen og dens produkter er nødvendigt for at sikre både hensigtsmæssig og effektiv regulering samt kriminalitetsbekæmpelse, hvilket bør være i alles interesse.

Tobaksproducenterne står til rådighed ved kommentarer eller spørgsmål til dette hørings svar.

Med venlig hilsen,

Tine Marie Daell,
Direktør, Tobaksproducenterne

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

Sendt til: sum@sum.dk og mnen@sum.dk

19. august 2024

Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love (Del II af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol) - Sagsnr. 2023 – 7323

VSOD (Vin og Spiritus Organisationen i Danmark) har modtaget høring til udmøntningen af anden del af regeringens forebyggelsesplan. I den forbindelse ønsker VSOD at takke for muligheden for at indgive høringsvar over de foreslåede ændringer. VSOD kommenterer kun på de dele af forslaget, der omhandler salg af alkohol.

Sammenfatning

Sammenfattende mener VSOD følgende om initiativerne i denne del af forebyggelsespakken;

- VSOD finder det positivt at forslaget indeholder bestemmelser om evaluering af effekterne af forsøgsordningen vedr. *mystery shopping*. Men i den sammenhæng efterlyser VSOD en lignende evaluering af de øvrige tiltag, koblet op på målbare effekter, som eksempelvis unges alkoholdebutalder, forekomsten af *bingedriking* m.v. Forebyggelsestiltag bør generelt indføres på baggrund af de dokumenterede effekter de har på folkesundheden, hvorfor evaluering af relativt uprøvede tiltag bør være en naturlig del af en forebyggelsespakke.
- VSOD er kritiske overfor bestemmelsen om en yderligere differentiering af salgsaldersgrænser for alkohol i detailhandlen. VSOD mener ikke, at tiltaget vil have en signifikant effekt på unges alkoholforbrug, og havde hellere set en effektiv 18-årsgrænse for salg af alkohol, som ville have veldokumenterede effekter på de unges alkoholforbrug.
- Det er VSOD's vurdering, at forslaget om at butikker i nattelivszone ikke må sælge alkohol til personer under 18 mellem klokken 22 og 8, er bureaukratisk og ineffektivt. En ensartet aldersgrænse for salg af alkohol på 18 år ville være klart at foretrække, da det er markant nemmere at implementere for detailhandlen, og giver en stærkere signaleffekt overfor de unge.
- VSOD anbefaler, at forslaget om butiksplacering ændres, så den del der angår placering af alkoholholdige drikkevarer i forbindelse med aktiv sportsudøvelse eller arrangementer for børn

og unge, udgår. Det skaber overlap med Alkoholreklamenævnet, som allerede i dag regulerer området.

- VSOD henstiller til, at der med forslaget om højere bøder for overtrædelse af forebyggelsespakken bestemmelser tages hensyn til overtrædelsens karakter og forsætlighed, samt at kontrollen vil være risikobaseret, således, at der holdes øje med de dele af detailhandlen, der vurderes at have det største problem med at overholde salgsaldersgrænserne.

VSOD bakker i udgangspunktet varmt op om formålet med ændringen af loven – at mindske, og forhåbentligt helt eliminere umådeholdent druk blandt unge. Alkohol er ikke et produkt for børn. Sammenlignet med vores nabolande har Danmark i mange år ligget dårligt placeret, målt på børn og unges indtag af alkohol, og der er brug for en stærk, fælles indsats fra alle relevante aktører i samfundet for at løse problemet. Det problematisk er ikke alene mængden af alkoholen der indtages, men også måden den indtages på, og hvor tidligt danske børn og unge begynder på dette. På trods af gradvise forbedringer i denne statistik over de sidste par årtier, er danske unge, med afstand, fortsat den gruppe i EU der begynder tidligst og drikker mest ad gangen (såkaldt *bingedrinking*¹). Ligeledes er det hidtidige fald blandt unge, der foretager *bingedrinking* stagneret, og endda steget markant for de kvinder mellem 16 og 24 år ifølge de seneste tal².

Samtidig er alkohol et lovligt produkt, som også kan nydes i ansvarlige rammer. Derfor er det væsentligt, at tiltag målrettes de unge, så de får de bedst mulige betingelser for at udvikle en god alkoholkultur, der kan følge dem resten af livet. Dette vil på sigt føre til en bedre alkoholkultur generelt i samfundet.

Druk blandt børn og unge er primært forårsaget af en dansk beruselseskultur, som kræver en samfundsmæssig kulturændring for at kunne ændres. VSOD mener dog ikke, at nærværende tiltag kan stå alene for at løse problemet med druk blandt børn og unge – ligesom vi fortsat efterlyser en ensartet 18-årsgrænse for al salg af alkohol i detailhandlen. Dette tiltag har ifølge Vidensråd for Forebyggelse veldokumenterede effekter på især de unges debutalder. En senere debutalder, som er afgørende for sunde alkoholvaner senere i livet³.

Generelle bemærkninger til effekter og evaluering af tiltag

Ligesom der lægges op til en planlagt evaluering af effekterne af forsøget med *mystery shopping* i 2026, bør der planlægges evaluering af de øvrige foreslåede tiltag i forebyggelsespakken. Det centrale i forebyggelsestiltagene bør være hvorvidt tiltagene har en konkret effekt i forhold til at nå de politiske målsætninger for forebyggelsespakken – på alkoholområdet eksempelvis en senere debutalder for indtag af alkohol hos børn og unge, eller et vedvarende og signifikant fald i andelen af unge under 18 år, der har prøvet *bingedrinking*. Dette vil være indikatorer, der er væsentlige for Det er derfor ærgerligt, at der i

¹ Indtagelse af minimum fem genstande ved samme lejlighed.

² Danskernes sundhed – midtvejsundersøgelsen 2023

³ WHO, 2019: Status report on alcohol consumption, harm and policy responses in 30 European countries – 2019.

udkastet ikke lægges op til at følge udviklingen i børn og unges alkoholvaner, og de forventede effekter af tiltagene i forebyggelsespakken.

I forlængelse af forsøget med *mystery shopping*, vil det derfor være naturligt at evaluere på effekterne af de vigtigste øvrige tiltag i forebyggelsespakken i løbet af 2026, men navnlig den nye procentgrænse for salg af alkohol i detailhandlen.

Bemærkninger til nye procentgrænser for salg af alkohol til unge under 18 år

Forebyggelsespakken indeholder et forslag, om at sænke procentgrænsen for alkoholprodukter, der må købes af 16-17-årige, sådan at det fremadrettet kun er tilladt unge mellem 16 og 18 år at købe alkohol med en alkoholvolumen på maksimalt 6 procent fra 16,5 procent i dag.

Det er VSOD's holdning, at alkohol er et nydelsesmiddel for voksne, ikke børn. Risikoen og eventuelle skadevirkninger ved at indtage en genstand alkohol er den samme, uanset om den kommer fra en øl eller en drink. Det afgørende er ikke typen af alkohol der indtages, men den totale mængde – og hvor hurtigt dette gøres. En yderligere differentiering af salgsaldersgrænserne for alkohol vil derfor med al sandsynlighed ikke opnå den ønskede effekt, da det ikke forholder sig til hvordan de unges alkoholvaner ser ud i praksis. Deres vaner er i høj grad drevet af en "beruselseskultur", hvor målet med alkoholindtaget er at opnå en rus⁴. Det er derfor mindre væsentligt hvad procentgrænsen er, i de produkter de unge må købe, da de drikker til de har nået den ønskede effekt. I realiteten vil forslaget om at sænke alkoholprocenten for 16-årige betyde, at de unge fortsat vil kunne købe langt størstedelen af de alkoholprodukter, de allerede køber i dag: øl, cider, "Ready-to-drink"-produkter m.v.

VSOD havde derfor hellere set at man i stedet havde indført en aldersgrænse på 18 år for salg af alkohol generelt. Dette er både dokumenteret at have en større effekt, og ville have været nemmere at håndhæve og kommunikere for butikkerne til kunder og ansatte. Derudover ville det have haft en større gennemslagskraft i samfundet, end den nuværende justering af de differentierede aldersgrænser.

Historisk set er alkoholdebutalderen for unge fulgt med, når salgsaldersgrænsen for alkoholprodukter er blevet hævet – og at denne håndhæves⁵. Debutalderen har afgørende betydning for alkoholforbrug i ungdomsårene og alkoholvaner senere i livet. Det har imidlertid ikke haft den samme effekt at lave differentiering af salgsaldersgrænser for alkohol.

Det samme mønster gør sig gældende i lande, der er sammenlignelige med Danmark, hvor man har hævet salgsaldersgrænsen for alkohol. I januar 2014 blev aldersgrænsen for salg af alkohol i Holland sat op fra 16 til 18 år. Før 2014 var grænserne, som i Danmark, 18 år for spiritus og 16 år for andet alkohol. Efter lovændringen skete der et statistisk signifikant fald i andelen af hollandske 16-årige, der:

1. havde prøvet at indtage alkohol

⁴ Vidensråd for Forebyggelse, 2019: Unges alkoholkultur – et bidrag til debatten

⁵ Statens Institut for Folkesundhed, 2006: Evaluering af forbuddet mod salg af alkohol til personer under 16 år.

2. havde indtaget alkohol i løbet af den seneste måned
3. havde prøvet at være fulde
4. havde været fulde i løbet af den seneste måned

Der var ikke en tydeligt faldende tendens i disse andele før 2015⁶, og faldet kan dermed kobles direkte til den højere salgsaldersgrænse.

Bemærkning til forbud mod salg af alkohol til unge under 18 i nattelivszoner mellem klokken 22 og klokken 08

I forslaget lægges der op til at indføre forbud mod salg af alkohol til unge under 18 år i de såkaldte nattelivszoner mellem klokken 22 og klokken 8.

Det er VSOD's vurdering, at dette initiativ i sin grundlæggende udformning er ineffektivt i forhold til at opnå målet om at mindske indtaget af alkohol blandt unge under 18 år og at det er unødigt byrdefuldt for detailhandlen i nattelivszonerne, der således i løbet af et døgn skal forholde sig til to sæt regler for salg af alkohol. En ensartet salgsaldersgrænse for al alkohol på 18 år havde været væsentligt nemmere at implementere for detailhandlen, og haft en markant større signaleffekt overfor forældre og unge. Samtidig vurderer VSOD, at forslaget vil have yderst begrænsede effekter på 16-17-årige, der i forvejen ikke har adgang til barer og diskoteker i de pågældende nattelivszoner.

Bemærkninger til krav om placering af alkohol

De nye krav for placering af alkoholvarer i detailhandlen, har til formål at forhindre unges "impulskøb" af alkohol. Det er ikke VSOD's indtryk, at dette er en afgørende faktor for unges alkoholindtag, der tværtimod vurderes at være planlagt til at opnå en rus til bestemte lejligheder. Det er derfor meget uklart, om forslaget vil have en effekt på det overordnede indtag af alkohol blandt unge. VSOD vil gerne tilslutte sig Dansk Erhvervs opfordring til at foretage en grundigere undersøgelse af børn og unges indkøbsvaner, når det gælder alkohol, herunder om det foregår planlagt, impulsivt, og om det påvirkes af de ting de ser på deres vej gennem butikken. Igen bør tiltag som denne type som minimum evalueres grundigt, da den reelle effekt er uklar, og den potentielle byrde er markant for erhvervslivet, i dette tilfælde detailhandlen.

VSOD vil imidlertid i samme omgang rose, at man i teksten til lovforslaget noterer sig den indsats, der er lagt i regi af Alkoholreklamenævnets arbejde. VSOD sidder i Alkoholreklamenævnet for at bidrage til opretholdelsen af en god markedsføringsskik i branchen, med særlig fokus på at beskytte unge mod markedsføring af alkoholprodukter, herunder at markedsføring af alkohol, uanset hvilken form den antager, aldrig må rette sig mod eller kobles til en sammenhæng, der retter sig mod børn og unge.

Alkoholreklamenævnet er et velfungerende organ, der er et godt eksempel på samregulering, idet erhvervs- og forbrugerinteresser er ligeligt repræsenteret, og håndhævelsen forestås af et uafhængigt

⁶ Trimbo's-Instituut (2020): Jeugd en riskant gedrag 2019 - Kernegegevens uit het Peilstationsonderzoek Scholieren ("Ungdom og risikofyldt adfærd 2019 - Kernerdata fra Sentinel-undersøgelsen for skoleelever") [Trimbo's Instituut \(2019\)](#)

organ. Der er fri klageadgang, men derudover opsøger nævnet også sager af egen drift. Nævnet er effektivt i sin sagsbehandling, og har i årsrapporten fra 2023 demonstreret det højeste antal behandlede sager i sin historie⁷.

Af den årsag er det overraskende – og uhensigtsmæssigt – at omtalte krav om placering af alkoholvarer i detailhandlen tilsyneladende delvist overlapper med Alkoholreklamenævnets arbejde. Specifikt bestemmelserne der går på placeringen af alkohol i sammenhæng med ”aktiv sport” og ”arrangementer for børn og unge”, da disse områder er dækket af Alkoholreklamenævnets retningslinjer, og allerede i flere tilfælde er blevet behandlet af nævnet. I de seneste år er der kun et enkelt eksempel på en sag omhandlende placeringer af alkoholvarer i detailbutikker.

Alkoholreklamenævnet har vist sig at være et meget effektivt organ til at håndhæve retningslinjerne for markedsføring af alkohol, så alkohol i butikkerne ikke placeres på en måde, hvor alkohol kobles til ”aktiv sportsudøvelse” eller ”til arrangementer for børn og unge”. Dette lovforslag bidrager desværre til at udvande Alkoholreklamenævnet, og det arbejde der lægges her for at sikre ansvarlig markedsføring af alkohol.

Såfremt bestemmelsen fastholdes, er det helt afgørende, at Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet er enige om praksis, da det ellers vil være stærkt uhensigtsmæssigt, hvis der gælder ét regelsæt for markedsføring af alkohol generelt og et andet vedrørende markedsføring af alkohol i form af butikspaceringer. Derfor bør Sikkerhedsstyrelsen og Alkoholreklamenævnet, såfremt denne bestemmelse fastholdes, opfordres til at indgå en samarbejdsaftale efter inspiration fra den eksisterende samarbejdsaftale mellem Alkoholreklamenævnet og Forbrugerombudsmanden.

Bemærkninger til højere bødestraf og fratagelse af ret til salg

Der lægges med forslaget op til markant højere bøder ved overtrædelse af salgsaldersgrænserne, samt ved salg af ulovlige produkter, sådan at bøden som udgangspunkt skal starte på 50.000 kr., med mulighed for at fravige i op- og nedadgående retning.

VSOD er som udgangspunkt fortalende for en stærk håndhævelse af reglerne for salg af alkohol, og i den sammenhæng kan en øget straf have en præventiv effekt, ved at der kommer et stærkere fokus på at øge ID-kulturen i butikkerne. VSOD finder det dog væsentligt, at kontrollen er risikobaseret, således, at der holdes øje med de dele af detailhandlen, der vurderes at have det største problem med at overholde salgsaldersgrænserne. Derudover noterer VSOD sig, at bødens størrelse vil påvirkes af de fire parametre: tilregnelighed, konsekvens sandsynlighed og omsætning, ligesom der også tages udgangspunkt i skærpelse og formildende omstændigheder og gentagelsestilfælde. Det fremgår desuden, at kontrolmyndigheden skal foretage vurdering af sagens individuelle og konkrete omstændigheder, når bødeudmålingen foretages, og at denne skal være proportional med overtrædelsen.

⁷ Alkoholreklamenævnets årsberetning 2023

Det er derfor VSOD's holdning, at der i kontrolmyndighedens vurdering må tages højde for forsætligheden, så der skelnes tydeligt imellem et systematisk salg af ulovlige produkter, og en fejlvurdering, når bødestørrelsen fastlægges.

VSOD står til rådighed for uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Matthias Korth Vesterdal

Sekretariatschef

The logo for VSOD (Vin & Spiritus Organisationen i Danmark) features the letters 'VSOD' in a stylized, red, sans-serif font. The 'V' is a simple vertical line, while the 'S', 'O', and 'D' are more complex, with the 'S' having a curved top and the 'O' and 'D' having rounded, open-bottom shapes.

Vin & Spiritus Organisationen i Danmark

Public submission from the World Vapers' Alliance to the Danish Government

About the World Vapers' Alliance

The World Vapers' Alliance (WVA) amplifies the voices of vapers worldwide and empowers them to make a difference in their communities. Our members are vapers associations and individual vapers from all over the world. More information can be found on <http://www.worldvapersalliance.com/>

About this consultation and why the World Vapers' Alliance is responding to it

The Danish Government's [draft Act](#) amending the Act on tobacco puts smoking cessation efforts at risk by severely restricting less harmful nicotine products that are alternatives to traditional cigarettes. Among the proposals put forward are to ban flavors in e-liquids and nicotine pouches.

The World Vapers' Alliance participates in this consultation to provide scientific evidence and comments on the proposed restrictions and their potential impact on public health to the Danish Government.

How to read this document:

We respond to each of the main regulatory changes presented in the draft Act separately.

Banning vaping flavours: The draft Act prohibits the import, purchase, supply, receipt, manufacture, processing and possession of electronic cigarettes and refill containers with nicotine that have a characterising flavour other than one of menthol or tobacco, or which exceed the limit of 20 mg/ml nicotine in a nicotine-containing liquid.

WVA's response:

While the ban on products with nicotine concentrations above 20mg/ml is a transposition of the European [Tobacco Products Directive](#) that Denmark is obliged to do, the ban on vaping flavours – which was already enacted by Denmark in April 2022 but is now being repromulgated – is an overly strict measure that is making it difficult for many vapers to stay away from cigarettes and for many smokers to switch to this [95% less harmful](#) form of nicotine consumption.

E-cigarette flavours are not only instrumental in helping smokers switch, but also ensure that they do not return to cigarettes. Different studies show that flavours are [commonly used among regular vapers of all age groups](#). In the United States and Canada, it is estimated that around [two thirds of adult vapers use flavours](#). In Europe, the latest [Eurobarometer on the Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes](#) shows that fruit flavours are the most popular among all vapers. Another recent [study](#) found that "only 2.1% reported tobacco as the single most often used" flavour.

The popularity of vaping flavours among adults is due to the fact that it allows users to not only enjoy the experience of vaping, but to forget about the taste and smell of tobacco, which helps them to stay away from the old habit of smoking. According to Yale School of Public Health, flavoured vaping devices are associated with an [230% increase in the odds of adult smoking cessation](#). Similarly, [Friedman, A.S. et al](#) found that "Adults who vaped flavoured e-cigarettes were more likely to subsequently quit smoking than those who used unflavored e-cigarettes" and "adults who began vaping non-tobacco-flavoured e-cigarettes were more likely to quit smoking than those who vaped tobacco flavours".

On the other hand, experiences of recent flavour bans have shown that their impact on public health is negative, as they not only make it more difficult for more smokers to switch to vaping, but also push many vapers back to smoking or to getting their flavoured liquids on the black market or making them themselves. The University of Waterloo found that [5 out of 10 of vapers would turn to illegal sources to buy flavoured devices or would go back to smoking cigarettes](#). Flavour bans run the risk of increasing tobacco consumption and cancer incidence by limiting smoking cessation and forcing vapers back to smoking cigarettes. A [flavour ban in San Francisco](#) resulted in rising smoking rates among teenagers for the first time in decades, while [a flavour ban in Massachusetts](#) resulted in higher sales of cigarettes. Similarly [a flavour ban implemented in Estonia](#) in 2020 led to 60% of vapers mixing their own liquids or obtaining them from the black market without any quality or safety control. Surveys in [Germany](#), Denmark, [Slovenia](#), Estonia, the [Netherlands](#) and [Sweden](#) show similar.

The experience of the Danish ban has so far been similar to that of the above-mentioned countries. A [Tholos Foundation 2023 report](#) has shown that popular support for the ban was very low, with only 16% of vapers supporting it and almost half of them opposing it, and shows that 80% of Danish vapers vape for health reasons such as quitting smoking or reducing their

tobacco consumption, and 81% consider flavours important. The results of the ban were similar to those of other countries: almost 50% still find the banned flavours in local shops and 47% buy them online. 93% of Danish vapers say it is easy to find banned flavours and only slightly over 50 % have the impression that the flavour ban is enforced. In short, the ban created a vaping flavours black market and failed to achieve its objectives.

Additionally, the EU's [SCHEER report](#) recently concluded: *"To date, there is no specific data that specific flavourings used in the EU pose health risks for electronic cigarette users following repeated exposure."*

In summary, flavours increase the likelihood of quitting smoking significantly, making vaping a much more effective harm reduction tool when combined with flavours other than tobacco. [Flavours save lives](#) and it is crucial that they are kept available so that smokers can switch and consume nicotine in a much less harmful way. We therefore urge the Danish government to revert all flavour bans and make sure as many options as possible are kept available for adults.

Banning flavoured nicotine pouches: The draft Act similarly prohibits all flavoured nicotine pouches except tobacco and menthol.

WVA's response:

Similarly, as with vaping flavours, the proposed ban on flavoured nicotine pouches—excluding tobacco and menthol—presents a similarly overly restrictive measure that could derail smoking cessation efforts. Nicotine pouches, as the newest smoking alternative, are not yet adequately regulated in many countries. Used similarly to snus but containing nicotine powder instead of tobacco leaf, they often face regulatory extremes—either unregulated, entirely banned, or treated the same as cigarettes, none of which are optimal.

Like in vaping, flavours in nicotine pouches significantly enhance their appeal help smokers' transition away from cigarettes. The variety of flavours plays a crucial role in disassociating users from the taste and smell of tobacco, which is vital for preventing relapse into smoking habits.

Research, such as that by [Azzopardi, Liu & Murphy \(2022\)](#), indicates that nicotine pouches are the least harmful nicotine alternative compared to smoking and have a risk profile similar to conventional nicotine replacement products like gums or patches. Furthermore, studies by [Lunell et al. \(2020\)](#) and estimates by [Lee, Fry & Ljung \(2022\)](#) demonstrate their effectiveness as a smoking cessation tool and their potential to reduce smoking-related deaths significantly.

As with vaping, the variety in nicotine pouch flavours is not primarily aimed at attracting new, young users but is pivotal for adult smokers seeking harm reduction options. Restrictive flavour policies, as explained above, often do not effectively curb youth initiation to nicotine products, but risk enhancing it. They lead to unintended consequences like the growth of black markets where safety and quality controls are absent, potentially endangering consumers.

Similarly as with the ban on vaping flavours, where a significant portion of consumers continues to access banned flavours through the black market, we can expect this to happen in the Danish nicotine pouches market.

WVA's conclusion remarks:

Vaping and using nicotine pouches have been proven to be substantially less harmful than smoking and an efficient way to quit smoking, with flavours playing a vital role in the process. Therefore, we urge the Danish Government to consider all the evidence and establish the necessary measures to keep vaping and nicotine pouches (including all flavours) available for adult smokers.

A comprehensive review of the literature can be found in our Vaping and Harm Reduction Fact Sheet here: <https://worldvapersalliance.com/harm-reduction-vaping-fact-sheet/>